

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Migrace obyvatel EU
se zaměřením na pracovní mobilitu**

Bc. Kateřina Brožová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kateřina Brožová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Migrace obyvatel EU se zaměřením na pracovní mobilitu

Název anglicky

Migration of the EU Population with a Focus on Labour Mobility

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit migraci obyvatel EU se zaměřením na mobilitu pracovníků v rámci vnitřního trhu Evropské unie. Dílčím cílem je zhodnotit relevanci a potřebou vypovídací schopnost dostupných dat z dostupných zdrojů.

Metodika

V teoretické části budou vymezeny pojmy týkající se migrace obyvatel obecně, teoretické přístupy a specifické aspekty pracovní migrace. Pozornost bude dále věnována vývoji migrační politiky Evropské unie a současnému stavu podpory pracovní migrace.

Praktická část bude nejprve zaměřena na analýzu a zhodnocení vybraných ukazatelů s vlivem na pracovní migraci v EU. Celková migrace, emigrace a imigrace pracovních sil bude analyzována na základě relevantních dostupných dat databází Eurostat, případně dalších databází a informačních zdrojů. Na základě analýzy příslušných dat bude provedena syntéza a následné zhodnocení a doporučení. Zhodnocení a doporučení se budou týkat rovněž kvality dat, která jsou pro danou problematiku v současné době sledována.

Použité metody: analýza, komparace, syntéza, dedukce.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

migrace, emigrace, imigrace, pracovní migrace, migrační teorie, migrační politika, nezaměstnanost,

Doporučené zdroje informací

- BARŠOVÁ, A., BARŠA. P. Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6.
- BIJAK, J. Forecasting International Migration: selected theories, models, and methods. CEFMR Working Paper. 4/2006. Central European Forum for Migration Research. ISBN 83-60462-03-8.
- CIHELKOVÁ, Eva. Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.
- CIHELKOVÁ, Eva. Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager – podnikatel. ISBN 80-86006-48-4.
- JANKŮ, K., Moderní migrace. Stěhování se zvláštním významem: Modern Migration. Movement with Special Significance. Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Sociální studia 1/2006. S. 13-27. ISSN 1214-813X
- MASSEY, D. S. et al., Theories of International Migration: A Review and Appraisal. Population and Development Review, Vol. 19, No. 3 (September 1993).
- ŠTICA, P., Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky. Ostrava: Moravapress, 2014. ISBN 978-80-87853-20-7.
- URBAN, L. Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění. Praha: Linde, 2002. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-330-0.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 22. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Migrace obyvatel EU se zaměřením na pracovní mobilitu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Karlovi Tomšíkovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, podnětné rady a připomínky při psaní této práce.

Poděkování za podporu, cenné připomínky a motivaci při psaní patří také mojí mamince Ing. Ivaně Brožové, Ph.D.

Migrace obyvatel EU

se zaměřením na pracovní mobilitu

Abstrakt

Cílem diplomové práce je, na základě analýzy vybraných makroekonomických ukazatelů na úrovni členských států Evropské unie zhodnotit, zda existuje souvislost mezi těmito ukazateli a migrací obyvatelstva za prací.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje nejprve vymezení pojmu migrace, její vývoj a teorie a poté je pozornost zaměřena na specifickou oblast pracovní migrace. Dále je popsán pojem migrační politiky, její vznik, vývoj a současná situace v Evropské unii. Závěrem teoretické části je pozornost zaměřena na ukazatele měření migrace, jenž jsou podrobně analyzovány v praktické části.

Praktická část je rozdělena na dvě pasáže. V první pasáži jsou nejprve analyzovány základní a vybrané makroekonomické ukazatele, jenž by mohly ovlivňovat rozhodování migranta migrovat. Jádrem praktické části je analýza ukazatelů migrace, a to: hrubé míry migrace, migračního salda a indexu migračního salda v jednotlivých členských státech Evropské unie a závěr tvoří analýza emigrace a imigrace v dotyčných státech.

Závěr praktické části tvoří poslední kapitola výsledků a doporučení, jenž obsahuje syntézu a komparaci výsledků získaných v praktické části, zhodnocení, zda existuje spojitost mezi vývojem pracovní migrace a makroekonomickými ukazateli a závěrečné doporučení.

Klíčová slova: migrace, emigrace, imigrace, pracovní migrace, migrační teorie, migrační politika, nezaměstnanost

Migration of the EU Population with a Focus on Labour Mobility

Abstract

This thesis is called “Migration of EU citizens with main focus on labour mobility” and it examines the existence of connection between selected macroeconomic indicators and labour mobility of member states of the European Union.

It is divided into a theoretical and practical part. The theoretical part firstly defines the migration terminology, it describes development and theory of migration and then it focuses on the area of labour migration. Furthermore, it talks about the concept of migration policy, its origin, development and current situation in the European Union. The theoretical part finishes with definition of indicators of migration measurement which are later analysed in detail in the practical part.

The practical part is divided into two sub-sections. The first one analyses the basic as well as selected macroeconomic indicators that influence the migrant's decision to migrate. The core of the practical part is the analysis of migration indicators, namely the gross migration rate, the migration balance and the migration balance index in the individual member states of the European Union. The practical part finishes with the analysis of emigration and immigration in the selected states.

The thesis ends with the chapter on results and recommendations which includes a synthesis and comparison of the results obtained in the practical part, an evaluation of existence of the connection between development of labour mobility and macroeconomic indicators, and a final recommendation.

Keywords: migration, emigration, immigration, labour mobility, migration theory, migration policy, unemployment

OBSAH

1	ÚVOD	12
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	14
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	16
3.1	Migrace	16
3.1.1	Vývoj migrace	17
3.1.2	Migrační teorie	19
3.1.3	Důvody, překážky a důsledky migrace	27
3.2	Pracovní migrace	31
3.3	Migrační politika EU	33
3.4	Pracovní migrace EU v současnosti.....	36
3.5	Měření migrace	39
4	PRAKTICKÁ ČÁST	40
4.1	Vybrané ukazatele zemí EU s vlivem na pracovní migraci.....	40
4.1.1	Hrubý domácí produkt.....	42
4.1.2	Index lidského rozvoje	44
4.1.3	Hrubý domácí produkt vs. Index lidského rozvoje	47
4.1.4	Inflace	51
4.1.5	Nezaměstnanost.....	53
4.1.6	Průměrný příjem.....	55
4.1.7	Produktivita práce.....	57
4.1.8	Index lepšího života.....	59
4.2	Migrace v zemích EU	62
4.2.1	Migrace.....	63
4.2.1.1	Hrubá míra migrace	63
4.2.1.2	Migrační saldo	68
4.2.1.3	Index migračního salda.....	71
4.2.2	Emigrace.....	73
4.2.3	Imigrace	77
5	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ.....	81
6	ZÁVĚR	84
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	85

Seznam grafů

- Graf 1:** Situace na mezinárodním trhu v případě migrace
- Graf 2:** Vývoj HDP na obyvatele v EU v letech 2008 až 2018 (v PPS)
- Graf 3:** Vývoj průměrného HDI v EU-28 v letech 2010 až 2017
- Graf 4:** HDP (v PPS) vs. HDI v EU-28 v roce 2017
- Graf 5:** Hrubý národní příjem v EU-28 v roce 2017 (v PPS)
- Graf 6:** Očekávaná délka života v EU-28 v roce 2017 (v letech)
- Graf 7:** Očekávaná délka vzdělávání v EU-28 v roce 2017 (v letech)
- Graf 8:** Vývoj inflace v EU v letech 2008 až 2018 (v %)
- Graf 9:** Vývoj nezaměstnanosti v EU v letech 2008 až 2018 (v %)
- Graf 10:** Průměrný hrubý hodinový příjem v roce 2010 a 2014 (v PPS)
- Graf 11:** Produktivita práce v EU-28 v roce 2013 a 2017 (EU = 100)
- Graf 12:** Index lepšího života v EU v roce 2019
- Graf 13:** Index lepšího života v EU v roce 2019 – oblast práce
- Graf 14:** Hrubá míra migrace v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)
- Graf 15:** Podíl hrubé míry migrace na celkovém počtu obyvatel v zemích EU
v roce 2013 a 2017 (v %)
- Graf 16:** Hrubá míra migrace produktivního obyvatelstva 15 – 64 let v zemích EU
v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)
- Graf 17:** Podíl hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku na celkovém počtu
obyvatel v produktivním věku v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v %)
- Graf 18:** Migrační saldo v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)
- Graf 19:** Migrační saldo produktivního obyvatelstva (15 – 64 let) v zemích EU
v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)
- Graf 20:** Index migračního salda v zemích EU v roce 2013 a 2017
- Graf 21:** Index migračního salda obyvatelstva v produktivním věku (15 – 64 let)
v zemích EU v roce 2013 a 2017
- Graf 22:** Vývoj průměrného počtu dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64
let) odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až
2017 (v tis. osob)
- Graf 23:** Podíl počtu dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let)
odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU na celkovém počtu
obyvatel dané členské země EU v letech 2013 až 2017 (v %)

- Graf 24:** Počet dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v roce 2013 a 2017 (v tis. osob)
- Graf 25:** Podíl emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v %)
- Graf 26:** Vývoj průměrného počtu dlouhodobých a ekonomicky aktivních imigrantů přicházejících z členského státu EU do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Graf 27:** Podíl počtu dlouhodobých imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) přicházejících do vykazující země z jiného členského státu EU na celkovém počtu obyvatel dané členské země EU v letech 2013 až 2017 (v %)
- Graf 28:** Počet dlouhodobých imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) přicházejících do vykazující země z jiného členského státu EU v roce 2013 a 2017 (v tis. osob)
- Graf 29:** Podíl imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku dané země EU v roce 2013 a 2017 (v %)

Seznam tabulek a schémat

- Tabulka 1:** Vývoj počtu emigrantů a podíl emigrantů v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Tabulka 2:** Vývoj počtu imigrantů a podílu imigrantů v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Schéma 1:** Klasifikace vybraných migračních teorií dle různých vědních disciplín dle Bijaka

Seznam použitých zkratk

EU	Evropská unie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EaSI	Program pro zaměstnanost a sociální inovace
EHP	Evropský hospodářský prostor
PPP	Parita kupní síly
PPS	Standard kupní síly
HDP	Hrubý domácí produkt
HDI	Index lidského rozvoje
BLI	Index lepšího života

1 ÚVOD

Globalizace rozšiřuje a urychluje dostupnost zboží, služeb, pracovních sil, kapitálu i myšlenek napříč všemi kontinenty a přináší tedy řadu výzev a možností pro všechny země světa. A tak i když stále platí, že většina populace prožije celý život na místě, v němž se narodila, s narůstáním celkového počtu obyvatelstva a s čím dál větším propojováním společností na globální úrovni postupně narůstá i počet lidí, jenž hledají obživou a místo k žití mimo svou domovskou zemi.

Důvodů, proč se lidé stěhují je celá řada. Jedná se například o faktory politické, vojenské, národnostní, náboženské, rasové, rodinné či jiné, avšak nejčastějším důvodem migrace lidí za hranice domovského státu je faktor ekonomický, zahrnující například rozdíl v úrovni mezd, možnost kariérního růstu či přebytek pracovní síly v jedněch zemích a nedostatek v druhých. Ve většině případů se tedy jedná o pracovní migraci, probíhající v Evropské unii v rámci volné svobody pracovníků.

Evropská unie se, s vidinou potencionálních zisků z globalizace, rozhodla vnímat globalizační procesy a rozvoj světového hospodářství jako výzvu pro rozvoj jejího vnitřního trhu. A tak, i když byl volný pohyb pracovníků v Evropské unii již od roku 1968 jednou ze čtyř svobod občanů EU, byl stále omezen celou řadou bariér (například kontrolami osob na vnitřních hranicích, neuznáváním diplomů aj.), na jejichž odstranění bylo potřeba pracovat. Zlomovými okamžiky ve vývoji volného pohybu pracovníků v rámci Evropské unie byly rok 1993, kdy bylo přijato 90% návrhů Bílé knihy, a rok 1999, kdy byla Schengenská dohoda o vytvoření zóny volného pohybu osob a zrušení kontrol na vnitřních hranicích, přesunuta Amsterodamskou smlouvou z mezivládní úrovně na úroveň EU. Výsledkem Bílé knihy bylo vzájemné uznávání diplomů a vysvědčení, svobody pro usazování podnikatelů a svoboda pro usazování podnikatelů a osob svobodného povolání v jiných členských zemích, volný prostor pro poskytování služeb přes hranice, otevření trhu veřejných zakázek i odstranění překážek pro volné přesuny kapitálu mezi členskými zeměmi.

Díky této svobodě mohou občané EU v členské zemi pracovat za stejných podmínek jako občané příslušného státu a dostává se jim stejného zacházení, jedná-li se o přístup k zaměstnání, pracovní podmínky a sociální a daňové výhody.

Z volného pohybu pracovníků mají prospěch jak zaměstnanci, kteří se rozhodnou, že chtějí pracovat na jiném místě v EU, tak zaměstnavatelé, jenž je přijímají, jelikož mají

možnost inzerovat volná pracovní místa a dojednávat smlouvy s potenciálními zaměstnanci z celé EU.

Předmětem diplomové práce je analýza pracovní migrace v Evropské unii s cílem zjištění, zda existuje existují faktory, jenž pracovní migraci a rozhodování migranta migrovat ovlivňují.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Hlavním cílem diplomové práce je, na základě analýzy vybraných makroekonomických ukazatelů na úrovni členských států Evropské unie zhodnotit, zda existuje souvislost mezi těmito ukazateli a migrací obyvatelstva za prací. Dílčím cílem je přispět k poznání, zda jsou pro naplnění hlavního cíle dostupná data a zda jejich struktura odpovídá požadavkům pro naplnění hlavního cíle práce.

V teoretické části bude nejprve vymezen pojem migrace, její vývoj a průběh, aby pak následně mohla být pozornost zaměřena na specifickou oblast pracovní migrace. Dále bude vymezen pojem migrační politiky, jenž s tématem úzce souvisí, její vznik, vývoj a současná situace v Evropské unii. Závěrem teoretické části budou popsány ukazatele měření migrace, jenž budou podrobně analyzovány v praktické části.

V první části praktické části budou nejprve analyzovány základní a vybrané makroekonomické ukazatele za sledované období 2008 až 2018: hrubý domácí produkt, index lidského rozvoje, inflace, nezaměstnanost, průměrný příjem, produktivita práce a index lepšího života, jenž by mohly ovlivňovat rozhodování migranta migrovat. Ve druhé části bude nejprve analyzována celková migrace v rámci Evropské unie pomocí základních ukazatelů hrubé míry migrace, migračního salda a indexu migračního salda, aby pak následně mohla být pozornost soustředěna na důvody migrace a na oblast pracovní migrace. Záměrem bylo sledovat vývoj migrace ve stejném období, jako v části první, tedy v letech 2008 až 2018, ale protože nebyla data o emigraci a imigraci v rámci Evropské unii před rokem 2013 a po roce 2017 dostupná, časový úsek byl omezen na období od roku 2013 do roku 2017.

V poslední kapitole bude provedena syntéza a komparace výsledků získaných v první a druhé části praktické části a bude zhodnoceno, zda existují dostupná data pro zkoumání dané problematiky a zda existuje spojitost mezi vývojem pracovní migrace a makroekonomickými ukazateli.

Pro teoretickou část budou data čerpána především z oficiálních stránek Evropské komise, webového portálu Euroskop, Evropského účetního dvora a Úřadu vlády České republiky.

Pro praktickou část budou data využívána převážně z databáze Eurostat a dále z oficiálních stránek Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Evropské komise a Českého statistického úřadu. Vzhledem k tomu, že nejsou dostupná data pro oblast pracovní

migrace, bude pozornost zaměřena na produktivní obyvatelstvo (15 – 64 let), u něhož je předpoklad pracovní motivace relevantnější než u jiných kategorií obyvatel.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Migrace

Pojem migrace je odvozený od latinských slov *migro* a *migrare*, v překladu stěhovat se či přesídlit.¹ Jak samotný překlad pojmu napovídá, „*migrací označujeme proces prostorového přemísťování osob přes hranice, spojený se změnou místa bydliště*“.² Podle OSN je migrace pobyt jedince za hranicemi domovského státu trvajícím více než jeden rok, avšak podle jiných, zahrnujících pod pojem migrace i pobyt kratší jednoho roku, lze migraci rozdělit na krátkodobou a dlouhodobou či dočasnou a trvalou (permanentní). O krátkodobou migraci se jedná, pokud migrant odchází za hranice státu jen na určitou krátkou dobu, typicky v případě sezónních prací či studia, o dlouhodobou naopak v případě odchodu trvalého. Přesnou hranici mezi dočasnou a permanentní migrací je problematické určit, obecně lze však říci, že o permanentní migraci se jedná v případě, kdy migrant neuvažuje o návratu do domovské země a v cílové zemi setrvává do konce života.³

Na proces migrace lze nahlížet ze dvou pohledů – proces vystěhování, zvaný emigrace a proces přistěhování, zvaný imigrace. V případě přistěhování emigranta zpět do země původu se hovoří o tzv. reemigraci.

Na základě prostorových aspektů, tedy zda osoba či skupina osob překročily státní hranice, se rozlišuje migrace vnitřní a mezinárodní. Vnitřní migrace probíhá, jak samotný název napovídá, uvnitř nějakého státu a sleduje pohyb obyvatel mezi venkovem a městem. Mezinárodní migrace se zabývá pohybem osob mezi státy.⁴

Předkládaná diplomová práce se bude zabývat pouze pohybem obyvatel přes hranice států, tedy migrací mezinárodní, a pouze v rámci Evropské unie.

Migraci je možné dále členit na legální, respektive regulérní, a nelegální, respektive neregulérní, jenž neprobíhá v souladu s imigračními a pobytovými zákony cílové země.⁵

¹ HENIG, D., Migrace. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. ISSN 1801-8807. s. 35

² *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci. Metodický portál RVP – Modul články* [online]. [cit. 2019-07-17].

³ HENIG, D., Migrace. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. s. 36

⁴ ŠTICA, P., *Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Ostrava: Moravapress, 2014. s. 10

⁵ Tamtéž. s. 10

Neméně důležité je také rozdělení migrace na dobrovolnou a nedobrovolnou či nucenou. O dobrovolnou migraci se jedná v případě vědomého a svobodného rozhodnutí jedince, a to z důvodů ekonomických, osobních či rodinných. Typickým příkladem dobrovolné migrace je pracovní migrace, migrace z důvodů sjednocení rodin či migrace za účelem studia. Oproti tomu nedobrovolná migrace je spojována s nedobrovolným rozhodnutím migrovat, jenž může být významně ovlivněno politickými, náboženskými či environmentálními důvody.⁶

3.1.1 Vývoj migrace

Migrační pohyb, ve smyslu stěhování národů, existuje již od prvopočátků lidstva. Za první migranty by se dali považovat již lovci mamutů, kteří odcházeli ze svých stanovišť a přemísťovali se na různě dlouhé vzdálenosti do oblastí, kde byl dostatek potravy.⁷ Ve smyslu pohybu lidí přes hranice státu je však migrace relativně novým jevem, jehož vznik je spojován se vznikem moderních společností a národních států v 16. a 17. století.⁸ Budování států bylo v té době spojováno s definováním státního teritoria a připoutáním obyvatelstva ke konkrétnímu teritoriálnímu celku. V průběhu 19. a na počátku 20. století byl vytvořen systém víz, pasů a přeshraničních kontrol a státní hranice byly vůči cizím státním příslušníkům uzavřeny.⁹

Ve srovnání s minulostí se současné trendy migrace výrazně proměnily.¹⁰ Přibližně od 80. let 20. století se ke stávajícím lokálním, regionálním a národním systémům přidává systém globální, v rámci jehož dochází k propojování trhů na celém světě. Tento jev, zvaný globalizace, je přirozeným a nevyhnutelným procesem geografické a ekonomické integrace společnosti, s nímž přichází nové hrozby i možnosti. Příkladem negativního projevu nadnárodního propojení by mohla být celosvětová finanční krize v roce 2008 či nedávný příliv ilegálních migrantů i teroristů do Evropy. Na druhou stranu mohou v současném světě

⁶ HENIG, D., *Migrace*. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. s. 36

⁷ BÁRTOVÁ, K., MIHOLOVÁ, K. *Druhy migrace. Dovedu to pochopit. „Migrace“ Příručka pro učitele*. [online]. [cit. 2019-07-26].

⁸ RABUŠIC, L., BURJANEK, A. *Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace?* Brno: VÚPSV Praha: výzkumné centrum Brno, listopad 2003. s. 8

⁹ *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci. Metodický portál RVP – Modul články* [online]. [cit. 2018-08-21].

¹⁰ STOJANOV, R., NOVOSÁK, J., DROBÍK, T., SIWEK, T. *Globalizace a její výzvy. Migrace jako globální fenomén*. In *Mezinárodní politika* 10/2006, [online]. [cit. 2018-07-19].

globální spolupráce lidé cestovat, studovat, pracovat i žít v různých zemích po celém světě. Díky narůstající mobilitě obyvatelstva dochází k větší výměně znalostí, jenž souvisí nejen s rychlým technologickým vývojem, ale také růstem blahobytu a hospodářství zúčastněných zemí. ¹¹ Dalším přínosem takového trhu je vznik většího odbytiště, jenž souvisí se snižováním nákladů a zvyšováním produktivity práce. Na trhu se díky narůstajícímu počtu účastníků rozšiřuje a posiluje konkurenční prostředí, jemuž jsou účastníci vystaveni. ¹²

Aby mohlo dojít k propojení doposud oddělených národních trhů a k jejich sloučení v trh rozsáhlejší, je třeba odstranit do té doby existující překážky, které stěžovaly vzájemné ekonomické a obchodní styky mezi jednotlivými státy. K propojování národních ekonomik jednotlivých států dochází v rámci integračních procesů, jenž probíhají po celém světě a jejichž vznik a průběh je ovlivňován mnoha faktory. Integrační procesy prochází postupně čtyřmi vývojovými fázemi, avšak v určité etapě se mohou zastavit či ustrnout. ¹³

Prvním stupněm integračního procesu je **Pásmo volného obchodu**. V tomto stupni se zúčastněné země dohodnou na odstranění překážek volného obchodu, jako jsou cla, kvóty a jiné bariéry vzájemného obchodu, týkající se všech výrobků zúčastněných zemí. ¹⁴ K odstraňování překážek obchodu dochází postupně, během tzv. přechodného období. Po uplynutí tohoto období, jenž může trvat maximálně 10 let ¹⁵, by už neměla žádná omezení volného obchodu existovat. ¹⁶ Každá členská země pásma volného obchodu si své obchodní vztahy vůči třetím zemím upravuje samostatně a udržuje si vůči těmto zemím vlastní celní sazby. Aby se zabránilo pronikání na domácí trh zahraničním konkurentům s nejnižší celní sazbou, je třeba zachovat celní kontrolu na hranicích zúčastněných zemí. Z tohoto důvodu zůstává mezi zeměmi zachována celní administrativa. ¹⁷

Obdobně jako ve fázi pásma volného obchodu, i ve druhém stupni **Celní unie** odstraňují země bariéry obchodu na vnitřích hranicích. To, co tato fáze přináší navíc, je

¹¹ *Diskusní dokument o využití potenciálu globalizace*. Evropská komise COM (2017) 240 ze dne 10. května 2017. Evropská unie, 2017. ISBN 978-92-79-68222-3. doi: 10.2775/27765.

¹² URBAN, Luděk. *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde, 2002. Vysokoškolská učebnice (Linde). s. 13

¹³ Tamtéž. s. 16

¹⁴ Tamtéž. s. 16

¹⁵ PÍTROVÁ, L. *Evropská dohoda. Informační podklad: č. 1.088*. Parlament České republiky: Kancelář Poslanecké sněmovny: Parlamentní institut: červen 1995, červen 2002. [online]. [cit. 2018-08-07].

¹⁶ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006 s. 88

¹⁷ URBAN, Luděk. *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde, 2002. Vysokoškolská učebnice (Linde). s. 16

definování společné obchodní politiky a stanovení společného celního sazebníku vůči třetím zemím. V praxi to znamená přenesení ochrany trhu celní unie na vnější hranice a následnou svobodu volného pohybu zboží mezi členskými státy.¹⁸

Třetí stupeň ekonomické integrace **Společný trh** je založený na tzv. čtyřech svobodách: volném pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. V tomto stupni dochází k odstranění omezení pro převod finančních prostředků mezi národními ekonomikami, přichází možnost cestovat, pracovat, usazovat se, hledat si práci a především možnost uznávání občanství, vzdělání a zapojení se do sociálních systémů apod. v zahraničí.¹⁹

Vyvrcholením integračního procesu je vytvoření **Hospodářské a měnové unie**, jenž představuje nejvyšší stupeň ekonomické integrace založený na vnitřním trhu.²⁰ Podstatným prvkem této fáze je zavedení společné měny a společná měnová politika, jejímž nositelem je nově zřízená společná centrální banka.²¹

3.1.2 Migrační teorie

Za zakladatele systematictějšího uspořádání přístupu k migraci je považován Ravenstein. V jeho zákonech migrace z let 1876, 1885 a 1889 popisoval zákonitosti migračních procesů ve Velké Británii a Spojených státech na konci 19. století. I když jeho práce nevyústily v ucelenou migrační teorii, jeho závěry později inspirovaly řadu badatelů k vypracování různých migračních modelů.²²

Důvody, souvislosti i důsledky migrace se staly předmětem zkoumání nejrůznějších vědních disciplín. Geografie zkoumá migraci v kontextu pohybu obyvatelstva na nějakém území, ekonomie staví migraci do souvislostí s mezinárodním pracovním trhem a sociologie se zaměřuje na její sociální kontexty. Všechny vědní disciplíny se snaží o vysvětlení migrace

¹⁸ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006. s. 96

¹⁹ *Europa.eu. Oficiální internetové stránky Evropské unie: Základní informace o EU: Mění se tvář Evropy – pád Berlínské zdi* [online]. [cit. 2018-07-19].

²⁰ *Euroskop.cz. Věcně o Evropě: Politika EU: Ekonomika: Hospodářská a měnová unie*. [online]. [cit. 2018-07-23].

²¹ URBAN, Luděk. *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde, 2002. Vysokoškolská učebnice (Linde). s. 18

²² PROCHÁZKOVÁ, C. STATI. *Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik*. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů. [online]. [cit. 2019-06-12].

pomocí konkrétních migračních modelů, jenž se mezi sebou navzájem prolínají, doplňují a jelikož si málokdy odporují, je velmi obtížné je od sebe jasně oddělit a klasifikovat.²³

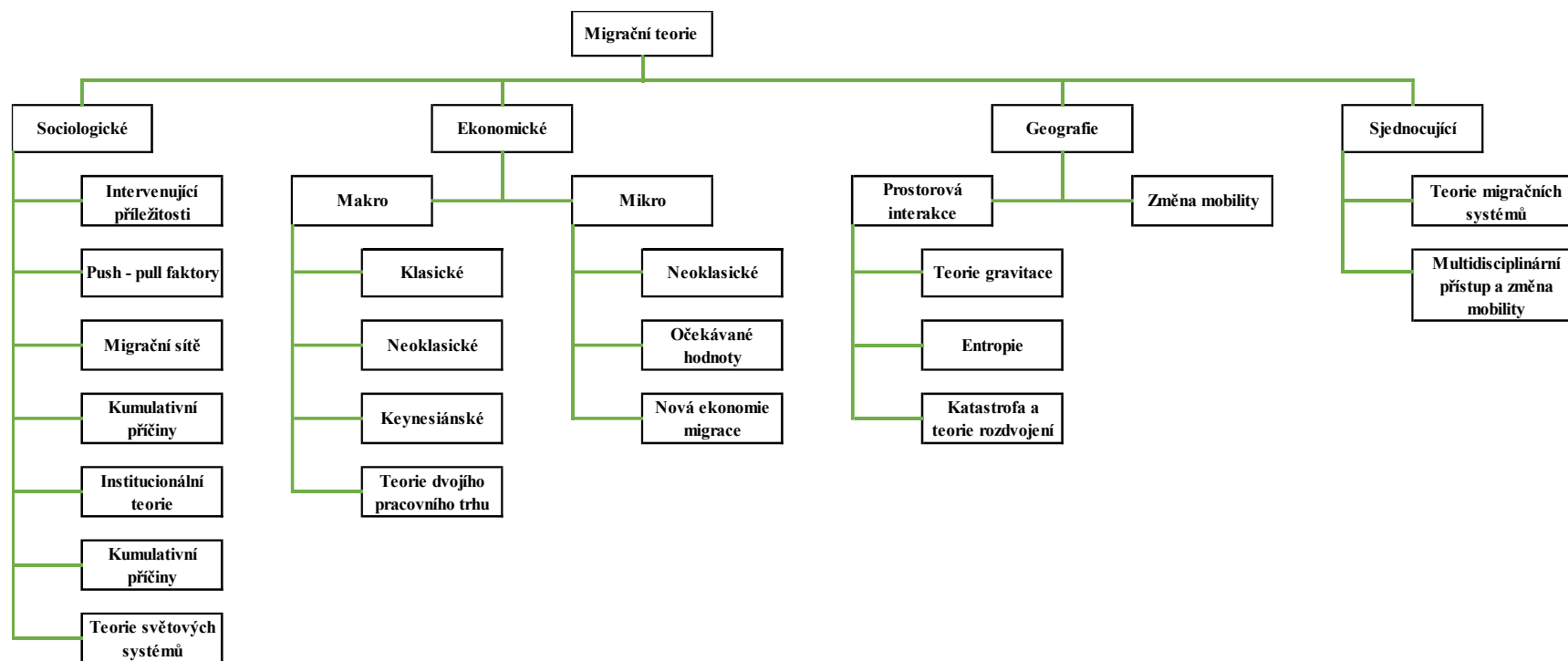
Massey a kol. klasifikuje jednotlivé migrační teorie dle zaměření na určitou fázi migrace. První fází migračního pohybu je příchod, neboli teorie popisující důvody migrace, druhou fází je pobyt, neboli teorie zaměřené na samotné trvání migrace a poslední třetí fází je odchod, neboli teorie poukazující např. na příčiny způsobující vyšší pravděpodobnost migrace.²⁴

Další z přístupů ke klasifikaci migračních teorií popsal Bijak, jenž je člení dle jednotlivých vědních disciplín a oproti Massey a kol. opomíjí rozdíly mezi teoriemi na základě fází migrace. Přehled teorií dle Bijaka ukazuje následující Schéma 1.

²³ POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

²⁴ MASSEY, D. S. et al., *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. Population and Development Review, Vol. 19, No. 3 (September 1993).

Schéma 1: Klasifikace vybraných migračních teorií dle různých vědních disciplín dle Bijaka

Zdroj: BIJAK, J. Forecasting International Migration: selected theories, models, and methods. CEFMR Working Paper. 4/2006. Central European Forum for Migration Research.

Jak je ze schématu patrné, migrační teorie lze klasifikovat z pohledu sociologického, ekonomického a geografického.

Sociologické teorie se zaměřují na sociální kontexty migrace a i když často vychází z poznatků jiných vědních disciplín, sociologové přicházejí se sérií samostatných migračních teorií. Mezi tyto teorie patří koncept intervenujících příležitostí, přístup push-pull faktorů, teorie migračních sítí a teorie transnacionálních sociálních prostorů.²⁵

Model Push-Pull, představen v 60. letech 20. století, byl rozpracován nejprve Bogueem (1963) a následně v 60. letech 20. století Jansenem (1969) a Leem (1966). Tito teoretici soustředili svou pozornost na determinanty ovlivňující jednání lidí migrovat, jenž rozdělili do dvou skupin. Pro daného jedince existují na jedné straně tzv. pull faktory, neboli faktory tahu²⁶, které migranta přitahují do cílové země, na druhé straně existují tzv. push faktory, považovány spíše za negativní, které migranta ze země původu vytlačují či vypuzují. Migrační pohyb je tedy dle těchto autorů výslednicí sil, které migranta zároveň vypuzují ze země původní a přitahují do země cílové.²⁷

„Push“ a „pull“ faktory je možné rozdělit do tří základních skupin: ekonomické, kulturní a environmentální. Mezi tzv. „push“ faktory, které mohou přijmout migranta změnit současná místa pobytu, patří dle Leeho například: nedostatek pracovních míst, špatná zdravotní péče, špatné podmínky bydlení, válka, hladomor, sucho, přírodní katastrofy a jiné. Aby k migraci mohlo dojít, je nutné, aby v cílové zemi existovaly zároveň „pull“ faktory, jako například lepší pracovní a životní podmínky, politická či náboženská svoboda, lepší zdravotní péče, vzdělání, atraktivní podnebí a jiné.²⁸

Další teorií řadící se Bijakem do sociologických teorií je **Teorie sítí**, jenž v současnosti zahrnuje rozdílné postupy. Velice efektivní metodou se ukázala být nová inovativní metoda „sociální sítě“, jenž byla vytvořena Manchesterskou školou a posloužila při studiu migrace

²⁵ POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

²⁶ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 710

²⁷ HENIG, D., *Migrace*. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. ISSN 1801-8807. s. 36

²⁸ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 710

z venkova do měst v Africe. Tato metoda byla aplikovaná později i na studium migrantů v Evropě, USA apod. Pod Teorii sítí lze dále zahrnout koncept silných a slabých vazeb, vypracovaný sociologem Granovetterem a koncept „sociálního kapitálu“. Všechny zmíněné metody odhalují fakt, že migranti vytváří své sociální vazby na základě příbuzenských, kamarádských, národnostních či jiných sociálních vazeb. V procesu rozhodování zda migrovat či ne, jsou právě tyto sociální vazby klíčové, jsou využívány k minimalizaci rizik a potíží a fungují jako záchranná síť před případným rizikem.²⁹

Ekonomické teorie staví migraci do souvislostí s mezinárodním pracovním trhem. Dle ekonomického přístupu se migrační chování individua odvíjí od „hledání lepších ekonomických příležitostí, avšak ani velké rozdíly v ekonomické návratnosti (měřeny mzdami), ale nejsou dostatečné, aby u většiny lidí způsobily migraci, protože zde velkou roli hrají také další faktory, včetně osobních vazeb, kulturních spřízněností apod.“³⁰

Přístupy k migraci lze v této teorii rozdělit na dva typy, a to na makroekonomické a mikroekonomické modely. Mezi makroekonomické modely, zodpovídající otázku „Odkud migranti přicházejí a kam směřují“, se řadí teorie Klasická, Neoklasická, Keynesiánská a Teorie dvojího pracovního trhu. Migrace dle makroekonomického přístupu vychází z rozdílu ve mzdách a příležitostech mezi jednotlivými zeměmi. Jejím důsledkem jsou tedy existující nerovnosti v příjmech v jednotlivých státech a častý nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce. Pracovní síla se stává nedostatkovou a vede k růstu mezd. S opačným trendem se potýkají země s přebytkem pracovní síly a nízkou úrovní mezd. Racionální chování tedy vede pracovníky k migraci do zemí s nedostatkem práce a vysokými mzdami, což by dle této teorie mělo postupně vést ke snižování rozdílů v úrovni mezd. Po vyrovnání úrovní mezd by měla migrace zcela ustát.³¹

Mezi mikroekonomické modely, jenž hledají odpověď na otázku „Proč lidé migrují“, se řadí teorie Neoklasická, Teorie očekávaných hodnot a Nová ekonomie migrace. Dle mikroekonomického přístupu pracovníci, potenciální migranti, zvažují s cílem

²⁹ HENIG, D., *Migrace*. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. ISSN 1801-8807. s. 37

³⁰ POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

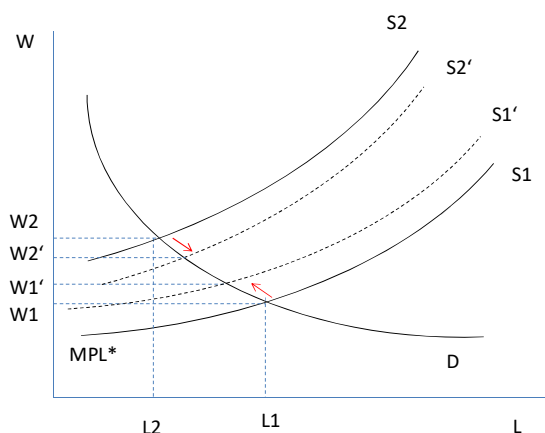
³¹ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 711

maximalizovat své příjmy konkrétní očekávané náklady a přínosy související s migrací. Stejně jako v makroekonomickém přístupu, je i zde migrace vnímána jako důsledek existujících nerovností na pracovních trzích v jednotlivých zemích.³²

Neoklasická teorie migrace je jednou z nejstarších a zřejmě nejzákladnějších teorií mezinárodní migrace, jenž přináší v rámci neoklasické ekonomie dva přístupy. Migrace je jako důsledek nerovnoměrného rozdělení práce a kapitálu vysvětlována buď na úrovni celé země – makroekonomický přístup, či na úrovni jednotlivce – mikroekonomický přístup.

Z makroekonomického hlediska neoklasické teorie je důvodem mezinárodní migrace geografický rozdíl mezi nabídkou a poptávkou práce, s nímž souvisí rozdíl ve výši rovnovážné mzdy v obou zemích. Předpokladem neoklasické teorie je plná zaměstnanost a rozdíly ve mzdových úrovních v jednotlivých zemích. Situaci na takovém mezinárodním trhu, kde probíhá migrace pracovní síly, je možné vidět v grafickém znázornění níže.³³

Graf 1: Situace na mezinárodním trhu v případě migrace

Zdroj: POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

Země s dostatkem pracovní síly a nedostatkem kapitálu mají na pracovním trhu nižší rovnovážnou mzdu (W_1), naproti tomu země s dostatkem kapitálu mají na pracovním trhu rovnovážnou mzdu (W_2) vyšší. Pracovní síla se v důsledku rozdílu ve výši rovnovážných

³² PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 711

³³ POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

mezd přesouvá do země s vyšší mzdou, jenž zapříčiní pokles nabídky práce v zemi první (posun křivky $S1$ do polohy $S1'$) a současně růst nabídky práce v zemi druhé (posun $S2$ do polohy $S2'$). Výsledkem je nová výše rovnovážné mzdy v obou zemích.³⁴

Mikroekonomický přístup neoklasické teorie se zaměřuje na individuální rozhodování jedince, jenž analyzuje náklady a příjmy plynoucí z migrace a očekává pozitivní čistý zisk. Klíčovými proměnnými jsou tedy dle tohoto přístupu trh práce a maximalizace zisku.³⁵

Vzhledem k úzkému zaměření neoklasické teorie na jedinou ekonomickou příčinu migrace a nezohlednění jejich dalších ekonomických i neekonomických aspektů je zřejmé, že se jedná o přílišné zjednodušení jinak velmi komplexního jevu migrace. Teorie například nebere v úvahu segmentaci trhu práce, přičemž jednotlivé segmenty se vyvíjí odlišně, ani nevysvětluje mnohé rostoucí či ustávající migrační toky mezi vyspělými nebo naopak mezi chudými zeměmi.³⁶

Teorie dvojího pracovního trhu, vycházející též z neoklasické teorie, pomíjí rozhodování na mikroúrovni a zaměřuje se spíše na síly na vyšší úrovni agregace. Imigrace je na základě této teorie přirozený důsledek ekonomické globalizace a uvolňování trhu. V cílových zemích mají zásadní význam "pull" faktory, jenž lákají přistěhovalce. Díky přílivu přistěhovalců, představující levnou a flexibilní pracovní sílu, se pracovní podmínky a mzdy drží v cílových zemích na nízké úrovni.³⁷

Na rozdíl od nové ekonomie migrace se tato teorie zaměřuje na poptávkovou stranu migrace v cílových zemích a nabírání pracovníků z rozvojových zemí. Migrace není dle této teorie důsledkem nerovnosti mezd, avšak nedostatkem pracovníků v určitých sektorech v přijímacích zemích. Pracovníci nižších pozic čelí v rozvinutých zemích motivačním problémům, protože mají ve společnosti nízký status a nedostatek možností dalšího

³⁴ POPOVOVÁ, M. 2. *Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 711

³⁷ STOJANOV, R., NOVOSÁK, J., DROBÍK, T., SIWEK, T. *Globalizace a její výzvy. Migrace jako globální fenomén*. In *Mezinárodní politika* 10/2006, [online]. [cit. 2018-07-19]. Dostupné z: http://www.stojanov.org/soubor/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf

kariérního postupu. Uvolněné pracovní místo pak vytváří poptávku po zahraničních pracovnících bez zmíněného motivačního problému.³⁸

Rozdílný pohled na migraci má **Nová ekonomie migrace**. Při rozhodování se nezohledňují pouze ekonomické faktory na trhu práce, jak tomu je u neoklasické teorie, ale klíčovou roli zde hrají i další podmínky, jako např. minimalizace potenciálních rizik. Z tohoto důvodu se teorie jeví spíše jako rozhodování větších sociálních jednotek, např. rodiny či domácnosti, než jedince. Obě tyto teorie si však nemusí odporovat, naopak se v některých oblastech mohou doplňovat, když například individuální rozhodnutí jedince maximalizovat své příjmy může napomoci rodině ve zvýšení jejího kapitálu.^{39,40}

V případě **Institucionální teorie** se migrace stává jakýmsi trhem, na němž mohou vzniknout a následně prosperovat nové instituce – vládní, nevládní, dobrovolnické či neziskové. Institucionální teorie se zaměřuje na procesy související s migrací a studuje, jakou mají vzniklé instituce roli a jak se podílejí na institucionalizaci a kontrole migračních proudů.⁴¹

Další teorií stojící na pomezí mezi ekonomickými a sociologickými přístupy je **Teorie světových systémů**. Zdrojové a cílové země jsou dle této teorie propojeny nejen prostřednictvím lidí, ale především historickými, kulturními, koloniálními a technologickými vazbami.⁴² Tyto vazby jsou velmi silné mezi bývalými koloniálními mocnostmi a koloniemi, proto je mezi nimi mezinárodní migrace vysoce pravděpodobná.⁴³

Příčiny migrace hledá tato teorie v měnících se tržních vztazích v rámci světového systému. Migrace je výsledkem nepřetržité akumulace kapitálu a pronikání kapitalistických vztahů do periferních oblastí, v nichž jako důsledek probíhají strukturální změny a část původně zemědělsky zaměřeného obyvatelstva se stává levnou pracovní silou v jádrových

³⁸ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. s. 712

³⁹ STOJANOV, R., NOVOSÁK, J., DROBÍK, T., SIWEK, T. *Globalizace a její výzvy. Migrace jako globální fenomén*. In *Mezinárodní politika* 10/2006, [online]. [cit. 2018-07-19].

⁴⁰ HENIG, D., *Migrace*. AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. ISSN 1801-8807. s. 36

⁴¹ Tamtéž. s. 37

⁴² DRBOHLAV, D., UHEREK, Z. *Reflexe migračních teorií*. s. 8

⁴³ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 713

oblastech. Periferní oblasti kvůli neustálým změnám ztrácejí původní soběstačnost a lidé s vidinou vyššího výdělků odcházejí do větších měst či zahraničí.⁴⁴

Geografické teorie se zaměřují na migraci v kontextu pohybu obyvatelstva v různých oblastech světa. Mezi geografické teorie patří **Gravitační modely**, jež jsou jedny z nejstarších migračních modelů vůbec. Vycházejí z Ravensteinových zákonů a jsou založeny na principech Newtonovy fyziky. Nejedná se přímo o teoretický přístup k migraci, spíše o matematické vyjádření intenzity migrace.⁴⁵

Dle gravitačních modelů existuje přímá závislost migrace na push a pull faktorech (viz podkapitola Migrační teorie) a nepřímá na vzdálenosti jednotlivých zemí. Jednoduchost těchto modelů má však řadu nedostatků. Kvůli opomíjení sociálních a kulturních aspektů migrace a zaměření pozornosti pouze na fyzickou vzdálenost dotčených zemí, nejsou tyto modely schopny poskytnout kvalitní výstupy.⁴⁶

3.1.3 Důvody, překážky a důsledky migrace

Od doby prvních migrantů, lovců mamutů, se společnost beze sporu vyvinula, avšak důvody migrace se prakticky nezměnily. Podle jedné teorie je migrace pohotovou reakcí na nedostatek místních zdrojů, podle jiných lidé migrují proto, že je stávající podmínky v domovské zemi vypuzují, či je pro ně život v zahraničí přitažlivější.⁴⁷ V každém případě však platí, že migrace není náhodná, má vždy nějaký důvod a je předmětem rozhodování každého individua či sociální jednotky.

Při rozhodování o migraci lidé zvažují výhody a nevýhody pro ně plynoucí z případné migrace, přičemž jsou ovlivněni mnoha faktory. Tyto faktory schopné vyvolat či podpořit rozhodnutí o migračním pohybu je možné rozdělit dle neekonomické a ekonomické povahy. Mezi neekonomické faktory lze zahrnout politické, vojenské, národnostní, náboženské, rasové, rodinné či jiné podmínky. Přesuny s neekonomickou povahou bývají

⁴⁴ PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. [cit. 2019-07-29]. s. 713

⁴⁵ PROCHÁZKOVÁ, C. *STATI. Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik*. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů. [online]. [cit. 2019-10-11].

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ RABUŠIC, L., BURJANEK, A. *Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace?* Brno: VÚPSV Praha: výzkumné centrum Brno, listopad 2003. s. 9

často trvalé či velmi dlouhodobé a zahrnují migraci nejen nositelů pracovní síly, ale i jejich rodin. Mezi ekonomické faktory lze zahrnout např. rozdíl v úrovních mezd, možnost kariérního růstu či přebytek pracovní síly v jedněch zemích a nedostatek v druhých.⁴⁸ „*Ekonomicky motivovaná migrace, tedy primárně pracovní migrace, je globálně hlavní částí migračních toků – daleko přesahuje počty migrantů z politických, humanitárních, náboženských a dalších důvodů.*“⁴⁹

Mezinárodní mobilita pracovní síly je spojena s překážkami, a to jak v zemi původu, tak v zemi cílové. V zemi původu jsou překážky především sociální a rodinné, dané hlubokým zakořeněním rodin v zemi narození a schopností a ochotou změnit mnohdy velmi zásadně životní styl a omezit či přerušit styky s rodinou apod. Přirozeně sem patří například i překážky právní, politické, jazykové.⁵⁰

Překážky v cílových zemích jsou obvykle větší a lze je rozdělit do několika skupin. V první řadě se jedná o přístup na trh práce, jež naráží na otázky právní. Právní podmínky zahrnují udělení vstupního víza, povolení k pobytu a pracovní povolení. Vedle právních otázek jsou často stanoveny licenční požadavky či podmínky, jež zahrnují různá osvědčení, licence, nutná pro výkon různých povolání od vysoce kvalifikovaných profesí (lékaři, právníci, ...) k technickým a řemeslným profesím (elektrikáři, zdravotní sestry, ...).⁵¹

Ve druhé řadě se jedná o nástroje omezující schopnost zahraničních pracovníků poskytovat služby za stejných podmínek s domácími subjekty. Jde např. o omezení občanských práv a regulace životních podmínek v podobě omezení volnosti jejich pohybu včetně rodinných příslušníků, vyloučení rodinných příslušníků z možnosti také pracovat, v určení typu bydlení, na něž mají zahraniční pracovníci právo, v omezení možnosti presentace při pracovních jednáních, v systému zdaňování zahraničních subjektů, v limitech na zdravotní a sociální výhody a péči, včetně penzí, sociálního pojištění, mzdové diskriminace, omezených možností získání dodatečné kvalifikace apod.⁵²

⁴⁸ CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. ISBN 80-86006-48-4. s. 80

⁴⁹ Kolektiv autorů. *Migrace a rozvoj: Rozvojový potenciál mezinárodní migrace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2011. ISBN 978-80-87404-10-2.

⁵⁰ CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. ISBN 80-86006-48-4. s. 80

⁵¹ Tamtéž. 80

⁵² CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. s. 80

Hostitelské země mohou mimo jiné uplatňovat i řadu dalších omezení, jako např. požadavek na národnost či zemi, ověření jazykových znalostí, uznávání vysokoškolských diplomů apod.⁵³

I když vnitřní trh pomohl odstranit řadu tradičních bariér mezi trhy členských zemí, jakými byly například celní, obchodní, daňové, technické, administrativní⁵⁴, množství bariér však, i přes snahu Evropské unie, stále zůstává. Velká část těchto překážek však záleží i na samotných migrantech, jako například jazykové znalosti či rodinná situace, avšak existují i další, jež ovlivňují a zavádějí cíleně cílové země, jež je například vzájemně (ne)uznávání kvalifikací.

Migrace silně, jak pozitivně tak negativně, ovlivňuje země, z nichž migranti odcházejí i do nichž míří. Jedná-li se o zemi původu a negativní dopady, jež s sebou migrace přináší, je třeba v první řadě zmínit jeden z největších problémů migrace, s nímž se dnes potýká řada rozvojových zemí,⁵⁵ tzv. odliv mozků (*brain drain*), neboli odliv vysoce kvalifikovaných sil. Tento trend souvisí s vědecko-technickým pokrokem, jež jde ruku v ruce s narůstající poptávkou po vysoce kvalifikované a vědecké síle. Pohyb pracovníků směřující převážně do vyspělých zemí, které nabízejí výhodné pracovní a ekonomické podmínky, však současně zpomaluje růst ekonomické, kulturní a vzdělanostní úrovně zemí vyvážejících pracovní sílu. Dovážející strana, tedy země cílová, těží z velké úspory nákladů, které nese země původní.⁵⁶ Země, z nichž migranti odcházejí, neztrácí však „*jen investice vložené do jejich studia, hodnotu jejich práce a peníze, které by odváděli zpět do státního rozpočtu, ale především jejich lidský potenciál. V budoucnu by tito lidé totiž s největší pravděpodobností tvořili ekonomickou a intelektuální elitu státu.*“⁵⁷

Odliv mozků ze země původní však pro zemi cílovou znamená pozitivní dopad v podobě tzv. přílivu mozků (*brain gain*), jež je v rozvinutých zemích velmi žádaný. Země, aniž by investovaly do jejich vzdělání, získají vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, jež

⁵³ Tamtéž. 80

⁵⁴ *Základní informace o vnitřním trhu*. Euroskop.cz. Věcně o Evropě. [online]. [cit. 2019-10-04].

⁵⁵ KLEGA, J., PÁNKOVÁ, L. *Migrace není legrace: manuál pro pedagogy 2. stupně ZŠ a SŠ*. 1. vyd. Olomouc: ARPOK, o. p. s., 2016. ISBN 978-80-906162-2-6.

⁵⁶ CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. ISBN 80-86006-48-4. s. 78-81

⁵⁷ KLEGA, J., PÁNKOVÁ, L. *Migrace není legrace: manuál pro pedagogy 2. stupně ZŠ a SŠ*. 1. vyd. Olomouc: ARPOK, o. p. s., 2016. ISBN 978-80-906162-2-6.

v mnoha případech zaplní mezery v oborech, kde je místních odborníků nedostatek, např. ve zdravotnictví.⁵⁸

Pokud by přesun vysoce kvalifikované síly měl trvalý charakter, znamenalo by to pro zemi původu velké problémy. Ukazuje se však, že dochází k dalšímu trendu zvanému cirkulace mozků, podle něhož dochází k určitému typu reemigrace, kdy většina kvalifikovaných pracovníků v rozvinutých zemích pouze nabyde a rozvine zkušenosti a pak se vrací do země původní, kde se je snaží uplatnit.⁵⁹

Při migraci pracovní síly dochází též k ovlivnění důchodů. Při vývozu pracovní síly pracovníci zůstávající doma získávají, jelikož v zemi dochází k poklesu nabídky pracovní síly a dochází k růstu mezd. Oproti tomu pracovníci v zemi dovážející ztrácejí, neboť tam zpravidla dochází k poklesu úrovní mezd.⁶⁰

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. ISBN 80-86006-48-4. s. 80

3.2 Pracovní migrace

Počátky pracovní migrace je možné najít v 18. století, kdy se v souvislosti s osidlováním nových zemí objevila nouze o pracovní sílu, kterou v té době představovali otroci přivázení ve velkém počtu především z Afriky do Ameriky. Tato nucená migrace trvala přibližně 350 let a významně poznamenala populační strukturu afrických zemí.⁶¹

I když se v současnosti již nesetkáme s podobným nuceným masovým přílivem pracovní síly, stále jsou pracovní podmínky dominantní příčinou mezinárodní migrace. Například v období po druhé světové válce bylo v rámci Marshallova plánu přizváno k hospodářské rekonstrukci Evropy velké množství dělníků z ekonomicky méně bohatých částí světa. Tito dělníci se však, k velkému údivu všech teoretiků, po odeznění pracovních příležitostí nevrátili zpět do své domovské země.⁶²

Migrant vstupující na pracovní trh jiného státu, nazývaný pracovní migrant, představuje cizí pracovní sílu, jenž na dané území vstupuje na pozvání vlády či budoucího zaměstnavatele nebo samostatně za účelem nalezení práce.⁶³ Pracovní migrace je charakteristická svou dočasností, jelikož migranti v zahraničí pracují zpravidla na dobu určitou, a časovou stabilitou, neboť se prakticky jedná o nepřetržitý proud osob.⁶⁴

Pracovní migraci je možné dělit na několik typů, a to: pobídkovou, poptávkovou, pobytovou a dojížděkovou. Prvním typem je **pracovní migrace pobídková**. V případě pobídkové migrace migrant vstupuje na cizí pracovní trh na základě výzvy cílového státu. Motivací migrovat bývá vyšší mzda, možnost kariérního růstu či vyšší životní standard.⁶⁵

Dalším typem je **poptávková pracovní migrace**, jenž je v podstatě opakem pobídkové, jelikož prvotní impuls nepochází od cílové země, ale od samotného migranta. Motivace může mít charakter pozitivní i negativní a rizikem pro cílovou zemi může být hromadný příliv nekvalifikované pracovní síly, jenž může zapříčinit změnu pracovních podmínek na trhu práce dané země.⁶⁶

⁶¹ *Pracovní migrace*. Univerzitní informační systém MENDELU. [online]. [cit. 2019-10-11].

⁶² JANKŮ, K., *Moderní migrace. Stěhování se zvláštním významem: Modern Migration. Movement with Special Significance*. Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Sociální studia 1/2006. S. 13-27. ISSN 1214-813X.

⁶³ *Pracovní migrace*. Univerzitní informační systém MENDELU. [online]. [cit. 2019-10-11].

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ *Pracovní migrace*. Univerzitní informační systém MENDELU. [online]. [cit. 2019-10-11].

Třetím typem je **pobytová pracovní migrace**, o níž se jedná v případě dlouhodobého pobytu migranta v cílové zemi, jenž mnohdy vede k trvalému přestěhování. Stejně jako u pobídkové migrace, i zde bývá stěžejní motivací vyšší mzdové ohodnocení, jenž dokáže překonat i potenciální sociokulturní vazby migranta s domovskou zemí.⁶⁷

Posledním typem je **dojížděková pracovní migrace**, jež se od předešlých typů zásadně liší. V tomto případě zůstává místo pobytu a života migranta v domovské zemi a za prací přes hranice dojíždí. Frekvence dojíždění je velmi individuální, migrant se do domovské země může vracet každý den, na víkend či po pár týdnech, vždy však ale platí, že se vrátí.⁶⁸

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ Tamtéž.

3.3 Migrační politika EU

Proces formování samotné migrační politiky souvisí se vznikem národních států, definováním státního teritoria a připoutáním obyvatelstva ke konkrétnímu teritoriálnímu celku v 17. století. Migrace se zprvu týkala obzvláště kolonizování a osidlování nových území a státy Evropy byly zejména zeměmi emigrace. Po 2. světové válce však nastal obrat a vyspělé země Evropy se staly zeměmi převažující imigrace. Se stoupajícím přílivem obyvatelstva byly státy nuceny postupně vymezovat v té době novou migrační politiku a začít tak regulovat a řídit pohyb lidí přes hranice států.⁶⁹

Od druhé poloviny 70. let 20. století se migrace dostává do politické agendy evropských zemí, jež začínají při řešení některých problémů spolupracovat. Zprvu se jednalo o aktivitu menších skupin zainteresovaných zemí spolupracujících v té době v rámci různých příležitostných fór.⁷⁰

Podnětem k zesílení spolupráce bylo přijetí tzv. Jednotného evropského aktu v roce 1986, týkajícího se odstranění překážek vytvoření jednotného trhu. Záhy došlo k vytvoření ústřední politické teze, dodnes platící jako jeden ze základních stavebních kamenů migračních strategií EU. Podle této teze *„musí být zrušení kontrol osob na vnitřních hranicích doprovázeno přísnějšími kontrolami na vnějších hranicích a sladěním imigračních a azylových politik.“*⁷¹

Jednou z iniciativních skupin, které se podařilo, i přes původní odpor Velké Británie, postupně zrušit kontroly na vnitřních hranicích, byla Schengenská skupina. Tato skupina, tvořena původně pěti státy – Francií, Německem a zeměmi Beneluxu, se postupně rozšiřuje a současně zahrnuje téměř všechny země EU, s výjimkou Velké Británie a Irska.⁷² V rámci schengenské spolupráce přijaly státy společná pravidla týkající se odstranění kontrol osob na vnitřních hranicích, společných pravidel týkajících se lidí přicházejících ze třetích zemí, podmínek vstupu a pravidel udělování víz pro krátkodobé pobyty a posílení policejní a soudní spolupráce.⁷³

⁶⁹ BARŠOVÁ, A., BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2005.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Tamtéž.

⁷³ *Schengenský prostor a spolupráce*. EUR-Lex. Access to European Union law 2009. [online]. [cit. 2019-08-09].

Dalším významným mezníkem ve vývoji migrační politiky v EU, který si vyžádal úvahy o další spolupráci na poli migrace, byl rozpad Jugoslávie v roce 1991, s nímž souvisel rapidní nárůst počtu uprchlíků a žadatelů o azyl. I přes prvotní nevěli některých členských států EU svěřit otázky migrace do kompetence společných orgánů, byla 7. 2. 1992 podepsána Smlouva o Evropské Unii (Maastrichtská smlouva). Tato smlouva platná od 1. 11. 1993 stanovila jako jeden z cílů Unie „zachovávat a rozvíjet Unii jako prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém se zaručuje volný pohyb ve spojitosti s vhodnými opatřeními týkajícími se kontroly na vnějších hranicích, přistěhovalectví, práva azylu a předcházení a potírání zločinnosti.“ Maastrichtskou smlouvou byly zavedeny nové formy spolupráce zemí EU, vízová politika a byla vytvořena struktura tzv. tří pilířů EU představujících tři hlavní oblasti jednotlivých politik EU. První pilíř „Evropská společenství“ zahrnuje primární a sekundární právo EU, týkající se ekonomických, sociálních a ekologických záležitostí. Druhý pilíř „Společná zahraniční a bezpečnostní politika“ se týká zahraničních, bezpečnostních a obranných (vojenských) záležitostí. Třetí pilíř: „Spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti a justice“ pokrývá oblast všech zbývajících záležitostí.⁷⁴

Výsledkem mezivládní spolupráce mezi státy EU v oblasti migrace a azylu v období před i po Maastrichtské smlouvě je obsáhlý a nesourodý soubor právních pravidel zvaných „acquis pro oblast migrace a azylu“.⁷⁵

Zásadní posun ve vývoji společné migrační a azylové politiky EU nastal v říjnu 1997, kdy byla v rámci konference členských států v Amsterdamu schválena rozsáhlá revize základních smluv. Amsterdamskou smlouvou byla do Smlouvy o založení ES začleněna nová hlava IV, nazvaná „Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob“. Došlo k tzv. procesu komunitarizace, tedy k posunu migrační a azylové politiky na komunitární úroveň, k začlenění Schengenské dohody do právního rámce EU a k proměňování právně nezávazných dokumentů v závazné.⁷⁶

„Vstup Amsterdamské smlouvy v platnost v květnu 1999 a zvláštní summit ve finském Tampere věnovaný „vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva“, který následoval o pět měsíců později (15. – 16. října 1999), se staly zásadními mezníky ve vývoji azylové a

⁷⁴ BARŠOVÁ, A., BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2005.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Tamtéž.

migrační politiky ES/EU. Tam, kde Amsterdamská smlouva přiznala ES/EU mandát, závěry z Tampere definovaly, jak má být použit.“⁷⁷

⁷⁷ BARŠOVÁ, A., BARŠA. P. *Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2005.

3.4 Pracovní migrace EU v současnosti

Volný pohyb pracovníků je jednou ze čtyř základních svobod Evropské unie. Díky této svobodě mohou pracovníci pocházející ze členských států EU pracovat v jiném členském státě za stejných podmínek jako občané daného členského státu a dostává se jim stejného zacházení, jedná-li se o přístup k zaměstnání, pracovní podmínky a sociální a daňové výhody.

Ustanovení umožňující volný pohyb určitých pracovníků obsahovala již Smlouva o Společenství uhlí a oceli (ESUO) založená Pařížskou smlouvou, jenž byla podepsána mezi šesti státy v roce 1952 na dobu padesáti let. Svoboda výkonu ekonomické činnosti v jiném členském státě Společenství byla v roce 1958 zaručena všem ekonomicky činným osobám, zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným, když vešly v platnost Římské smlouvy. Volný pohyb pracovníků se záhy rozšířil na volný pohyb osob, který dnes zahrnuje pohyb za prací v rámci Evropské Unie u všech ekonomicky aktivních osob, ale také volný pohyb osob v rámci realizace svobody usazování či pohyb osob uplatňujících svobodu volného poskytování služeb.⁷⁸

Dle článku 45 Smlouvy o fungování Evropské unie je zajištěno právo volného pohybu pracovníků, odstraňuje jakoukoliv diskriminaci pracovníků na základě státní příslušnosti, jde-li o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky. Článek dále obsahuje zásadu stejného zacházení s příslušníky jiných členských států jako s vlastními občany.⁷⁹ Tato zásada se vztahuje nejen na stejný přístup na trh práce jako mají vlastní občané tohoto státu, týkající se jakéhokoliv státu v rámci EU/EHP pro občany EU a jejich rodinné příslušníky, ale zahrnuje i samotné hledání práce, využívání veřejných služeb zaměstnanosti a sociálního zabezpečení, stejné zacházení v pracovněprávních vztazích odměňování.⁸⁰ Právo volného pohybu osob zároveň pokrývá i problematiku poskytování víz, azylu a přistěhovaleckou politiku.⁸¹

⁷⁸ CHMELAR, A., VOLČÍK, S., NECHŮTA, A., HARATYK P., HOLUB, O. *Pracovní mobilita v EU v české perspektivě*. OSTEU Podkladový materiál – 3/2016. Úřad vlády České republiky. Březen 2016.

⁷⁹ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006. s. 207

⁸⁰ *Volný pohyb osob*. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 13. 5. 2011. [online]. [cit. 2019-08-16].

⁸¹ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006. s. 207

Po otevření trhu práce v Evropské unii se přestaly klást překážky volnému pohybu pracovních sil a jednotlivé členské státy začaly hledat společné, nadnárodní prostředky pro usnadnění pohybu nejen absolventů na trhu práce v rámci Evropské unie.⁸²

Z celkového počtu 306 milionů obyvatel EU v produktivním věku (15 – 64 let), v roce 2016 dlouhodobě žilo v jiném členském státě, jenž není zemí jejich státní příslušnosti, asi 11 milionů mobilních pracovníků EU-28 a dalších 1,3 milionu bylo přeshraničních pracovníků, tedy osob překračujících každý den hranice za prací v jiném členském státě, než kde bydlí.⁸³

Politika EU podporuje volný pohyb pracovních sil, a to prostřednictvím **Evropského sociálního fondu**. Ten je hlavním finančním nástrojem podpory zaměstnanosti a sociálního začleňování, jenž v období 2014 – 2020 poskytne okolo 80 miliard eur. Tyto finanční prostředky jsou určeny na pomoc lidem s hledáním práce, na zvyšování kvalifikace, zlepšování vzdělání a odbornou přípravu, na podporu sociálního začleňování a zvyšování kvality veřejných služeb v členských státech EU.⁸⁴

Z Evropského sociálního fondu plynou také prostředky podporující mobilitu pracovníků v rámci EU prostřednictvím dvou programů.

Prvním programem je **Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)**. Jeho cílem je prosazovat vysokou úroveň kvalitní a udržitelné zaměstnanosti, zaručit důstojnou sociální ochranu, bojovat proti chudobě a sociálnímu vyloučení a zlepšovat pracovní podmínky. Tento program, s rozpočtem 919 469 000 eur na období 2014 – 2020, je hlavním zdrojem financování mobility pracovníků.⁸⁵

Finanční nástroj EaSI, spravovaný Evropskou komisí, sdružuje 3 osy. První osou je **PROGRESS**, jež pomáhá členským státům modernizovat a zkvalitňovat politiku zaměstnanosti a sociální politiku. Jejím cílem je snížit nezaměstnanost mladých lidí, zlepšit

⁸² Zpravodaj - Odborné vzdělávání v zahraničí. č. 4/2002. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání. [online]. [cit. 2018-08-04].

⁸³ Zvláštní zpráva č. 06. *Volný pohyb pracovníků – základní svoboda je sice zajištěna, avšak lepší zaměření prostředků EU by napomohlo mobilitě pracovníků* (podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce SFEU). Evropský účetní dvůr, Evropská unie, 2018. s. 12

⁸⁴ *Evropský sociální fond (ESF). Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování*. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24].

⁸⁵ *Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI). Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování*. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24].

pracovní podmínky, sociální ochranu a sociální začlenění a snížit a předcházet chudobě. Na tuto osu je vyčleněno 61 % z celkového rozpočtu EaSI. ⁸⁶

Cílem druhé osy **EURES** je podpora Evropského portálu pracovní mobility EURES. Tento portál je určen všem uchazečům o práci, zaměstnavatelům a všem, kteří chtějí využít možnosti volného pohybu pracovníků. Zainteresovaným stranám poskytuje všechny důležité informace, poradenství a zprostředkovatelské služby týkající se všech fází od doby před nástupem do zaměstnání, až po následnou pomoc po umístění. Na osu EURES je vyčleněno 18% z celkového rozpočtu EaSI. ⁸⁷

Nástroj mikrofinancování Progress je třetí a poslední osou programu EaSI. Tento nástroj se zaměřuje na podporu sociálního podnikání a poskytování mikroúvěrů a mikropůjček pro skupiny ohrožených osob a mikropodniky. ⁸⁸

Druhým cíleným programem mobility, který má pomoci nalézt práci mladým Evropanům v jiných zemích EU, je program **Tvoje první práce přes EURES**. Program je určen mladým uchazečům o práci a zaměstnavatelům z 28 členských zemí EU, z Norska a Islandu. Cílem programu je: pomoci mladým lidem do 35 let najít si zaměstnání, stáž či učňovské místo v jiném členském státě; pomoci zaměstnavatelům najít vhodné uchazeče s dovednostmi či kvalifikací, jež potřebují pro svá volná pracovní místa. Od roku 2014 je tento program financován v rámci výše uvedeného programu EaSI, a to z jeho osy EURES. ⁸⁹

⁸⁶ *Osa PROGRESS Programu EaSI. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24].*

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ *Osa programu EaSI týkající se mikrofinancování a sociálního podnikání. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24].*

⁸⁹ *Tvoje první práce přes EURES. Osa EURES programu EaSI. Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI). Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-09-25].*

3.5 Měření migrace

Sledovat a měřit intenzitu migrace lze pomocí mnoha ukazatelů. Z demografického hlediska lze migraci vyjádřit migračním saldem (= čistou mírou migrace), jenž vyjadřuje rozdíl mezi přistěhovanými (imigranty) a vystěhovanými (emigranty) jedinci v dané oblasti. V závislosti na výsledku se pak jedná o záporné či kladné migrační saldo. Celkový objem migrantů je uváděn jako hrubá míra migrace, migrační obrat či objem.

- **Migrační obrat = imigranti + emigranti**
- **Migrační saldo = imigranti – emigranti**
- **Záporné migrační saldo (čistá emigrace) = větší odchod emigrantů**
- **Kladné migrační saldo (čistá imigrace) = větší příchod imigrantů**

Z absolutních ukazatelů (migrační obrat, migrační saldo) lze spočítat i základní poměrové ukazatele. Ty jsou vhodnější pro srovnávání migračních trendů v různých zemích, oblastech nebo obdobích.

- **Index migračního salda = migrační saldo/migrační obrat**

Ukazatel se nazývá také indexem atraktivity nebo indexem efektivity. Dosahuje hodnot od -1,0 do +1,0. Maximální záporné hodnoty -1,0 nabývá u území, z něhož se obyvatelé pouze stěhovali, aniž by se kdo přistěhoval, maximální kladné hodnoty +1,0 naopak u území, kam by se obyvatelé přistěhovali, aniž by se kdo vystěhoval.

K dalším poměrovým ukazatelům patří např. poměr emigrantů a imigrantů nebo jeho reciproká hodnota.

- **emigranti/imigranti**
- **imigranti/emigranti**

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Cílem praktické části diplomové práce bude, na základě analýzy základních makroekonomických i vybraných ukazatelů zjistit, zda existuje spojitost mezi počtem migrantů v jednotlivých zemích a jestli je vývoj počtu migrantů ovlivňován vybranými makroekonomickými ukazateli.

V první podkapitole budou nejprve analyzovány vybrané makroekonomické ukazatele členských zemí Evropské unie, prostřednictvím kterých bude zhodnocena atraktivita zemí pro migranta. Vzhledem k zaměření předkládané diplomové práce na pracovní migraci, se budou tyto ukazatele týkat především atraktivity životních a pracovních podmínek zemí.

Druhá podkapitola bude věnována analýze samotné migrace, emigrace a imigrace občanů Evropské unie v rámci členských zemí Evropské unie. Výsledky získané v této části budou předmětem hodnocení v kapitole následující a bude zkoumáno jejich provázání s již analyzovanými vybranými ukazateli.

4.1 Vybrané ukazatele zemí EU s vlivem na pracovní migraci

Pro posouzení ekonomické výkonnosti členských států EU byly zvoleny nejprve základní ekonomické ukazatele, jimiž jsou hrubý domácí produkt, index lidského rozvoje, inflace, nezaměstnanost a průměrná mzda. V návaznosti na téma „pracovní migrace“ pak byly vybrány další ukazatele, jenž s tématem souvisí, a to: index lepšího života a produktivita práce.

Srovnávání makroekonomických dat je, vzhledem k existujícím rozdílům mezi zeměmi v charakteru a kupní síle měn, cenách, mzdách apod., obtížné. Z tohoto důvodu začaly být Eurostatem propočítávány parity kupní síly národních měn (PPP – Purchasing Power Parity) indikující cenové rozdíly v jednotlivých zemích. „*Parity kupní síly (PPP) představují poměr cen v národních měnách za stejné výrobky a služby v různých zemích. Základní jednotnou „měnou“ používanou při mezinárodních srovnáváních parity kupní síly je uměle vytvořená měnová jednotka PPS neboli standard kupní síly (PPS – Purchasing Power Standard).*“⁹⁰ Standard kupní síly vyjadřuje kurz mezi dvěma měnami, při kterém je

⁹⁰ *Evropský srovnávací program*. Český statistický úřad. CZSO.cz. [online]. [cit. 2019-09-26].

možné si v různých zemích koupit stejné množství zboží a služeb.⁹¹ Jednoduše řečeno tedy vyjadřuje, kolik měnových jednotek PPS je potřeba vynaložit na určité množství zboží a služeb v jednotlivých zemích.⁹²

⁹¹ EUROZÓNA +. 16/2019. *Ekonomický vývoj v EU podle aktuálních statistik: Růst HDP*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Parlamentní institut. Červenec 2019. [online]. [cit. 2019-09-24].

⁹² *Evropský srovnávací program*. Český statistický úřad. CZSO.cz. [online]. [cit. 2019-09-26].

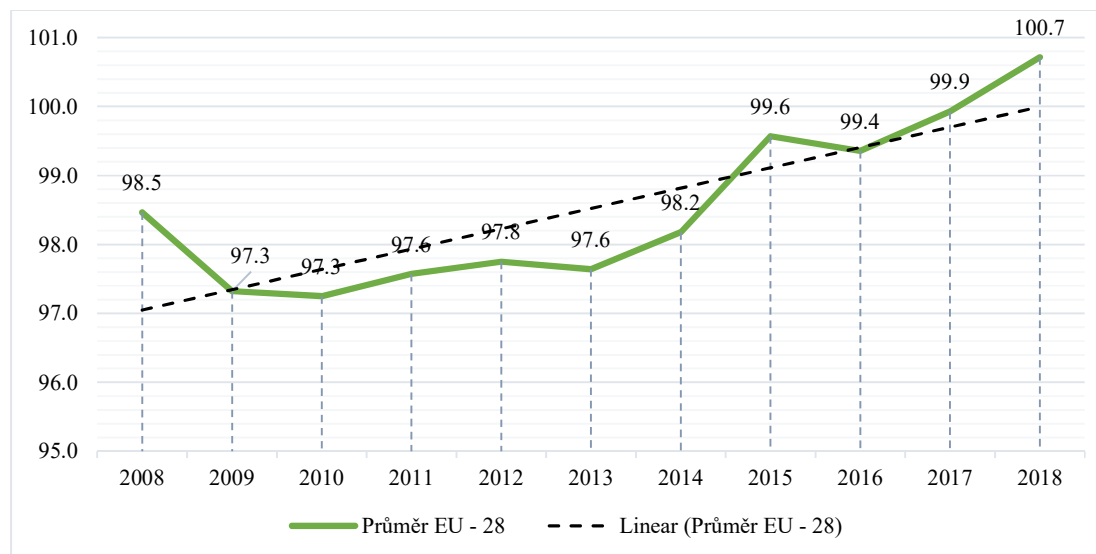
4.1.1 Hrubý domácí produkt

Prvním ze sledovaných ukazatelů je hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele. Ten vyjadřuje celkovou hodnotu statků a služeb, jenž byly za daný rok na daném území nově vytvořeny. Používá se k analýze hospodářské výkonnosti a sledování jeho vývoje slouží jako východisko pro monitorování a hodnocení politik jednotlivých států.

Pro analýzu vyspělosti daného území, tj. ekonomické úrovně obyvatelstva, a pro mezinárodní srovnávání se používá HDP na obyvatele, jenž je základním ukazatelem ekonomické prosperity. Hodnoty, jenž ukazuje, jsou mimo jiné hlavním kritériem pro čerpání financí ze strukturálních fondů.⁹³

Vývoj průměrné hodnoty HDP na obyvatele v PPS za EU-28 v letech 2008 až 2018 je zachycen v následujícím grafu.

Graf 2: Vývoj HDP na obyvatele v EU v letech 2008 až 2018 (v PPS)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: tec00114)

Z grafu je zřejmé, že průměrná hodnota HDP na obyvatele se pohybovala v intervalu od 97.3 PPS (v letech 2009 a 2010) do 100.7 PPS (v roce 2018). Hodnoty měly celkově rostoucí trend, s výjimkou roku 2009, kdy došlo k poklesu o -1,2%, přičemž největší pokles byl v roce 2009 zaznamenán v Baltických státech, a to v Lotyšsku (-11,9%), Litvě (-11,1%)

⁹³ EUROZÓNA +. 16/2019. *Ekonomický vývoj v EU podle aktuálních statistik: Růst HDP*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Parlamentní institut. Červenec 2019. [online]. [cit. 2019-09-24].

a Estonsku (-7,4%) (hodnoty HDP v jednotlivých zemích jsou uvedeny v příloze 1). Toto významné zpomalení tempa růstu HDP mezi lety 2008 a 2009 je možné vysvětlit probíhající finanční a hospodářskou krizí.

Výrazně nad průměrem EU-28 v roce 2018 (100.7 PPS) se pohybovalo Lucembursko (254 PPS, tj. 2.5 násobek průměrné hodnoty EU-28) a Irsko (187 PPS, tj. 1.9 násobek průměrné hodnoty EU-28).

Naopak výrazně podprůměrných hodnot dosáhlo Bulharsko (50 PPS), Rumunsko (64 PPS), Chorvatsko (63 PPS) a Lotyšsko (70 PPS). Většina zemí se pohybovala kolem průměru, nejvíce se však přiblížila Velká Británie a Francie (104 PPS), Malta (98 PPS), Itálie (95 PPS), Španělsko (91 PPS) a Kypr (87 PPS). Česká republika dosahovala hodnoty 90 PPS.

I když patří HDP bezesporu k nejdůležitějším ukazatelům ekonomické výkonnosti, není objektivním ukazatelem. Neodráží kvalitu vzdělání, nerovnost příjmů či dopad ekonomiky na životní prostředí,⁹⁴ proto bude další podkapitola věnována analýze indexu lidského rozvoje.

⁹⁴ EUROZÓNA +. 16/2019. *Ekonomický vývoj v EU podle aktuálních statistik: Růst HDP*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Parlamentní institut. Červenec 2019. [online]. [cit. 2019-09-24].

4.1.2 Index lidského rozvoje

Druhým analyzovaným ukazatelem je index lidského rozvoje (HDI – Human Development Index). Kvalita lidského života nesouvisí pouze s příjmy a nelze ji spojovat pouze s hospodářským růstem. Proto byl v roce 1990 vytvořen Index lidského rozvoje, jenž měl za cíl zdůraznit, že kritériem pro hodnocení rozvoje země by měli být obyvatelé dané země a jejich schopnosti, nikoli pouze hospodářský růst.⁹⁵ Tento index je počítán Rozvojovým programem OSN (UNDP – United Nations Development Programme), a následně uveřejňován ve statistické publikaci „Zpráva o lidském rozvoji“.⁹⁶

Index lidského rozvoje se do roku 2010 počítal aritmetickým průměrem klíčových indexů lidského rozvoje, jimiž byly 3 následující faktory:

- lidské zdraví, vyjádřené jako průměrná očekávaná délka života při narození;
- úroveň vzdělanosti, stanovená jako podíl gramotného obyvatelstva a kombinovaný podíl populace příslušné věkové skupiny navštěvující školy prvního, druhého a třetího stupně;
- hmotná životní úroveň, vyjádřená HDP na osobu v USD.⁹⁷

Od roku 2010 se HDI počítá geometrickým průměrem a zahrnuje následující 3 faktory:

- lidské zdraví, vyjádřené očekávanou délkou života při narození, tj. indexem očekávané délky života při narození (Index LEI – *Life Expectancy Level*);
- úroveň vzdělanosti, vyjádřenou očekávanou délkou a průměrnou dobou vzdělávání, tj. indexem vzdělání (EI – *Education Index*);
- hmotnou životní úroveň, vyjádřenou hrubým národním příjmem na obyvatele, tj. index příjmů (II – *Income Index*).⁹⁸

⁹⁵ *Human Development Index (HDI)*. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-10-27].

⁹⁶ *Lidský rozvoj (HDI). Úlohy na procvičování. Zábavný zeměpis. Zábavná geografie*. [online]. [cit. 2019-10-08].

⁹⁷ *Index lidského rozvoje*. Enviwiki. [online]. [cit. 2019-10-04].

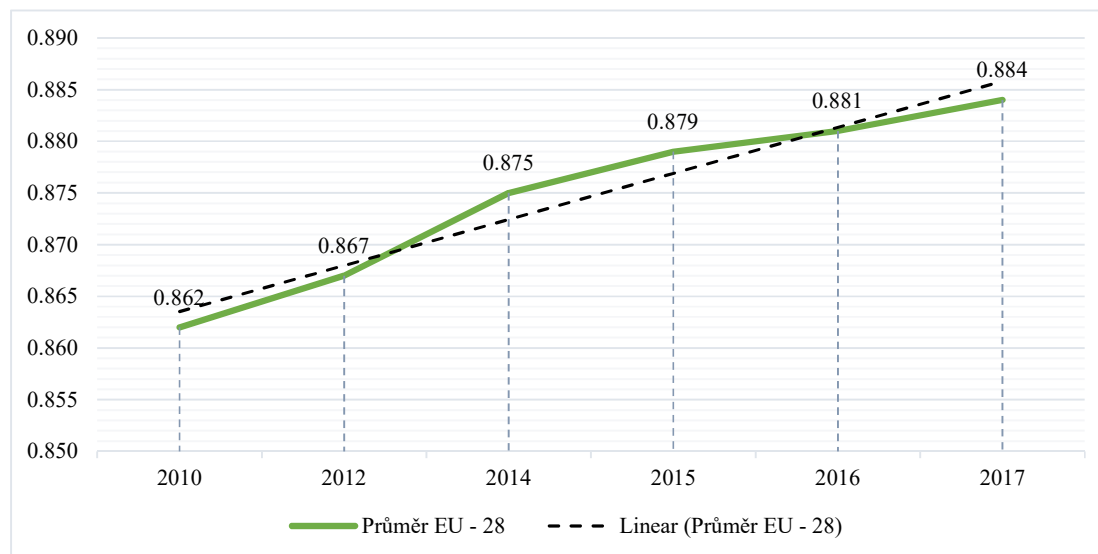
⁹⁸ SYROVÁTKA, M. *Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje*. MEZINÁRODNÍ VZTAHY 1/2008. [online]. [cit. 2018-10-28].

Výsledkem průměru těchto indexů je hodnota od 0 do 1, která dělí státy do čtyř stupňů rozvoje:

1. velmi vysoký lidský rozvoj (nad 0,80),
2. vysoký lidský rozvoj (mezi 0,70 a 0,80),
3. střední lidský rozvoj (mezi 0,55 a 0,70) a
4. nízký lidský rozvoj (pod 0,55).⁹⁹

Vývoj průměrné hodnoty HDI v EU-28 v časové řadě 2010 až 2017 zachycuje následující graf.

Graf 3: Vývoj průměrného HDI v EU-28 v letech 2010 až 2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Table 2. *Human Development Index Trends, 1990-2017*. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20].

Z grafu je patrné, že průměrná hodnota lidského rozvoje EU-28 se pohybovala v intervalu od 0.862 v roce 2010 do 0.884 v roce 2017 a celkově měla rostoucí tendenci. Výrazně nad průměrem EU-28 za celé období 2010 až 2017 (0.875) se s průměrnou hodnotou 0.930 pohybovalo Německo a dále s hodnotami od 0.924 do 0.921 Dánsko, Nizozemí, Irsko a Švédsko. Oproti tomu výrazně pod průměrem se pohybovalo Bulharsko a Rumunsko, jejichž průměrné hodnoty dosahovaly 0.799 a 0.803, a dále pak Chorvatsko (0.822), Maďarsko (0.832) a Lotyšsko (0.835) s Portugalskem (0.837). Ostatní členské státy dosahovaly hodnot v intervalu od 0.845 do 0.914.

⁹⁹ *Lidský rozvoj (HDI). Úlohy na procvičování. Zábavný zeměpis. Zábavná geografie.* [online]. [cit. 2019-10-08].

K největší změně hodnoty indexu došlo ve sledovaném období v Bulharsku, jenž se v roce 1990 řadilo mezi státy se středním lidským rozvojem, o deset let později mezi státy s vysokým lidským rozvojem a od roku 2015 spadá Bulharsko spolu se všemi ostatními členskými státy do prvního stupně lidského rozvoje. Odůvodnění bude zkoumáno v další části, kde bude zjišťován vliv jednotlivých složek HDI na celkovou hodnotu indexu.

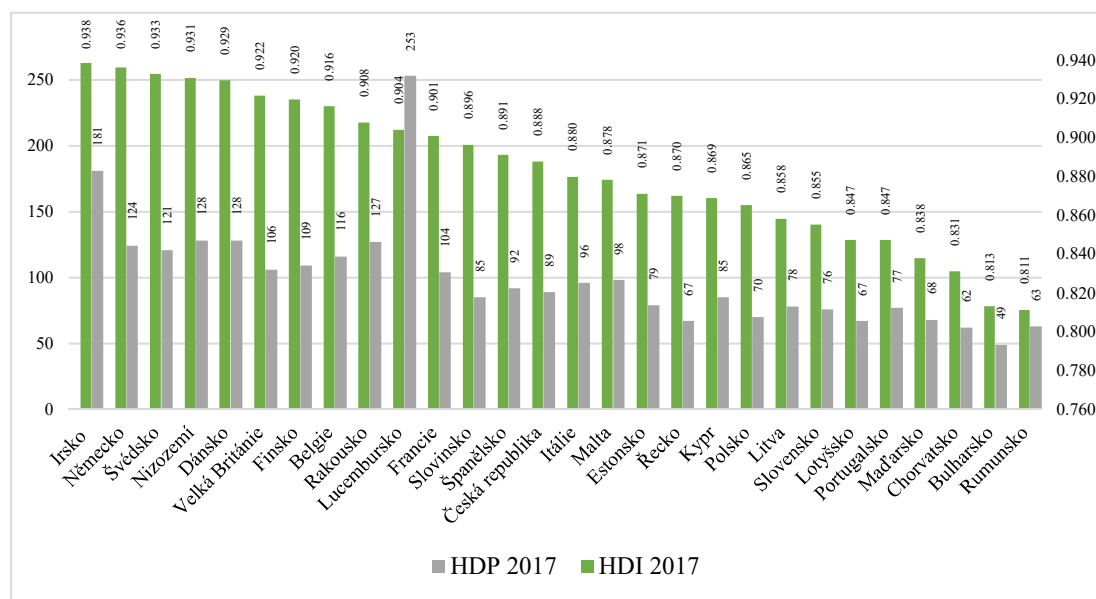
4.1.3 Hrubý domácí produkt vs. Index lidského rozvoje

Jak již bylo řečeno, ukazatel HDP vyjadřuje přírůstek bohatství, tedy celkovou hodnotu statků a služeb, jenž byly za daný rok na daném území vytvořeny. HDP na obyvatele pak vyjadřuje ekonomickou úroveň obyvatelstva dané země. Podle některých kritiků je však ukazatel HDP nedostačující, jelikož vedle statků a služeb opomíjí existenci dalších faktorů vypovídajících o bohatství dané země. HDI stejně jako HDP vyjadřuje ekonomickou úroveň země, avšak oproti HDP bere v potaz i úroveň vzdělanosti a střední délku života země.

Vzhledem k širšímu záběru HDI se může pořadí zemí podle HDP a HDI výrazně lišit. Zatímco hodnoty HDP ukazují, jak je stát bohatý, hodnoty HDI zahrnující více proměnných, než jen hmotnou životní úroveň, ukazují, jak je stát „lidsky rozvinut“.¹⁰⁰ V případě, že by hodnoty HDI byly vyšší než HDP, byl by stát lidsky rozvinutější než bohatý a naopak.

Hodnoty HDP a HDI za jednotlivé země EU-28 v roce 2017 je možné sledovat v následujícím grafu.

Graf 4: HDP (v PPS) vs. HDI v EU-28 v roce 2017

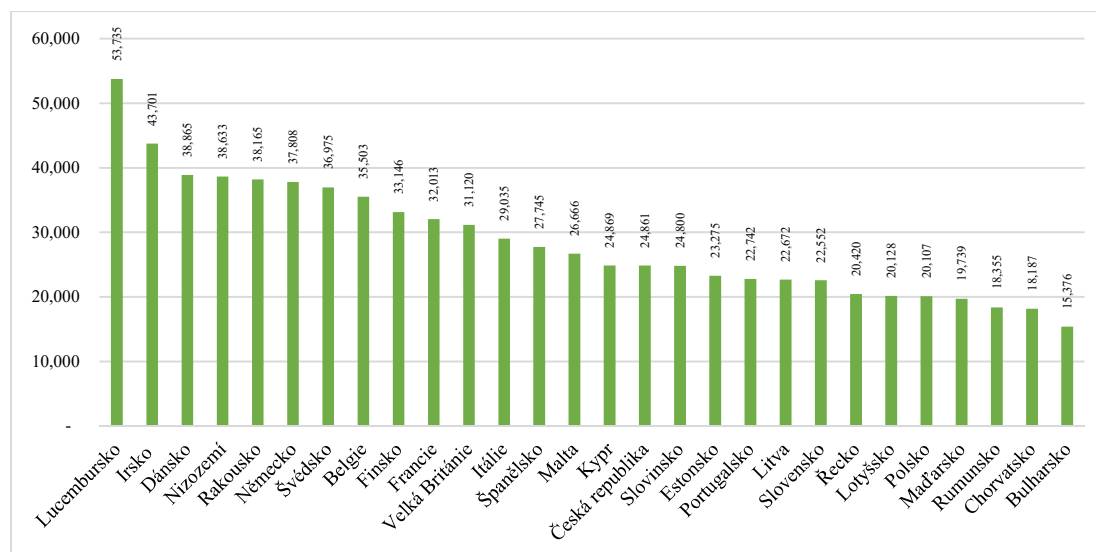
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Eurostatu (online data source: tec00114), Table 2. Human Development Index Trends, 1990-2017. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20].

¹⁰⁰ Index lidského rozvoje. Indikátory udržitelnosti. Hra o Zemi. [online]. [cit. 2019-10-04].

Jak je z grafu 4 a přílohy 5 patrné, dosažené hodnoty HDP a HDI nemusí jít nutně jedním směrem (když je velké HDP, nemusí být i velké HDI). Příkladem toho jsou například země, jako je Lucembursko, Rakousko, Malta a Portugalsko, kde hodnoty HDP výrazně převyšují HDI. Naopak zástupci zemí, kde výrazně převyšuje HDI nad HDP, jsou Řecko, Slovinsko, Velká Británie, Švédsko a Německo.

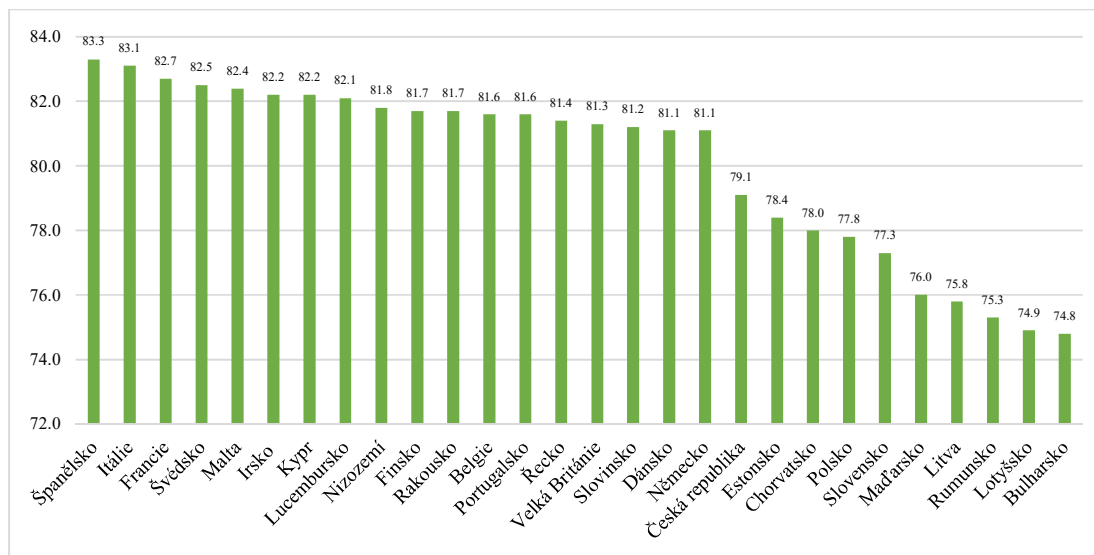
Vzhledem k tomu, že ukazatel HDI je tvořen třemi složkami (hrubý národní příjem, očekávaná délka života a očekávaná délka vzdělávání), bližší pohled na ně je nutný pro zdůvodnění, proč daný stát dosahuje vyšších či nižších hodnot HDI ve srovnání s HDP. Následující grafy č. 7, 8 a 9 zachycují vždy poměr příslušné složky HDI na celkové hodnotě HDI.

Graf 5: Hrubý národní příjem v EU-28 v roce 2017 (v PPS)

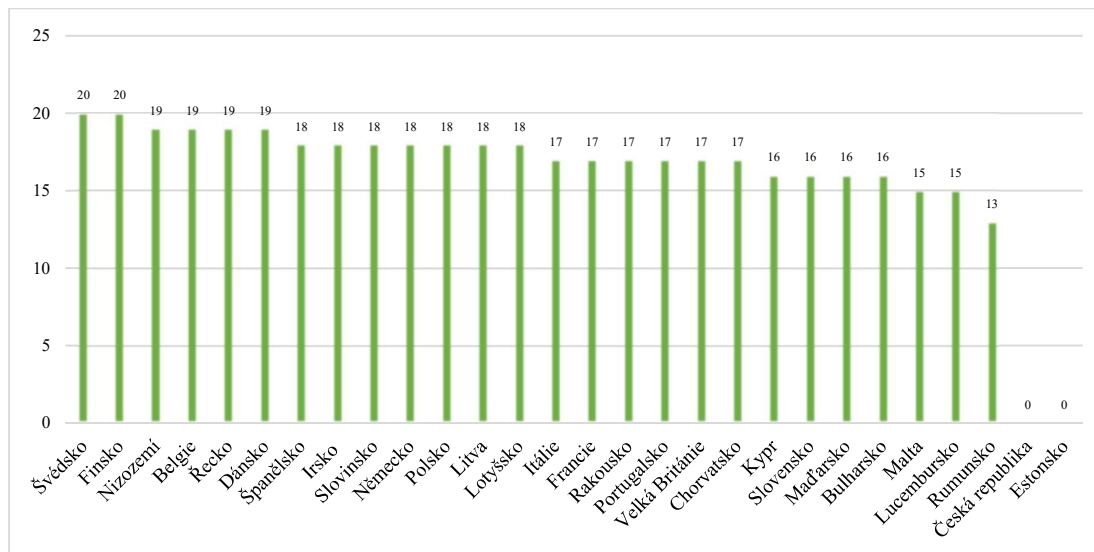
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Eurostatu (online data source: [nama_10_pp])

Graf 6: Očekávaná délka života v EU-28 v roce 2017 (v letech)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Eurostatu (online data source: [demo_mlexpec])

Graf 7: Očekávaná délka vzdělávání v EU-28 v roce 2017 (v letech)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Eurostatu (online data source [educ_uoe_enra07])

Členským státem EU s nejvyšší ekonomickou úrovní obyvatelstva bylo dle HDP na obyvatele v roce 2017 Lucembursko (s hodnotou 253 PPS, což je 2.5 násobek průměru EU-28). Dle HDI se však Lucembursko s hodnotou 0.904 umístilo až na desátém místě. Jak je patrné z výše uvedených grafů, obsahujících podíly jednotlivých složek HDI na celkové hodnotě HDI, Lucembursko má ze všech členských států EU-28 nejvyšší hrubý národní

příjem na obyvatele (1.8 násobek průměru EU-28), avšak v hodnotách očekávané délky života a vzdělávání se pohybovalo kolem průměru EU-28 (82.1 let očekávaná délka života a 15 let očekávaná délka vzdělávání).

Dalším členským státem EU, jehož umístění dle hodnoty HDP převyšovalo umístění dle HDI, bylo Rakousko. Rakousko se stejně jako Lucembursko, díky výrazně vyššímu hrubému národnímu příjmu na obyvatele (1.3 násobek průměru EU-28), umístilo s hodnotou 127 dle HDP na pátém místě, avšak kvůli průměrným hodnotám očekávané délky života a vzdělávání, kleslo v HDI na místo deváté.

V případě Malty a Portugalska měly oba dva státy hodnotu ukazatele očekávané délky života srovnatelnou s průměrnou hodnotou ukazatele v EU-28, v očekávané délce vzdělávání byly jejich hodnoty průměrné až dokonce nadprůměrné. Avšak v hodnotách hrubého národního příjmu byly hodnoty výrazně nižší než byl průměr EU-28. Proto v pořadí HDI ve srovnání s HDP o 4 místa klesly.

S opačným trendem, tedy situací, kdy se stát dle HDI umístil na výrazně vyšším místě, než dle HDP, se můžeme setkat v případě Řecka. I když Řecko v roce 2017 dosahovalo podprůměrné hodnoty hrubého národního příjmu na obyvatele, díky průměrné hodnotě očekávané délky života a nadprůměrné hodnotě očekávané délky vzdělávání (1.3 násobek průměru EU-28) se jeho umístění v pořadí HDI oproti HDP o 6 míst zlepšilo.

Dalším státem, jehož umístění dle HDI bylo v roce 2017 taktéž vyšší než dle HDP, bylo Slovinsko. Důvod vyššího umístění v žebříčku HDI o 5 míst vzhledem k HDP je stejný jako u Řecka. Slovinsko také dosahovalo podprůměrné hodnoty hrubého národního příjmu na obyvatele, průměrné hodnoty očekávané délky života a nadprůměrné hodnoty očekávané délky vzdělávání 1.2 násobek průměru EU-28.

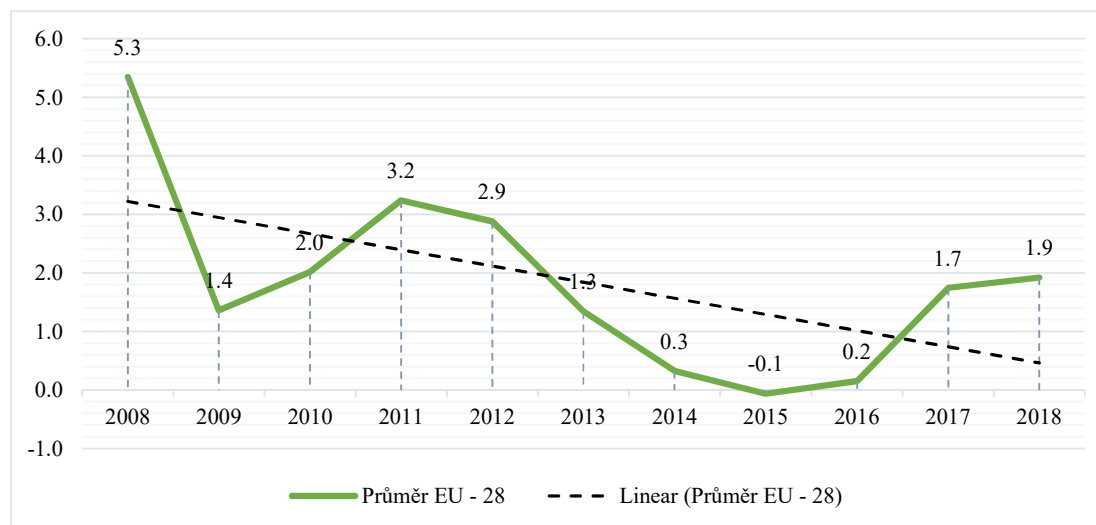
Posledními dvěma státy, jejichž umístění se dle HDI vzhledem k HDP změnilo o 4 místa, byly v roce 2017 Švédsko a Německo. Oba tyto členské státy se z předních příček pořadí HDI (Švédsko na třetím místě, Německo na druhém) v žebříčku HDP posunuly o 4 místa níže (Švédsko na sedmé, Německo na šesté). I když jsou hodnoty Švédska v očekávané délce vzdělávání vysoce nadprůměrné, v hrubém národním příjmu na obyvatele také nadprůměrné, v očekávané délce života se hodnota přibližuje spíše průměru. Stejně tak Německo dosahuje v hodnotách hrubého národního příjmu a očekávané délce vzdělávání nadprůměrné hodnoty a v očekávané délce života spíše průměrné.

4.1.4 Inlace

Třetím sledovaným ukazatelem, sloužícím pro porovnání cenové stability mezi jednotlivými státy, je inflace. Inflace všeobecně znamená změnu cenové hladiny, tedy změnu průměrných cen statků a služeb v porovnání s minulým obdobím. Změna cenové hladiny se může projevovat zdražováním (růstem cen) či zlevňováním (klesáním cen). V případě klesání cen se hodnoty inflace dostávají do záporných čísel a jedná se o tzv. deflaci. V případě růstu cen, tedy kladných hodnot inflace, lze rozlišovat mírnou, pádivou a hyperinflaci. Mírná inflace je vyjádřena jednocifernými čísly, pádivá dvoj až trojcifernými.

Průměrné hodnoty inflace za EU-28 mezi lety 2008 až 2018 je možné sledovat v následujícím grafu.

Graf 8: Vývoj inflace v EU v letech 2008 až 2018 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: tec00118)

Z grafu je patrné, že průměrná hodnota inflace EU-28 se pohybovala v intervalu od -0.1 v roce 2015 do 5.3 v roce 2008. Celkově měla za sledované období klesající tendenci. Důvod největšího propadu inflace mezi lety 2008 a 2009 je možné odůvodnit probíhající celosvětovou ekonomickou krizí. Od následujícího roku 2010 k podobné zásadní změně hodnot inflace již nedošlo, hodnoty se pohybovaly v intervalu od -0.1 v roce 2015 do 3.2 v roce 2011, tedy kolem průměru EU-28, tj. -1.5.

Ve sledovaném období, tj. mezi lety 2008 až 2018, dosahovala inflace průměrné hodnoty 1.8, přičemž nejnižší průměrnou míru inflace zaznamenalo Irsko (0.4) a naopak

nejvyšší Rumunsko (3.4), Estonsko (3.1), Maďarsko a Litva (2.9), Lotyšsko (2.8) a Velká Británie (2.4).

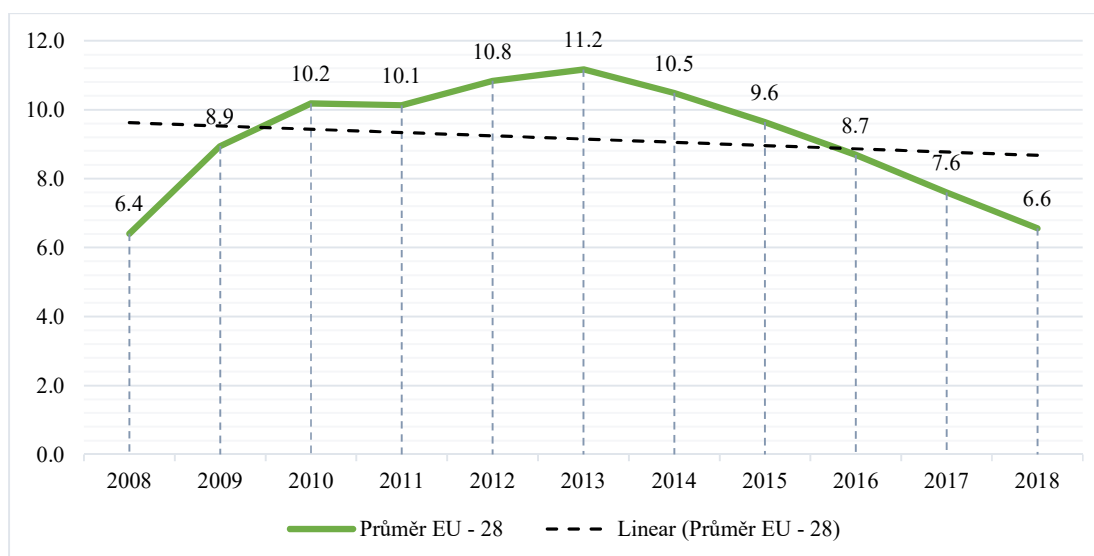
Nejvyšší míra inflace byla zaznamenána v roce 2008 v Baltických státech: Lotyšsku (15.3), Litvě (11.1) a Estonsku (10.6). Naopak nejnižší míra inflace byla dosažena v roce 2009 (-1.7) a 2010 (-1.6) v Irsku, v roce 2014 v Bulharsku (-1.6) a Řecku (-1.4) a v roce 2015 na Kypru (-1.5).

4.1.5 Nezaměstnanost

Čtvrtým analyzovaným ukazatelem je nezaměstnanost. Určitá míra nezaměstnanosti je běžnou součástí každého tržního hospodářství. Taková nezaměstnanost, označovaná jako přirozená míra nezaměstnanosti, není vnímána jako problém, jelikož zahrnuje nezaměstnanost dobrovolnou, krátkodobou, strukturální a frikční. Vážný problém pro ekonomiku znamená vysoká, nedobrovolná a dlouhodobá (delší než jeden rok) nezaměstnanost, zahrnující osoby momentálně nezaměstnané, avšak schopné pracovat a práci aktivně hledající.

Vývoj průměrných hodnot nezaměstnanosti v EU-28 mezi lety 2008 až 2018 je možné sledovat v následujícím grafu.

Graf 9: Vývoj nezaměstnanosti v EU v letech 2008 až 2018 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: [une_rt_a])

Z grafu je patrné, že v letech 2008 až 2013 měla průměrná hodnota míry nezaměstnanosti rostoucí tendenci, v následujících letech pak docházelo k jejímu poklesu.

Průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v EU-28 byla za zmíněných 10 let 9.1%. Členskými zeměmi s nejnižší průměrnou nezaměstnaností bylo Rakousko (5.2%), Německo a Česká republika (5.4%), Nizozemí a Lucembursko (5.5%) a Malta (5.6%). Naopak výrazně nadprůměrná nezaměstnanost byla zaznamenána ve Španělsku (20.0%) a Řecku (19.6%).

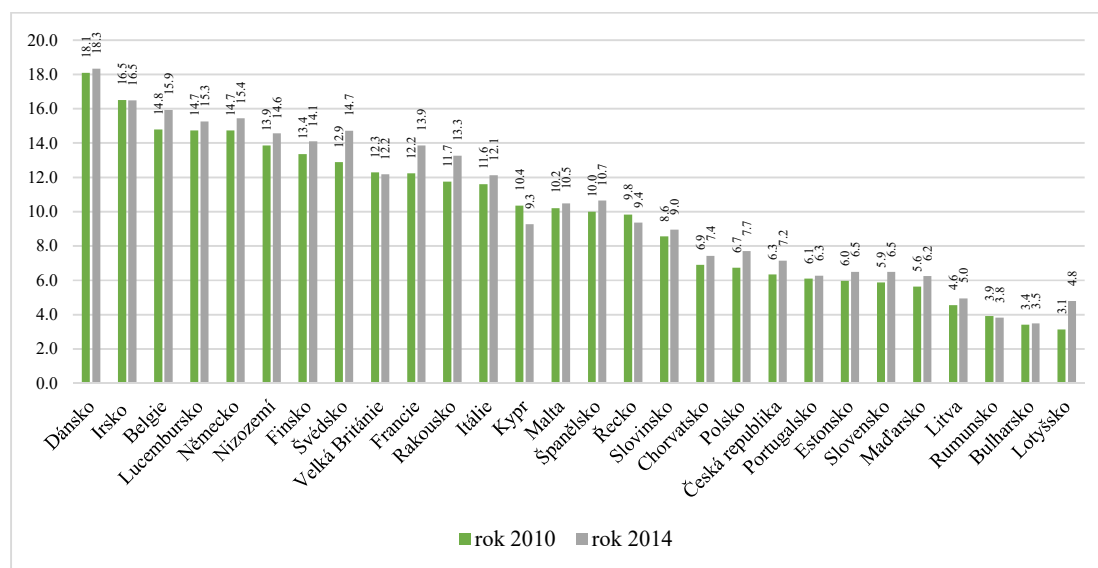
Při porovnání let 2008 a 2018 zaznamenalo největší nárůst míry nezaměstnanosti Řecko, kde hodnota vzrostla ze 7.8% v roce 2008 na 19.3% v roce 2018. Naopak

k největšímu poklesu míry nezaměstnanosti došlo v Maďarsku a Německu. V Maďarsku klesla míra nezaměstnanosti ze 7.8% v roce 2008 na 3.7% v roce 2018, a v Německu ze 7.4% v roce 2008 na 3.4% v roce 2018. Příčinu nárůstu i poklesu míry nezaměstnanosti je možné nalézt v celosvětové ekonomické krizi, jež ovlivnila ekonomiky mnoha zemí.

4.1.6 Průměrný příjem

Dalším analyzovaným ukazatelem je průměrný příjem, představující odměnu za vykonanou práci. Následující graf zachycuje hodnoty hrubého hodinového příjmu zaměstnance v dané zemi za dva roky (2010 a 2014). Hodnoty jsou, aby bylo možné provést srovnání, uváděny v PPS, tj. jsou přepočteny na zboží, které si za to může osoba v dané zemi koupit, a zahrnují pouze podniky s 10 a více zaměstnanci v rámci celé ekonomiky s výjimkou zemědělství, rybolovu, veřejné správy, domácností a zahraničních organizací.

Graf 10: Průměrný hrubý hodinový příjem v roce 2010 a 2014 (v PPS)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: [earn_ses_pub2s])

Z grafu je patrné, že členskými státy Evropské unie s nejvyšším hodinovým příjmem bylo v obou sledovaných letech Dánsko, jehož příjem na hodinu v jednotkách PPS dosahoval v roce 2010 hodnoty 18,1 a v roce 2014 18,34. V obou letech dosáhly hodnoty 1.8 násobku průměrného hodinového příjmu zemí EU-28 (viz příloha 8). Důvodem nejvyšší hrubého hodinového příjmu v Dánsku jsou vysoké daně, jenž jsou v Evropě nejvyšší.

Dalšími státy s hodnotami výrazně převyšujícími průměr EU-28 bylo Irsko (1.7 násobek průměru EU-28 v roce 2010 a 1.6 násobek v roce 2014), Belgie, Lucembursko a Německo (dosáhly v obou letech 1.5 násobku průměru EU-28), Nizozemí a Finsko (dosáhly v obou letech 1.4 násobku průměru EU-28).

Členskými státy, jenž dosahovaly výrazně podprůměrných hodnot byly Lotyšsko (3,14 v roce 2010 a 4,78 v roce 2014), Bulharsko (3,42 v roce 2010 a 3,48 v roce 2014), Rumunsko (3,91 v roce 2010 a 3,82 v roce 2014) a Litva (4,55 v roce 2010 a 4,95 v roce 2014).

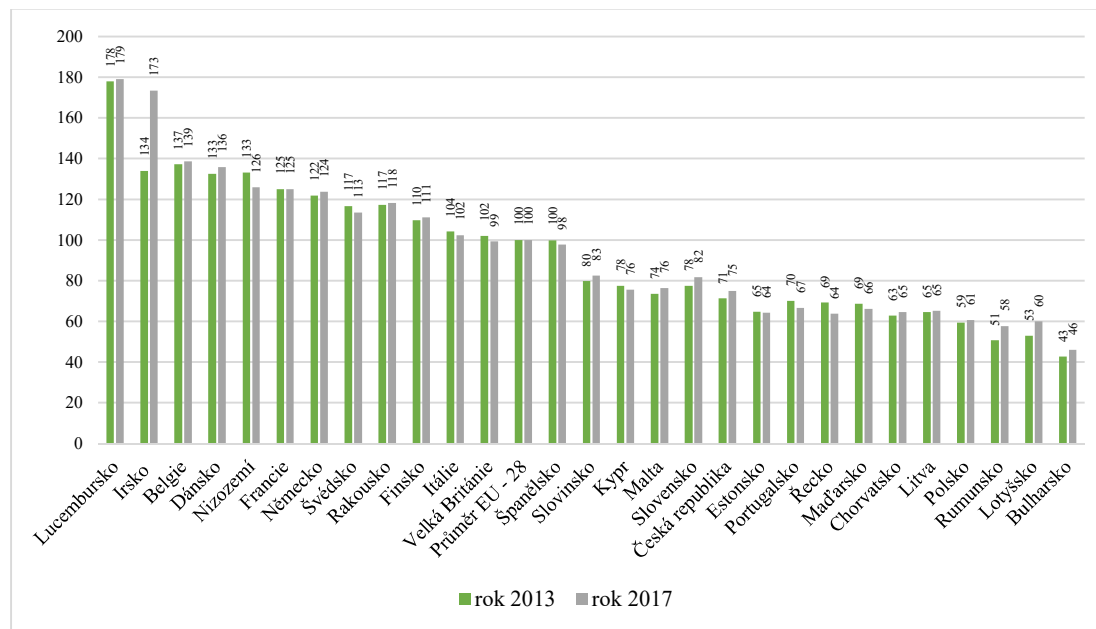
Celkově, v období od roku 2010 do roku 2014, průměrná hodinová mzda EU-28 vzrostla o téměř 6%. Největší přírůstky (o více než 10%) zaznamenaly Polsko, Švédsko, Francie, Rakousko a Česká republika. Téměř či úplně beze změny zůstaly průměrné příjmy na Maltě (2,7%), v Portugalsku (1,6%), v Dánsku (1,3%) a v Irsku (0%). Naopak k poklesu došlo na Kypru (-11,7%), v Řecku (-5,1%), v Rumunsku (-2,4%) a ve Velké Británii (-0,8%).

4.1.7 Produktivita práce

Produktivita práce je základním faktorem vyjadřujícím ekonomickou úroveň země a dalším z významných měřítek ekonomické výkonnosti. Rostoucí produktivita práce je klíčový faktor ekonomické výkonnosti a hnací motor pro zvyšování životní úrovně obyvatelstva. Produktivita práce představuje objem vyprodukovaného zboží a služeb připadající na jednotku pracovního vstupu, jímž může být počet odpracovaných hodin za určité období či počet zaměstnaných osob v určitém období. Pomocí produktivity práce je možné zjistit efektivnost práce ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Za účelem mezinárodního srovnávání bude sledována produktivita práce na odpracovanou hodinu, tzn. HDP na odpracovanou hodinu. Protože nebyla data v PPS dostupná, jsou údaje v následujícím grafu uváděny procentech, přičemž EU-28 je 100 a jednotlivé země jsou seřazeny od nejvyšší (vlevo) po nejnižší (vpravo) průměrnou hodnotu v letech 2013 a 2017.

Graf 11: Produktivita práce v EU-28 v roce 2013 a 2017 (EU = 100)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: [tesem160])

Průměrnou hodnotu produktivity práce v EU-28 (100) za posledních 10 let (viz příloha 9) výrazně převyšovalo Lucembursko (1.8 násobek průměru) a Irsko (1.47 násobek). I když tyto dva státy výrazně převyšovaly průměr EU, nemusí to nutně znamenat, že jsou

nejpracovitějšími ze všech států EU. Důvodem těchto vysokých čísel jsou především moderní technologie, jež mají státy k dispozici.

Státy s naopak výrazně podprůměrnými nižšími hodnotami v letech 2008 až 2018 byly Bulharsko (0.43 násobek průměru), Rumunsko a Lotyšsko (0.5 násobek průměru), Litva, Chorvatsko a Estonsko (0.6 násobku průměru).

Z grafu je patrné, že pokud se zaměříme pouze na srovnání posledních pěti let, tj. 2013 až 2017, nedošlo k žádné významné změně v pořadí. Státy s největší produktivitou práce jsou opět Lucembursko (s hodnotou 178 v roce 2013 a 179 v roce 2017) a Irsko (s hodnotou 134 v roce 2013 a 173 v roce 2017), státy s nejnižší průměrnou produktivitou práce (pod hodnotu 60) byly Bulharsko (s hodnotou 43 v roce 2013 a 46 v roce 2017), Rumunsko (s hodnotou 51 v roce 2013 a 60 v roce 2017), Lotyšsko (s hodnotou 53 v roce 2013 a 58 v roce 2017) a Polsko (s hodnotou 59 v roce 2013 a 61 v roce 2017).

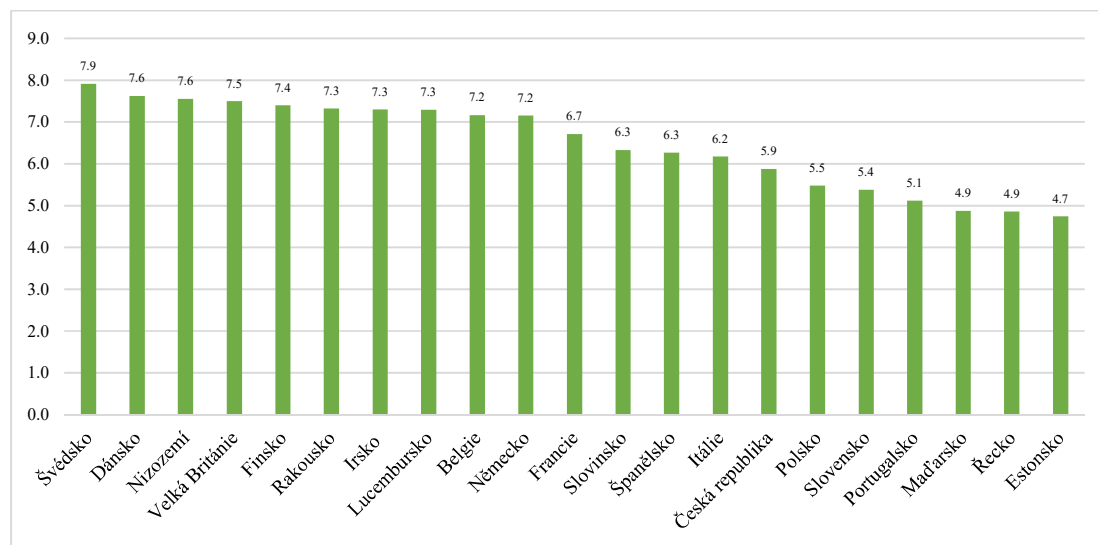
4.1.8 Index lepšího života

Index lepšího života (BLI – Better Life Index) sestavuje od roku 2011 Mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj OECD („*Organisation for Economic Co-operation and Development OECD*“), jenž v současnosti sdružuje 30 států nacházejících se po celém světě. BLI porovnává blahobyt a rozvoj společnosti na základě 11 oblastí, jakými jsou bydlení, příjem domácností, práce, kvalita sociálních sítí, vzdělávání, životní prostředí, občanská angažovanost, zdraví, spokojenost se životem, bezpečnost a work-life balance, tedy rovnováha mezi prací a soukromým životem.¹⁰¹ V těchto oblastech nabývá index hodnot od 0 do 10, přičemž 10 je hodnota nejvyšší, což značí nejlepší místo k životu.

Vzhledem k zaměření diplomové práce na pracovní mobilitu v Evropské unii, bude pozornost soustředěna pouze na členské státy EU, jenž jsou zároveň členy OECD.

Následující graf zachycuje průměrné hodnoty všech jedenácti oblastí blahobytu a rozvoje společnosti členských států EU, jenž jsou zároveň členy mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Údaje obsažené v grafu jsou za rok 2019.

Graf 12: Index lepšího života v EU v roce 2019

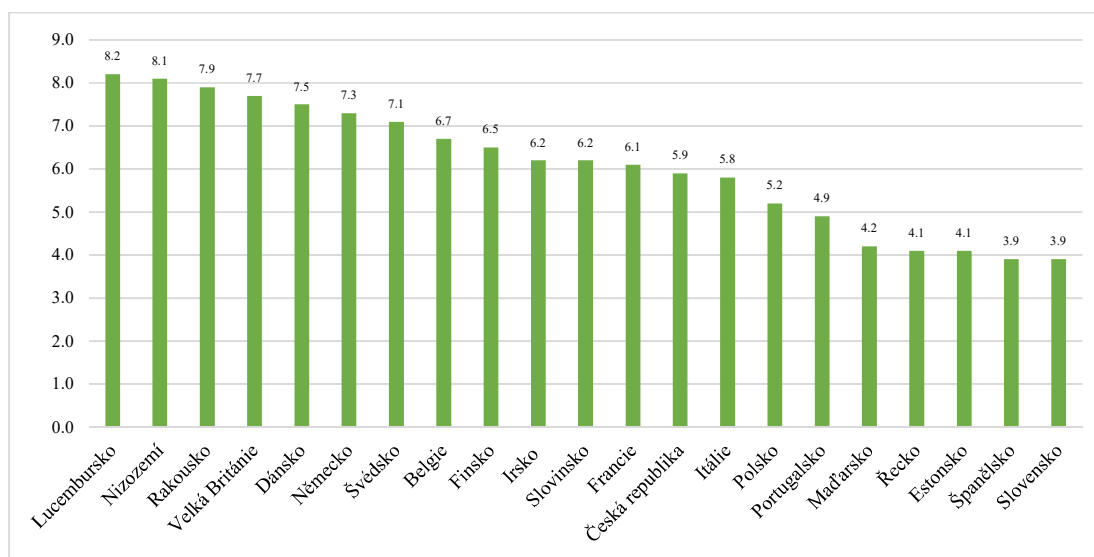
Zdroj: OECD: Better policies for better lives. Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD Better Life Index: Country Reports*. OECD Better Life Initiative.

¹⁰¹ EUROZÓNA +. 16/2019. *Ekonomický vývoj v EU podle aktuálních statistik: Růst HDP*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Parlamentní institut. Červenec 2019. [online]. [cit. 2019-09-24].

Z grafu je patrné, že výrazně nad průměrem EU-28 (6.5) se umístilo Švédsko, Dánsko a Nizozemí (1.2 násobek průměru EU-28). Naopak výrazně pod průměrem se umístilo Estonsko, Řecko, Maďarsko a Portugalsko.

Následující graf ukazuje hodnoty jednotlivých členských států EU-28 v oblasti práce. Hodnota práce v sobě zahrnuje další ukazatele, jimiž jsou například míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a osobní příjmy. Průměrná míra zaměstnanosti zemí OECD populace v produktivním věku je 68%, nezaměstnanosti 1.8% a průměrný roční příjem na obyvatele činí 43 241 USD.

Graf 13: Index lepšího života v EU v roce 2019 – oblast práce

Zdroj: OECD: Better policies for better lives. Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD Better Life Index: Country Reports*. OECD Better Life Initiative.

Z grafu je zřejmé, že zemí s nejvyšší hodnotou v oblasti práce je Lucembursko (1.3 násobek průměru EU-28). V Lucembursku má 66% populace v produktivním věku (15 – 64 let) placenou práci, podíl pracovní síly, jenž je déle než rok nezaměstnaná, je v současnosti 2.4% a průměrný roční příjem na obyvatele je 63 062 USD, což je 1.45 krát více než průměr zemí OECD. Na druhém místě se s hodnotou 8.1 umístilo Nizozemí, v němž má 76% populace v produktivním věku placenou práci, podíl pracovní síly nezaměstnané déle než rok je 2% a průměrný roční příjem na obyvatele činí 52 877 USD (1.2 násobek průměru zemí OECD). Státem zaujímající třetí místo žebříčku je Rakousko s hodnotou 7.9. Procento zaměstnané populace v produktivním věku je 72%, podíl nezaměstnané populace déle než

jeden rok je 1.8% a průměrný roční příjem na obyvatele je 50 349 USD (1.2 násobek průměru zemí OECD).¹⁰²

Nejnižších hodnot naopak dosáhlo Slovensko, Španělsko, Estonsko, Řecko, Maďarsko a Polsko. Slovensko s hodnotou 3.9 má sice stejné procento (66%) populace v produktivním věku mající placenou práci jako Lucembursko, avšak podíl pracovní síly nezaměstnané déle než jeden rok je 4.8 % (2.5krát vyšší než průměr zemí OECD) a průměrný roční příjem na obyvatele činí 24 328 USD, tedy mnohem méně než je průměrný příjem zemí OECD (43 241 USD). Stejně hodnoty – 3.9 v oblasti práce dosáhlo Španělsko, jenž má zastoupení populace v produktivním věku, mající placenou práci, podobné jako Slovensko – 62%, avšak podíl pracovní síly nezaměstnané déle než jeden rok je 7.7%, tedy 4.2krát vyšší než je průměr zemí OECD a průměrný roční příjem na obyvatele je 38 507 USD. Členskými státy Evropské unie s druhou nejnižší hodnotou v oblasti práce - 4.1 - jsou Estonsko a Řecko. Estonsko se 74% populace v produktivním věku, jenž má placenou práci, převyšuje průměr států OECD a činí 68%. Podíl pracovní síly, jenž je déle než jeden rok bez zaměstnání, se s hodnotou 1.9% přibližuje průměru OECD 1.8%. Průměrný roční příjem v Estonsku je však téměř poloviční než průměr států OECD, a dosahuje 24 336 USD. Řecko s 53.5% zaměstnané populace v produktivním věku, 15.7% pracovní síly více než rok bez zaměstnání a průměrným ročním příjmem na obyvatele 26 064 USD výrazně zaostává za průměrem zemí OECD. Členskou zemí Evropské unie s třetí nejnižší hodnotou - 4.9 - v oblasti práce je Maďarsko. Maďarsko dosahuje v míře zaměstnanosti i nezaměstnanosti průměrných hodnot. 68% populace v produktivním věku má placenou práci a 1.7% pracovní síly nemá déle než jeden rok zaměstnání. V průměrném ročním příjmu na obyvatele dosahuje však velmi nízké hodnoty 22 576 USD, což je zhruba polovina průměru členských zemí OECD.¹⁰³

¹⁰² OECD: Better policies for better lives. Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD Better Life Index: Country Reports*. OECD Better Life Initiative.

¹⁰³ Tamtéž.

4.2 Migrace v zemích EU

Následující kapitola bude zaměřena na analýzu migrace občanů EU na území členských států EU. Obyvatelé, kteří se na území členských států EU narodili, avšak nejsou občany EU, byli z této analýzy vyloučeni. Sledovanou skupinou budou občané EU všech věkových kategorií a dále občané EU v produktivním věku 15-64 let.

Nejprve budou analyzovány ukazatele měření migrace, jimiž jsou hrubá míra migrace, migrační saldo a index migračního salda a poté bude pozornost soustředěna na samotnou emigraci a imigraci z a do členských zemí EU.

Vzhledem k tomu, že data o imigraci a emigraci obyvatelstva v produktivním věku v rámci Evropské unie před rokem 2013 a po roce 2017 nejsou na stránkách Eurostatu dostupná, bude tato část diplomové práce omezena pouze na období mezi lety 2013 až 2017. Z analýzy budou rovněž vyloučeny následující země EU-28: Francie, Irsko, Malta, Rakousko, Řecko, Rumunsko a Slovinsko, u nichž nejsou data o emigraci a imigraci obyvatel v produktivním věku dostupná a dále Portugalsko a Kypr, kde byla k dispozici pouze data o imigraci, ne avšak o emigraci produktivního obyvatelstva.

4.2.1 Migrace

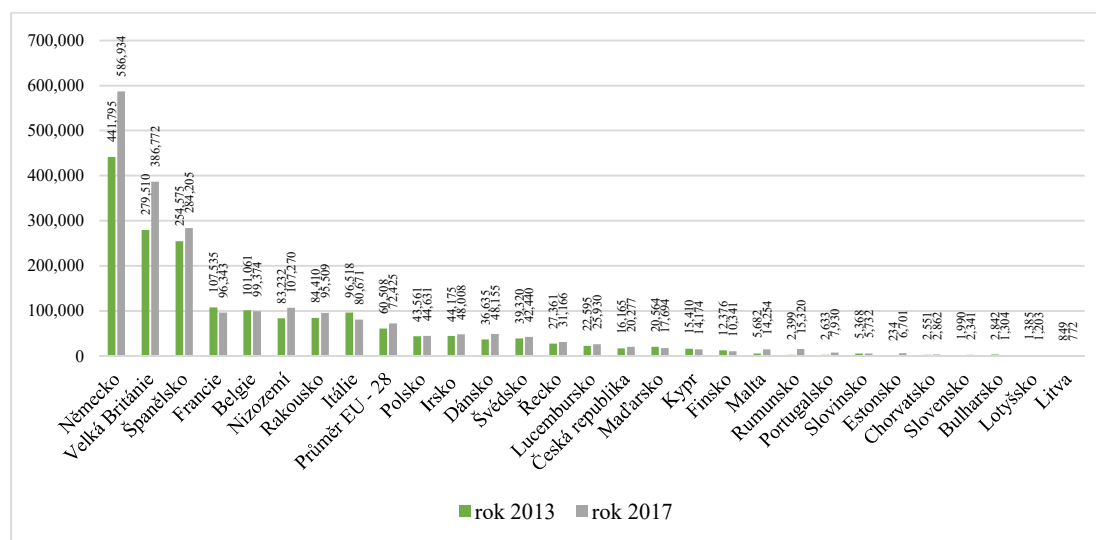
V této části budou analyzovány tři ukazatele, které je vhodné použít pro měření migrace, tj. hrubá míra migrace, migrační saldo a index migračního salda. Pro výpočet zmíněných ukazatelů byla použita data o emigraci a imigraci z databáze Eurostatu, avšak vzhledem k nedostupnosti dat o emigraci a imigraci produktivního obyvatelstva (věkové kategorie 15-64 let), před rokem 2013 a po roce 2017, je následující část diplomové práce omezena pouze na analýzu období mezi lety 2013 až 2017.

4.2.1.1 Hrubá míra migrace

Prvním analyzovaným ukazatelem, sledujícím celkový objem migrace, je hrubá míra migrace, neboli migrační obrat, jenž je vyjádřena součtem přistěhovalých (imigrantů) a vystěhovalých (emigrantů) jedinců v dané oblasti.

V následujícím grafu je možné sledovat hodnoty hrubé míry migrace, zahrnující všechny věkové kategorie občanů EU v zemích EU, v roce 2013 a 2017. Státy jsou seřazeny od nejvyšší (vlevo) po nejnižší (vpravo) průměrnou hodnotu ukazatele v letech 2013 a 2017.

Graf 14: Hrubá míra migrace v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Z grafu je patrné, že výrazně vyšší objem migrace než většina zemí EU zaznamenaly Německo, Velká Británie a Španělsko. Německo, které se svým objemem migrace výrazně převyšuje ostatní členské země, mělo v roce 2013 objem migrace 7.3 krát a v roce 2017

dokonce 8 krát větší než byl průměr států EU. Velká Británie měla v roce 2013 objem migrace 4.5 krát a v roce 2017 5.3 krát větší než byl průměr zemí EU a Španělsko v roce 2013 4.2 krát a v roce 2017 3.9 krát větší.

Naopak států s výrazně nižším objemem migrace je podstatně více. Jedná se především o Baltské státy – Estonsko, Litvu a Lotyšsko, dále pak například o Slovensko, Rumunsko, Chorvatsko, Portugalsko, Bulharsko, Slovinsko a Maltu, které v roce 2013 nedosáhly ani počtu 10,000 migrantů. V roce 2017 došlo však v Rumunsku a na Maltě k velkému nárůstu počtu migrantů a hodnoty hranici 10,000 migrantů přesáhly.

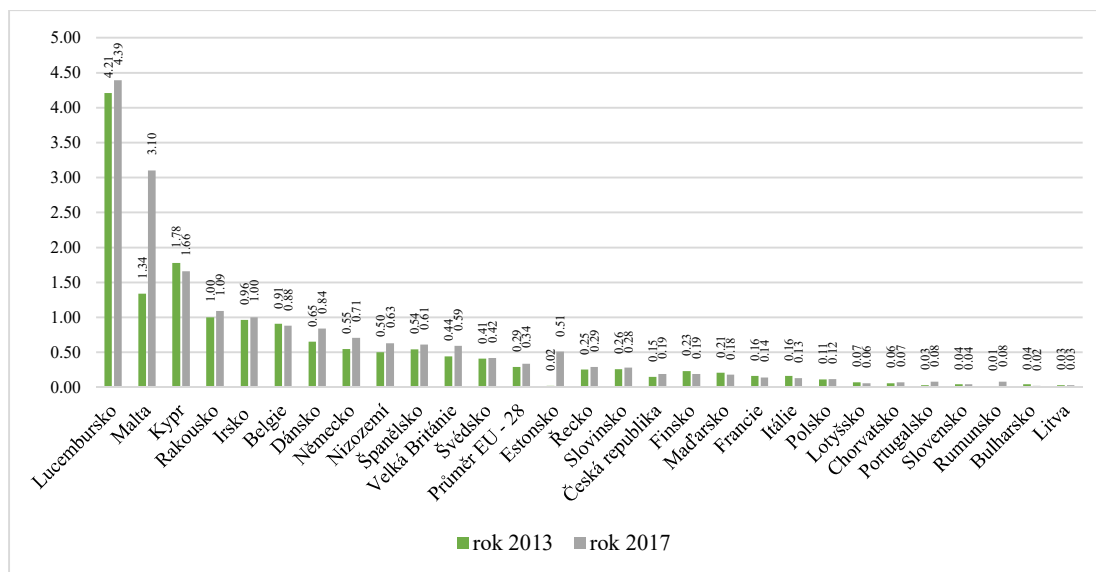
Při pohledu na graf je zřejmé, že při porovnání let 2013 a 2017 došlo ve většině států k nárůstu počtu migrantů v tomto období, k poklesu došlo pouze v osmi členských zemích. Největší nárůst byl zaznamenán v Estonsku, jenž v roce 2013 dosahovalo hodnoty 234 migrantů a v roce 2017 6,701 migrantů, dále pak v Rumunsku (2,339 migrantů v roce 2013 a 15,320 migrantů v roce 2017), v Portugalsku (2,633 migrantů v roce 2013 a 7,930 migrantů v roce 2017) a na Maltě (5,682 migrantů v roce 2013 a 14,254 migrantů v roce 2017).

Na Maltě a v Portugalsku docházelo k nárůstu migrantů více méně postupně, v Estonsku a Rumunsku došlo však k největšímu nárůstu mezi lety 2014 a 2015 – v Estonsku narostl počet migrantů z 258 na 5,357 migrantů a v Rumunsku z 1,680 na 12,126 migrantů. Tento rapidní nárůst migrantů ve zmíněných zemích bude detailněji analyzován v následujících kapitolách emigrace a imigrace.

V některých členských státech došlo mezi lety 2013 až 2017 k poklesu počtu migrantů na jejich území, například ve Finsku, Itálii, Maďarsku, Lotyšsku, Francii, Litvě a na Kypru, avšak ke změnám docházelo postupně a žádný rapidní nárůst či pokles nebyl zaznamenán.

Následující graf zachycuje podíl hrubé míry migrace na počtu obyvatel dané členské země EU v roce 2013 a 2017.

Graf 15: Podíl hrubé míry migrace na celkovém počtu obyvatel v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v %)

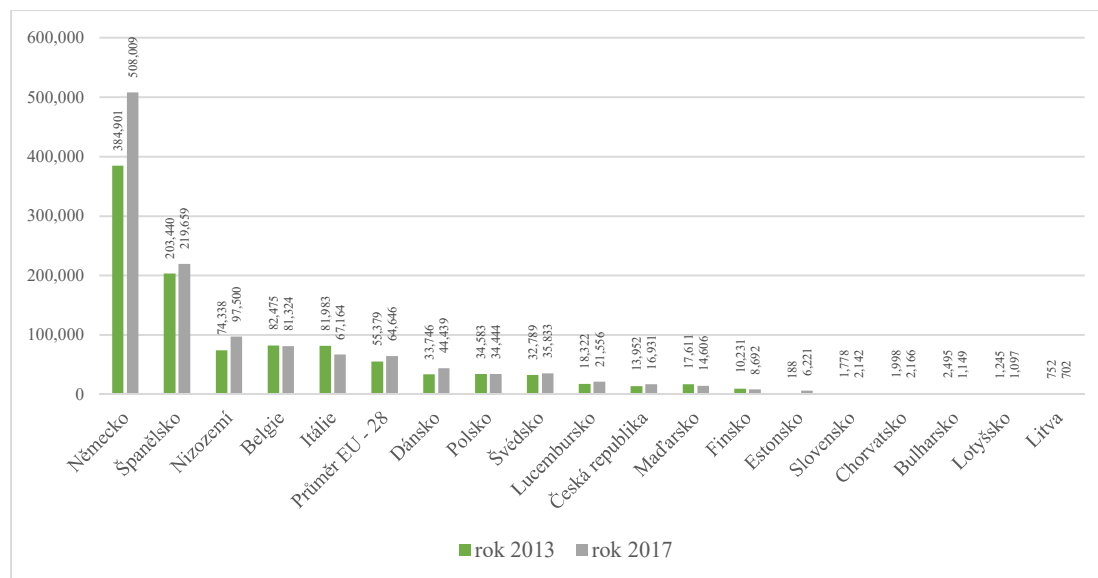
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emilctz], [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Z grafu je zřejmé, že se pořadí zemí s největším podílem migrantů na obyvatele dané země oproti předešlému srovnání absolutního počtu migrantů velmi liší. Zatímco v absolutním počtu migrantů se na prvních příčkách umístily Německo, Velká Británie a Španělsko, zde se jedná o Lucembursko, Maltu a Kypr. Tyto státy mají zdánlivě malý počet migrantů, avšak v poměru k počtu obyvatel dané země dosahují výrazně vyšších hodnot. Jedná se o Lucembursko - 13 násobek průměru EU (4.32% migrantů z celkového počtu obyvatelstva), Maltu - 7 násobek průměru EU (2.29% migrantů z celkového počtu obyvatelstva), a Kypr - 4 násobek průměru EU (1.41% migrantů z celkového počtu obyvatelstva).

Zatímco obsazení předních pozic se proměnilo, země s malým absolutním počtem migrantů zůstaly i v procentech migrantů z obyvatelstva dané země na podobných pozicích. Vysoce podprůměrných hodnot dosáhly opět Litva, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Portugalsko, Chorvatsko a Lotyšsko, jenž nedosáhly ani 0.10% migrantů vzhledem k celkovému počtu obyvatelstva dané země.

Následující graf ukazuje hodnoty hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku 15 – 64 let v zemích EU v roce 2013 a 2017.

Graf 16: Hrubá míra migrace produktivního obyvatelstva 15 – 64 let v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

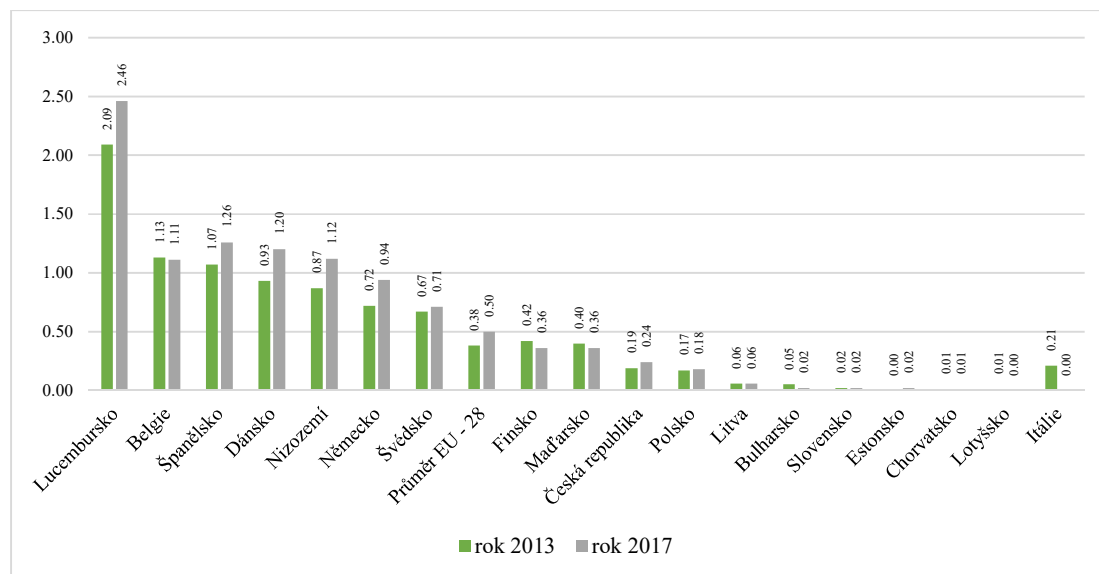
Z grafu je zřejmé, že při zaměření se na emigranty a imigranty v produktivním věku se pořadí zemí s nejvyšší hrubou mírou migrace nijak nezměnilo. Graf pouze nezahrnuje země, pro něž nebyla dostupná data o emigraci a imigraci.

Zemí s nejvyšší hodnotou hrubé míry migrace bylo opět Německo, kde počet 508,009 migrantů v roce 2017 byl skoro 8 krát vyšší než průměr EU. Druhou zemí s rovněž výrazně nadprůměrnou hodnotou 219,659 migrantů v roce 2017 bylo Španělsko, jehož hodnota byla 3 krát větší než průměr EU.

Zeměmi s naopak výrazně podprůměrnými hodnotami míry migrace produktivního obyvatelstva byly opět Baltské státy, a to Litva, Lotyšsko a Estonsko a dále Bulharsko, Chorvatsko, Slovensko a Finsko, jejichž hodnoty nedosáhly ani 10,000 migrantů.

V následujícím grafu je zachycen podíl hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku na počtu obyvatel v produktivním věku dané členské země EU, a to v roce 2013 a 2017.

Graf 17: Podíl hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Z grafu je zřejmé, že se pořadí zemí, stejně jako při analýze všech věkových kategorií migrantů, obsazení předních pozic s největším procentuálním podílem migrantů na obyvatelstvu dané země pozměnilo. Zatímco v absolutním počtu migrantů v produktivním věku se na prvních příčkách umístily Německo, Španělsko a Nizozemí, zde se jedná o Lucembursko, Belgii, Španělsko, Dánsko a Nizozemí. Největší posun přitom nastal v případě Lucemburska, jenž se v předešlé analýze umístilo výrazně pod průměrem EU, avšak při porovnání počtu migrantů s celkovým počtem obyvatel se Lucembursko s průměrnou hodnotou 2,30% mezi lety 2013 a 2017 posunulo na první místo.

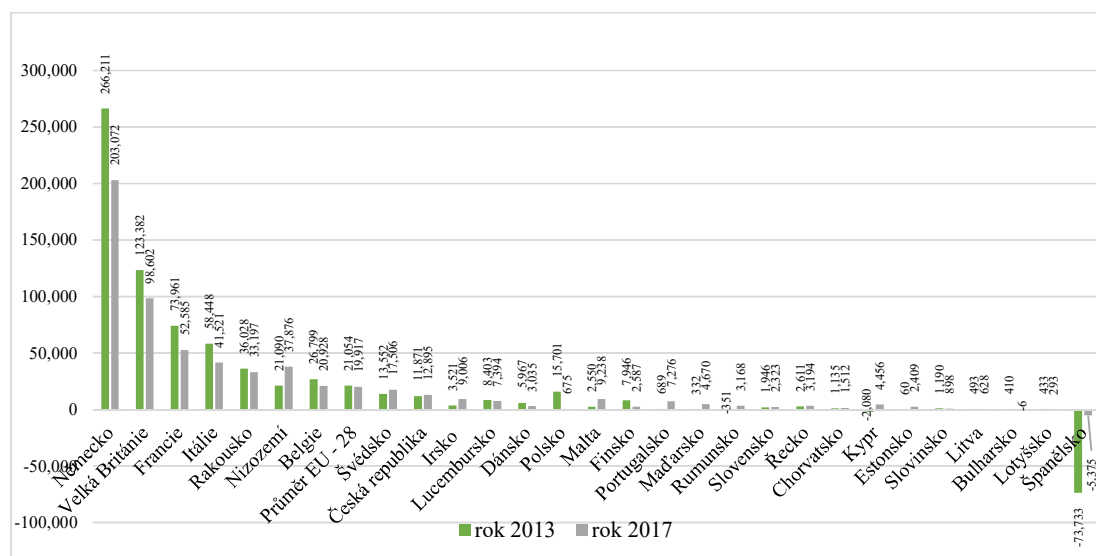
Naopak k zemím s podprůměrnými hodnotami patří opět Lotyšsko, Chorvatsko, Estonsko, Slovensko, Bulharsko a Litva, kde hodnoty nedosáhly ani 0.10% migrantů vzhledem k celkovému počtu obyvatelstva dané země. V případě Itálie může být její umístění na posledním místě mylné, avšak vzhledem k nedostupnosti dat o populaci v produktivním věku mezi lety 2014 až 2017 není možné procentuální podíl migrantů na obyvatelstvu v produktivním věku určit.

4.2.1.2 Migrační saldo

Druhým sledovaným ukazatelem měřícím intenzitu migrace je migrační saldo (= čistá míra migrace), vyjadřující rozdíl mezi přistěhovalými (imigranty) a vystěhovalými (emigranty) jedinci v dané oblasti. Jde o konečný výsledek migrace a v závislosti na výsledku se pak jedná o záporné (větší odchod emigrantů) či kladné (větší příchod imigrantů) migrační saldo.

Následující graf zachycuje hodnoty migračního salda občanů EU všech věkových kategorií členských zemí EU v roce 2013 a 2017.

Graf 18: Migrační saldo v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Při pohledu na graf je patrné, že je ve všech sledovaných členských státech EU, s výjimkou Španělska, Kypru, Rumunska, Bulharska, Lotyšska, Řecka a Polska, migrační saldo ve sledovaných letech kladné. U většiny členských států EU se tedy jedná o větší příchod imigrantů, než odchod emigrantů.

Státy s hodnotami výrazně převyšujícími průměrné hodnoty zemí EU jsou Německo (v roce 2013 12.6 násobek a v roce 2017 10.1 násobek průměru EU), Velká Británie (v roce 2013 5.9 násobek a v roce 2017 5 násobek průměru EU), Francie (v roce 2013 3.5 násobek a v roce 2017 2.6 násobek průměru EU) a Itálie (v roce 2013 2.8 násobek a v roce 2017 2 násobek průměru EU).

Státy s výrazně podprůměrnými hodnotami jsou, stejně jako u hodnot hrubé míry migrace, Baltské státy – Estonsko, Lotyšsko a Litva, dále pak například Maďarsko, Bulharsko, Portugalsko, Chorvatsko, Slovinsko, Slovensko, Malta, Řecko a Irsko, jež nedosáhly hodnoty migračního salda ani 5,000.

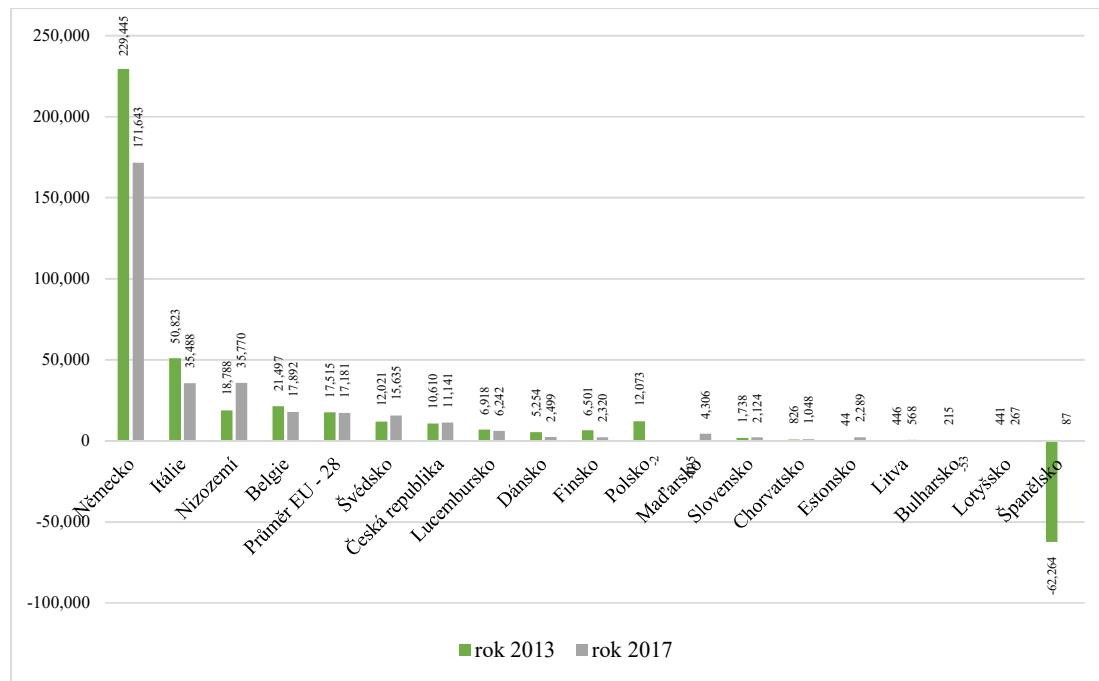
Jak je možné pozorovat v příloze 15, záporných hodnot migračního salda dosáhlo v roce 2013 Rumunsko, v roce 2015 Polsko, v roce 2016 Řecko a v roce 2017 Bulharsko. Po dobu dvou let zůstaly hodnoty záporné v Lotyšsku (v roce 2015 a 2016) a na Kypru (v roce 2012 a 2014), po dobu všech sledovaných let ve Španělsku, avšak i tyto hodnoty mají dlouhodobě vzrůstající tendenci (v roce 2013 byla hodnota -73,733 a v roce 2017 -5,375).

K největšímu nárůstu hodnot migračního salda mezi lety 2013 a 2017 došlo v Estonsku (z hodnoty 60 v roce 2013 na hodnotu 2,409 v roce 2017), Maďarsku (z hodnoty 332 v roce 2013 na hodnotu 4,670 v roce 2017), Rumunsku (z hodnoty 706 v roce 2014 na hodnotu 4,364 v roce 2015) a Portugalsku (z hodnoty 689 v roce 2013 na 2,837 v roce 2014 a na hodnotu 6,025 v roce 2015).

Naopak největší pokles hodnot migračního salda byl zaznamenán ve Slovinsku (z hodnoty 1,190 v roce 2013 na hodnotu 887 v roce 2014 na hodnotu 413 v roce 2015), v Dánsku (z hodnoty 8,552 v roce 2015 na hodnotu 5,056 v roce 2016) a v Polsku (z hodnoty 15,701 v roce 2013 na hodnotu 10,234 v roce 2014 na hodnotu -4,925 v roce 2015).

Následující graf ukazuje hodnoty migračního salda obyvatelstva v produktivním věku 15 – 64 let v zemích EU v roce 2013 a 2017. Státy jsou řazeny od nejvyšších (vlevo) po nejnižší (vpravo) hodnoty migračního salda ve sledovaných letech.

Graf 19: Migrační saldo produktivního obyvatelstva (15 – 64 let) v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v tis. obyvatel)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Z grafu je patrné, že při zaměření se na emigranty a imigranty pouze v produktivním věku se, stejně jako u hrubé míry migrace, pořadí zemí s nejvyšší ani nejnižší hodnotou nijak nezměnilo.

Zemí s nejvyššími hodnotami migračního salda je i zde Německo, jehož počet 171,643 v roce 2017 byl skoro 10 krát vyšší než průměr EU. Druhou a třetí zemí s hodnotami 2 krát vyšší než průměr EU byly Nizozemí (35,770) a Itálie (35,488).

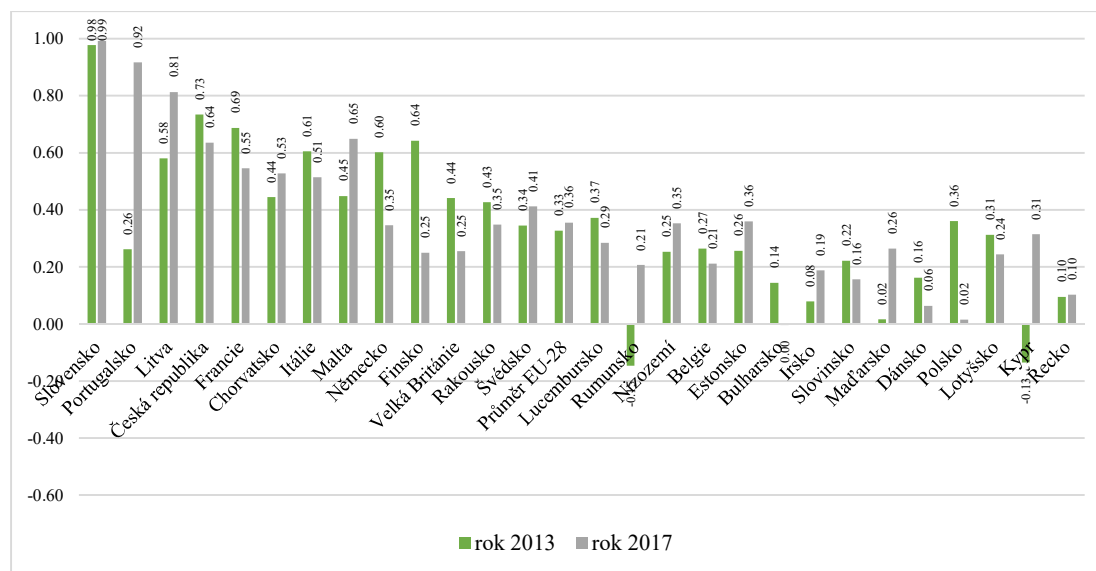
Zemí s naopak výrazně podprůměrnou hodnotou bylo Španělsko, jehož hodnota migračního salda v roce 2013 dosahovala -62,264, avšak měla stoupající tendenci a v roce 2017 dosáhla dokonce kladné hodnoty 87, kdy Španělsko tedy zaznamenalo větší příchod imigrantů.

4.2.1.3 Index migračního salda

Třetím a posledním analyzovaným ukazatelem migrace je index migračního salda, jenž je možné spočítat jako poměr migračního salda a migračního obrátu. Tento index nabývá hodnot od -1,0 do +1,0 a je vhodný pro srovnání migračních trendů v různých oblastech. Maximální záporné hodnoty hodnoty -1,0 nabývá u území, z něhož se obyvatelé pouze stěhovali, aniž by se někdo přistěhoval, maximální kladné hodnoty +1,0 naopak u území, kam by se obyvatelé přistěhovali, aniž by se někdo vystěhoval.

V následujícím grafu je možné sledovat hodnoty indexu migračního salda zahrnující občany EU všech věkových kategorií v letech 2013 a 2017. Státy jsou seřazeny od nejvyšší (vlevo) po nejnižší (vpravo) hodnotu indexu v letech 2013 a 2017.

Graf 20: Index migračního salda v zemích EU v roce 2013 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emlctz], [migr_imm1ctz])

Jak je patrné z grafu, indexy migračního salda většiny sledovaných členských zemí EU nabývaly kladných hodnot, což znamená, že převažoval počet imigrantů nad počtem emigrantů. Průměr EU mezi lety 2013 a 2017 dosáhl hodnoty 0,4. Nejvyšších a výrazně převyšujících průměrných hodnot nad EU dosáhlo ve sledovaném období Slovensko (1,0), Portugalsko a Litva (0,7). Naopak výrazně nižších průměrných hodnot nabylo Španělsko (-0,1), Řecko, Kypr, Lotyšsko, Polsko a Dánsko (0,1).

V roce 2013 měl index migračního salda nejvyšší hodnotu na Slovensku (1,0), v České republice a ve Francii (0,7), dále ve Finsku, Itálii, Německu a v Litvě (0,6). V roce 2017 pak

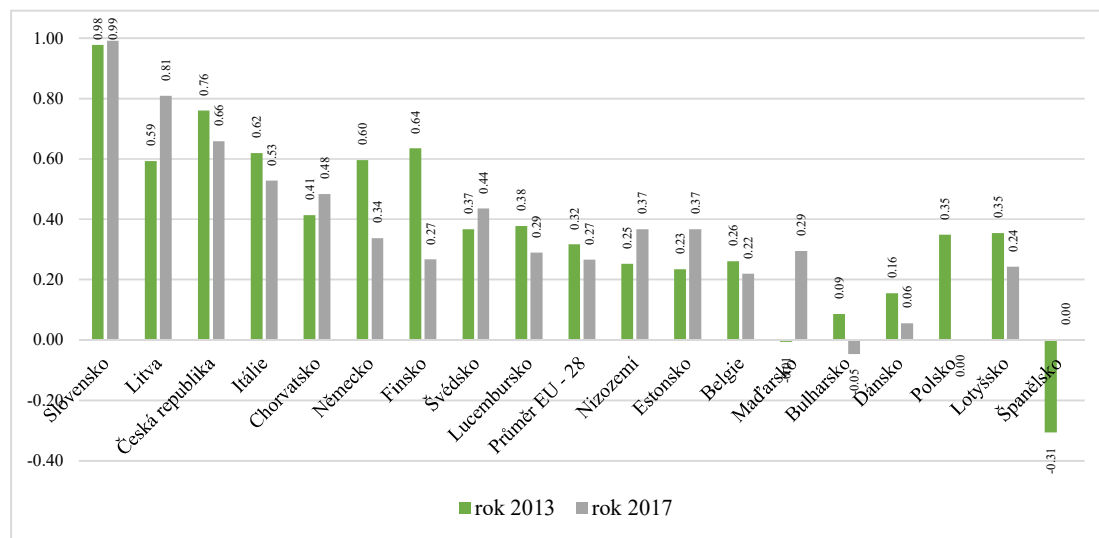
opět na Slovensku (0,1), v Portugalsku (0,9), v Litvě (0,8) na Maltě a v České republice (0,6).

Ke státům EU, jejichž hodnoty indexu migračního salda se pohybovaly v intervalu od -0,1 do +0,1 patřilo v roce 2013 Bulharsko, Řecko, Irsko, Maďarsko, Kypr a Rumunsko a v roce 2017 Řecko, Dánsko, Polsko, Bulharsko a Španělsko. U těchto států lze tedy konstatovat, že počet imigrantů a emigrantů na jejich území byl poměrně vyrovnaný a ani jedna skupina migrantů výrazně nepřevažovala.

Ke státům s naopak zápornými hodnotami indexu se řadilo v roce 2013 Španělsko (-0,3), v roce 2014 Kypr (-0,3) a v roce 2015 Lotyšsko (-0,3). U jediného Španělska trend záporných hodnot přetrvával více než dva roky po sobě, tj. jednalo se o zemi s větším počtem emigrantů než imigrantů.

Následující graf zachycuje hodnoty indexu migračního salda obyvatelstva v produktivním věku 15 – 64 let v zemích EU v roce 2013 a 2017. Státy jsou řazeny od průměrně nejvyššího (vlevo) po nejnižší počet imigrantů v letech 2013 a 2017.

Graf 21: Index migračního salda obyvatelstva v produktivním věku (15 – 64 let) v zemích EU v roce 2013 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

4.2.2 Emigrace

Emigrace, neboli vystěhovalectví, znamená přemístění či odchod obyvatel ze země domovské do země jiné. Jedním z hlavních důvodů emigrace z domovského státu je očekávání kvalitnějšího života či šance na zaměstnání.

V následující tabulce je možné sledovat vývoj celkového počtu emigrantů, počtu emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) a podíl emigrantů v produktivním věku na celkovém počtu emigrantů mezi lety 2013 až 2017 v EU.

Tabulka 1: Vývoj počtu emigrantů a podíl emigrantů v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)

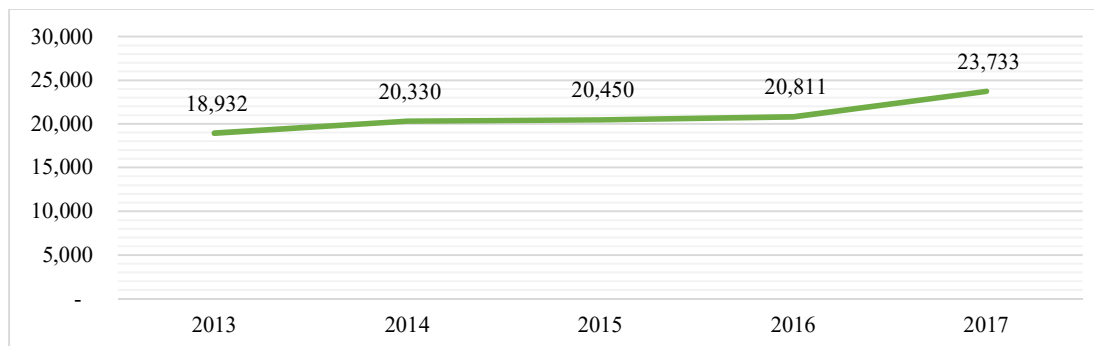
	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový počet emigrantů	405,592	434,813	440,050	450,995	514,581
Počet emigrantů 15-64 let	340,778	365,940	368,101	374,594	427,185
% podíl emigrantů 15-64 let na celkovém počtu emigrantů	84%	84%	84%	83%	83%

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Jak je z tabulky patrné, s narůstajícím počtem všech emigrantů roste i počet emigrantů v produktivním věku, jejichž podíl se pohybuje stále na úrovni 83% - 84%. Největší část všech emigrantů (více než 80%) tvoří emigranti v produktivním věku (ve věkové kategorii 15-64 let).

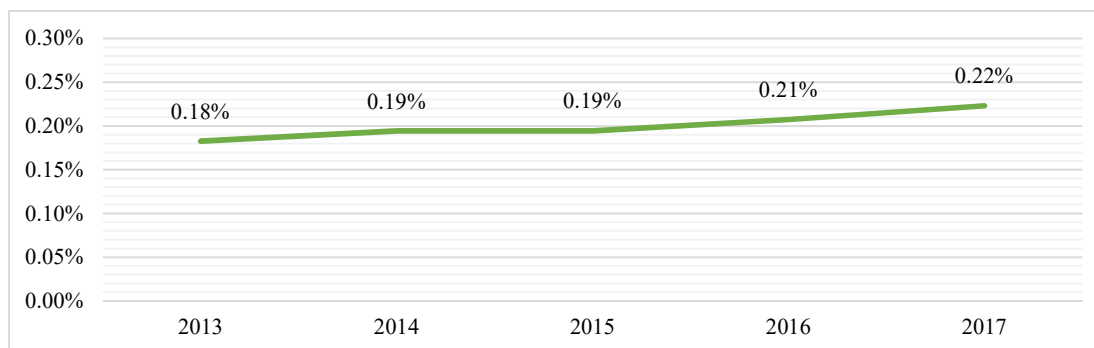
Vývoj průměrného počtu emigrujících občanů EU v produktivním věku (15 - 64 let) do jiného členského státu EU a průměrný procentuální podíl těchto občanů EU v produktivním věku na celkovém počtu emigrujících občanů EU zachycují následující grafy.

Graf 22: Vývoj průměrného počtu dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Graf 23: Podíl počtu dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU na celkovém počtu obyvatel dané členské země EU v letech 2013 až 2017 (v %)

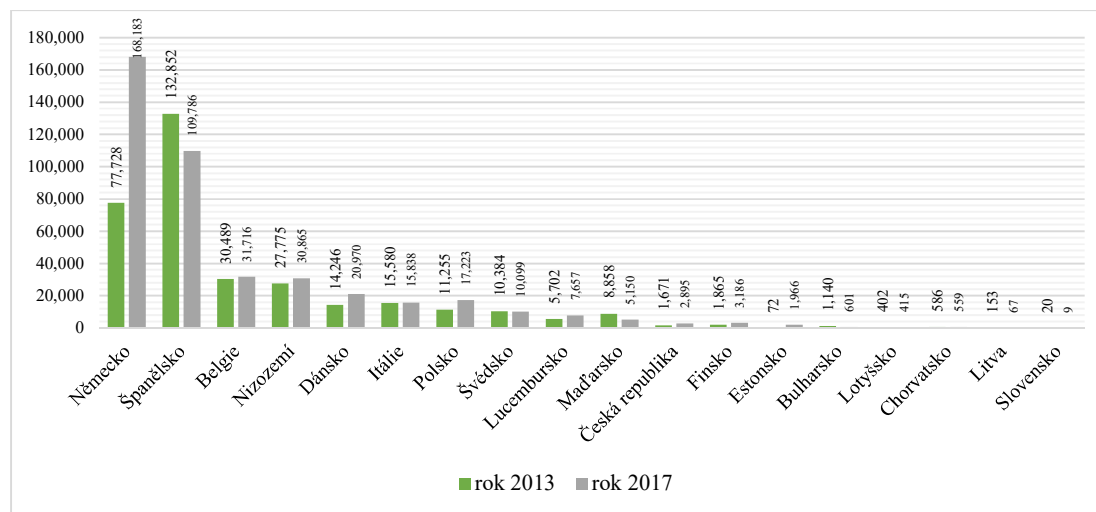

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz], [demo_pjangroup])

Z grafů je patrné, že počet občanů EU emigrujících do jiného členského státu EU má stoupající tendenci. Zatímco v roce 2013 emigrovalo do jiného členského státu průměrně 18,932 občanů EU, v roce 2017 to bylo již 23,733 občanů EU. Stejně tak podíl emigrantů na celkovém počtu obyvatel dané země má stoupající tendenci. V roce 2013 se v EU jednalo průměrně o 0,18% emigrantů z celkového počtu obyvatel dané země a v roce 2017 o 0,22% podíl.

Srovnání absolutního počtu emigrantů v roce 2013 a 2017 v jednotlivých státech EU zachycuje graf níže. Státy jsou řazeny od průměrně nejvyššího (vlevo) po nejnižší počet emigrantů v letech 2013 a 2017.

Graf 24: Počet dlouhodobých emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v roce 2013 a 2017 (v tis. osob)

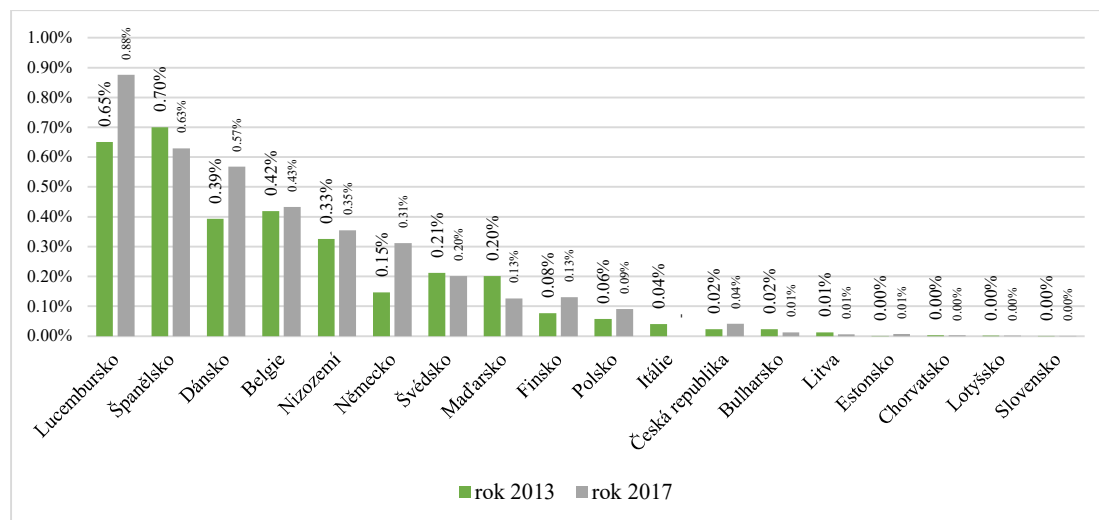

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Jak je zřejmé z grafu, nejvíce emigrantů odešel do ostatních zemí EU ve sledovaných letech 2013 a 2017 z Německa a Španělska. Německo, se svým průměrným počtem emigrantů 124,094 mezi lety 2013 až 2017 (viz příloha 20), dosáhlo téměř 17 krát vyšších hodnot než byl průměr EU (20,851 emigrantů) a Španělsko, s průměrnou hodnotou 109,799 emigrantů mezi lety 2013 až 2017, 5 násobku průměru EU. K zemím s výrazně podprůměrnými hodnotami, jež mezi lety 2013 až 2017 nedosahovaly průměrně ani 1,000 emigrantů se řadily Slovensko, Litva, Chorvatsko, Lotyšsko a Bulharsko.

Vzhledem k tomu, že srovnání absolutních hodnot nemá, vzhledem k rozdílnému počtu obyvatel daných zemí, dostatečnou vypovídací hodnotu, je v následujícím grafu znázorněn podíl počtu emigrantů na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku (15 – 64 let) dané země v letech 2013 a 2017. Státy jsou řazeny od průměrně nejvyššího (vlevo) po nejnižší procentuální podíl v letech 2013 a 2017.

Graf 25: Podíl emigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v zemích EU v roce 2013 a 2017 (v %)

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz], [demo_pjangroup])

Z každého členského státu odcházelo do jiného členského státu EU mezi lety 2013 a 2017 průměrně 0,20% produktivní populace (viz příloha 22). Jak je z grafu výše patrné, největší procento emigrantů odcházelo v roce 2013 a 2017 z Lucemburska a Španělska. Z Lucemburska odešlo v roce 2013 do jiného členského státu 5,702 emigrantů v produktivním věku, což bylo v daném roce 0.65% občanů v produktivním věku. V roce 2017 bylo již procento emigrantů 0.88%, je tedy zřejmé, že odchod emigrantů v produktivním věku do jiného členského států má stoupající tendenci. Oproti tomu trend odchodu emigrantů v produktivním věku ve Španělsku má klesající tendenci, jelikož v roce 2013 odešlo 0.70% a v roce 2017 již jen 0.63%. Dalšími státy s nadprůměrnými hodnotami byly dále Dánsko a Belgie, jejichž průměrná procenta odcházejících emigrantů mezi lety 2013 až 2017 se pohybovala v intervalu od 0.42% v Belgii do 0.46% v Dánsku (viz příloha 22).

Státy s naopak velmi podprůměrnými průměrnými hodnotami emigrujících obyvatel v produktivním věku mezi lety 2013 až 2017 (pod 0,05%) byly Slovensko, Chorvatsko, Lotyšsko, Estonsko, Litva, Bulharsko, Itálie a Česká republika.

4.2.3 Imigrace

Imigrace, neboli přistěhovalectví, znamená stejně jako emigrace, přemístění obyvatel ze země domovské do země jiné, avšak v tomto případě z pohledu země, na jejímž území se usazují obyvatelé přicházející ze zahraničí.

V následující tabulce je možné sledovat vývoj celkového počtu imigrantů, počtu imigrantů v produktivním věku a procento imigrantů v produktivním věku 15-64 let z celkového počtu imigrantů v letech 2013 až 2017 v EU.

Tabulka 2: Vývoj počtu imigrantů a podílu imigrantů v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)

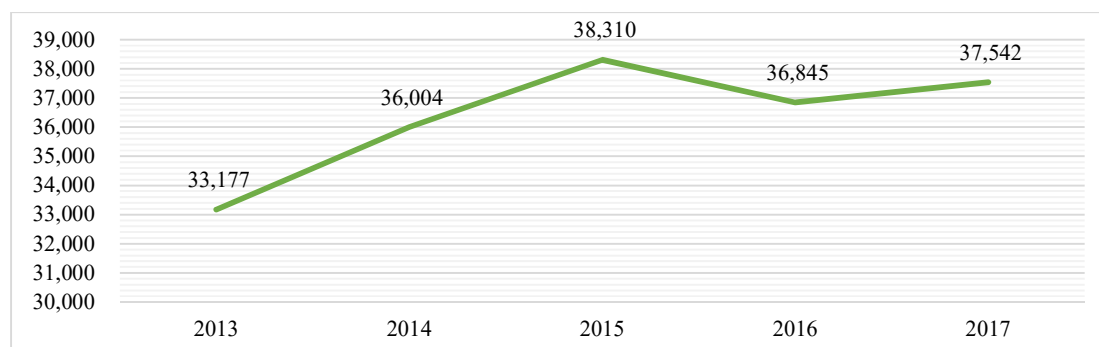
	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový počet imigrantů	780,982	851,905	908,690	872,616	885,442
Počet imigrantů 15-64 let	663,536	720,074	766,190	799,633	806,987
% podíl imigrantů 15-64 let na celkovém počtu imigrantů	85%	85%	84%	92%	91%

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz])

Jak je z tabulky patrné, stejně jako u emigrace, s narůstajícím počtem všech imigrantů roste i počet imigrantů v produktivním věku, jejichž procento má ve sledovaném období rostoucí tendenci a pohybuje se v intervalu od 84% v roce 2015 do 92% v roce 2016. I v tomto případě tvoří největší část imigrantů imigranti ve věkové kategorii produktivního věku.

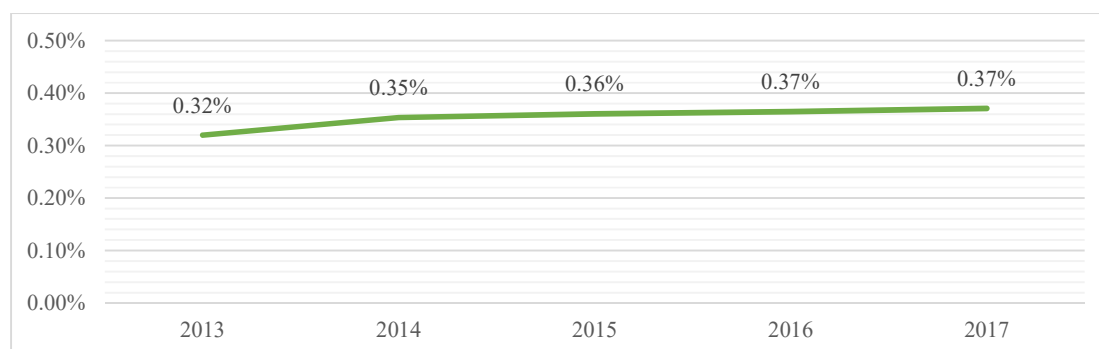
Následující grafy zachycují vývoj průměrného počtu imigrujících občanů EU v produktivním věku (15 – 64 let) z jiného členského státu EU a průměrný procentuální podíl těchto občanů EU v produktivním věku na celkovém počtu imigrujících občanů EU.

Graf 26: Vývoj průměrného počtu dlouhodobých a ekonomicky aktivních imigrantů přicházejících z členského státu EU do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz])

Graf 27: Podíl počtu dlouhodobých imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) přicházejících do vykazující země z jiného členského státu EU na celkovém počtu obyvatel dané členské země EU v letech 2013 až 2017 (v %)

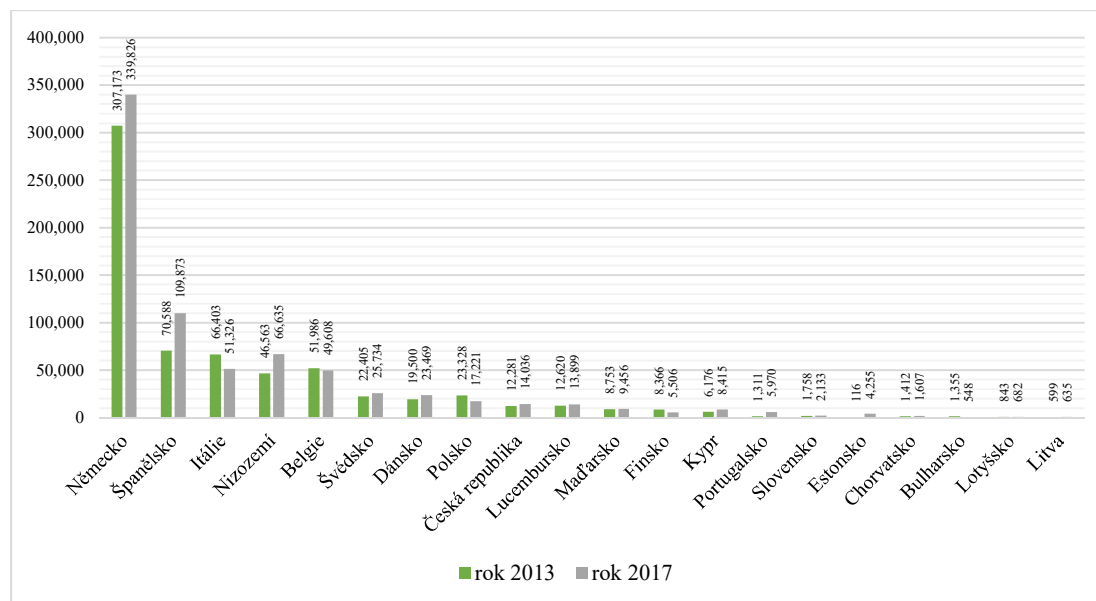

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Jak je z grafů patrné, počet obyvatel EU imigrujících do jiného členského státu se ve sledovaném období pohyboval v intervalu od 33,177 imigrantů v roce 2013 do 38,210 imigrantů v roce 2015 a má dlouhodobě stoupající tendenci, stejně tak jako podíl imigrantů na celkovém počtu obyvatel dané země, jenž se pohyboval v intervalu od 0.32% v roce 2013 do 0.37% v roce 2016 a 2017.

Srovnání absolutního počtu imigrantů v roce 2013 a 2017 v jednotlivých státech EU zachycuje následující graf. Státy jsou řazeny od průměrně nejvyššího (vlevo) po nejnižší počet imigrantů mezi lety 2013 a 2017.

Graf 28: Počet dlouhodobých imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) přicházejících do vykazující země z jiného členského státu EU v roce 2013 a 2017 (v tis. osob)

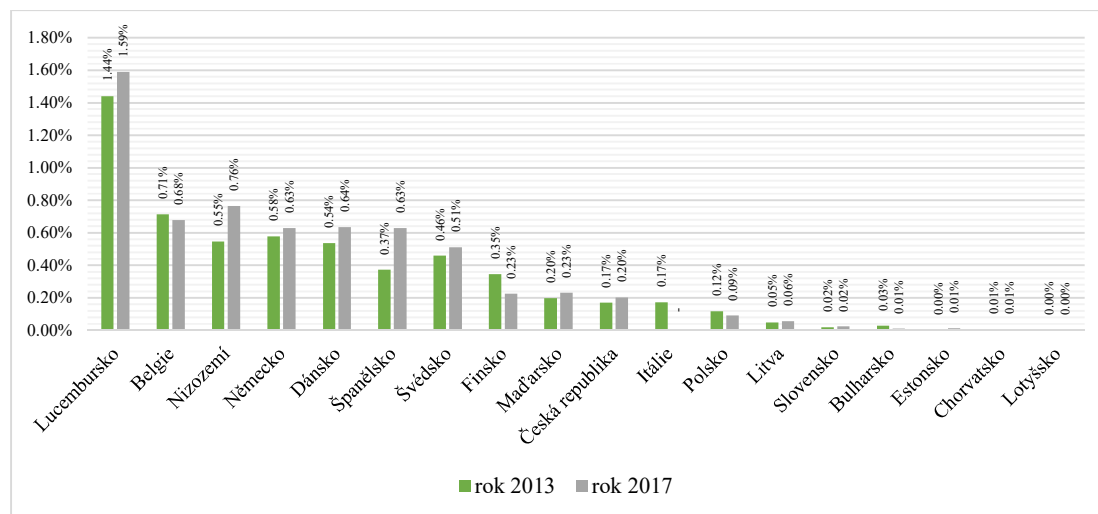
Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Z grafu je zřejmé, že zemí s největším počtem přichodících imigrantů bylo v roce 2013 a 2017 Německo, jenž zaznamenalo mezi sledovanými lety průměrný příchod 347 233 imigrantů za rok (9,5 násobek průměru EU). Druhým státem s příchodem průměrně 86 991 imigrantů za rok (2,4 násobek průměru EU) bylo Španělsko, dále pak Itálie, Nizozemí a Belgie, jejichž počty imigrantů se pohybovaly průměrně od 50 588 v Belgii do 56 541 v Itálii.

Ve všech ostatních státech EU byl příliv imigrantů výrazně nižší a hodnoty zde nedosahovaly ani poloviny průměrné hodnoty EU (viz příloha 24).

Stejně jako u emigrace, ani zde srovnání absolutních čísel nemá dostatečnou vypovídací hodnotu o jednotlivých státech. V následujícím grafu je z tohoto důvodu znázorněn podíl počtu imigrantů na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku (15 – 64 let) v letech 2013 a 2017. Státy jsou řazeny od průměrně nejvyššího (vlevo) po nejnižší počet imigrantů v letech 2013 a 2017.

Graf 29: Podíl imigrantů v produktivním věku (15 – 64 let) na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku dané země EU v roce 2013 a 2017 (v %)

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Z grafu je patrné, že při porovnání počtu přicházejících imigrantů s počtem obyvatelstva dané země, je pořadí zemí odlišné. Vzhledem k počtu obyvatel v produktivním věku v dané zemi je nejvíce imigrantů v Lucembursku – 1,51% imigrantů v produktivním věku (4,4 násobek průměru EU). Další zemí s počtem imigrantů přesahujícím 2krát průměr EU je Belgie, Nizozemí a Německo (1,8 násobek EU).

Zeměmi s naopak nejnižšími počty imigrantů byly opět Baltské státy – Lotyšsko, Estonsko a Litva, dále pak Chorvatsko, Bulharsko, Slovensko a Polsko. Počet imigrantů v těchto státech nedosáhl ve sledovaných letech ani poloviny průměru EU.

5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Z analýzy makroekonomických ukazatelů vyplynuly následující skutečnosti. K zemím, které dosahovaly nadprůměrných hodnot HDP, HDI, nízké nezaměstnanosti, vysokého průměrného příjmu i indexu lepšího života ve sledovaném období 2008 až 2018 se řadily Lucembursko, Irsko, Nizozemí, Rakousko, Dánsko, Švédsko, Německo, Belgie, Finsko a Velká Británie. K zemím, které dosahovaly naopak nejméně příznivých hodnot těchto ukazatelů patřily baltské státy: Lotyšsko, Litva a Estonsko a dále Bulharsko, Rumunsko, Chorvatsko, Polsko, Maďarsko, Španělsko, Řecko, a Portugalsko.

Tyto ukazatele byly sledovány v absolutním i relativním vyjádření. Relativní ukazatele jsou, vzhledem k rozdílné rozloze a počtu obyvatel jednotlivých zemí, pro porovnání vhodnější, proto byly v této podobě využity a byly vztaženy k počtu obyvatel. Využití absolutních hodnot je pro komparaci mezi státy méně vhodné, přesto je z pohledu EU, vzhledem ke sledování objemů počtu migrantů, imigrantů a emigrantů, též žádoucí.

Ze sledování ukazatele **hrubé míry migrace** v absolutním vyjádření vyplynulo, že z celkového počtu 2,098,313 migrantů v EU-28 v roce 2017 byl největší počet z nich v Německu (586,934 migrantů), Velké Británii (386,772 migrantů), Španělsku (284,205 migrantů) a Nizozemí (107,270 migrantů). Naopak nejmenší počet migrantů byl zaznamenán v Litvě (772 migrantů), Lotyšsku (1,203 migrantů) a Bulharsku (1,304 migrantů).

Z analýzy ukazatele hrubé míry migrace v relativním vyjádření zaměřené pouze na migrující obyvatelstvo v produktivním věku (15 – 64 let) vyplynulo, že k zemím s nejvyšší mírou migrantů na celkovém počtu obyvatelstva bylo Lucembursko. I když se Lucembursko s počtem 25,930 migrantů v roce 2017 řadilo v absolutním počtu migrantů mezi podprůměrné státy, s hodnotou 4.39% migrantů z celkového počtu obyvatel v roce 2017 převyšovalo téměř 13 krát průměr EU.

Při analýze ukazatele hrubé míry migrace v absolutním vyjádření zaměřené na migraci obyvatelstva v produktivním věku (15 – 64 let) bylo dosaženo stejného pořadí zemí jako při analýze hrubé míry migrace zahrnující všechny kategorie migrantů. Z celkového počtu 1,163,634 migrantů v produktivním věku v EU v roce 2017 byl největší počet z nich opět v Německu (508,009 migrantů), Španělsku (219,659 migrantů) a Nizozemí (97,500 migrantů) a naopak nejmenší počet v Litvě (702 migrantů), Lotyšsku (1,097 migrantů) a Bulharsku (1,149 migrantů).

V souvislosti s tím byla v další části práce provedena analýza **migračního salda**, z níž vyplynulo, že jedinou zemí s dlouhodobě zápornou hodnotou migračního salda, tedy s dlouhodobě větším odchodem emigrantů než příchodem imigrantů, bylo Španělsko, jenž bylo zároveň zemí nejvíce zasaženou celosvětovou ekonomickou krizí. Ta měla mimo jiné za následek výrazný nárůst míry nezaměstnanosti a s tím související značný nárůst odchodu emigrantů dosahující v roce 2013 8 násobek průměru EU-28. Záporné hodnoty migračního salda mají od roku 2014 rostoucí tendenci, což značí, že se podíl emigrantů a imigrantů začíná vyrovnávat.

Dalšími zeměmi s velmi podprůměrnými hodnotami migračního salda byly Litva, Lotyšsko a Bulharsko, jenž se řadí rovněž mezi státy s podprůměrnými hodnotami HDP, HDI, průměrnými mzdami a průměrnou až nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti a je proto evidentní, že tyto země lákají mnohem méně imigrantů, než země s nadprůměrnými hodnotami.

Oproti tomu nadprůměrných hodnot migračního salda dosahovaly Německo, Velká Británie a Nizozemí. Tyto země vyšly z analýzy jako země s větším příchodem imigrantů než odchodem emigrantů, což nepochybně souvisí s jejich dlouhodobě nadprůměrnými hodnotami HDP, HDI, nízkou mírou nezaměstnanosti a vysokými průměrnými mzdami.

Tyto výsledky hrubé míry migrace a migračního salda ve spojení se sledovanými makroekonomickými ukazateli potvrzují tvrzení Push-Pull modelu, podle něhož existují na jedné straně tzv. pull faktory, neboli faktory tahu, které migranta přitahují do cílové země, a na druhé straně existují tzv. push faktory, které migranta ze země původu vytlačují.

Ve snaze dále analyzovat důvody migrace a potvrdit či vyvrátit domněnky ohledně souvislosti migrace se zkoumanými makroekonomickými ukazateli, byly analyzovány výsledky dotazování imigrantů v roce 2014 (viz příloha 27). Vzhledem k nízkému počtu respondentů (největší počet respondentů v případě Německa byl 5,501 z celkového počtu 415,909 imigrantů) však neměla tato analýza dostatečnou vypovídací hodnotu.

Dle provedených rešerší a snaze sledovat trendy v migraci obyvatelstva za prací bylo zjištěno, že i když se jedná o velmi důležitou oblast ekonomického růstu, není tato oblast pracovní migrace v rámci Evropské unie sledována. Na stránkách Eurostatu, statistického úřadu Evropské unie, je možné nalézt statistická data o emigraci a imigraci obyvatel v rámci Evropské unie, avšak pouze v období mezi lety 2013 až 2017 a databáze zaměřená na pracovní emigraci a imigraci vůbec neexistuje. Z tohoto důvodu nemohla být analýza pracovní migrace v rámci Evropské unie provedena a pozornost byla zaměřena pouze na

obyvatelstvo v produktivním věku (15 – 64 let), u něhož je předpoklad pracovní migrace relevantnější než u jiných kategorií obyvatel. Doporučení pro Evropskou unii, potažmo Eurostat, plynoucí z těchto závěrů je tedy zřejmé, a to začít monitorovat důvody migrace obyvatelstva a především pohyby pracovních migrantů, ať už se jedná o dlouhodobý či krátkodobý pobyt.

6 ZÁVĚR

Migrace je neutuchajícím proudem osob, jehož zkoumání započal Ravenstein na konci 19. století. Popisováním důvodů, souvislostí a důsledků migrace pokračovala celá řada dalších teoretiků a vědních disciplín, jenž se snažili o její vysvětlení pomocí nejrůznějších, navzájem se prolínajících, migračních teorií a modelů.

Přesun lidí přes hranice je ovlivňován mnoha faktory, jenž mohou být politické, vojenské, národnostní, náboženské, rasové, rodinné či jiné, avšak nejvýznamnějším z nich je faktor ekonomický, motivovaný většinou lepšími pracovními či ekonomickými podmínkami v zemi cílové.

Migrace je i v dnešní době však stále spojena s mnoha překážkami a může mít značné pozitivní i negativní ekonomické, kulturní a populační důsledky, jak na zemi původní, tak i cílovou. I když mezi původními a cílovými státy neprobíhá vždy spolupráce tak, aby migrace co nejvíce podporovala rozvoj daných zemí i celé Evropské unie, pozitivní dopady však z dlouhodobého hlediska stále nad okamžitými nedostatky převažují. Díky spojení migrace s rozvojovými tématy je možné dosáhnout větších úspěchů a znásobit přidanou hodnotu rozvoje, ať už ekonomického, sociálního či kulturního.

Ekonomický pohled na migraci začíná převládat od roku 2000, kdy se do popředí zájmu vlád i odborníků dostává migrace pracovní. Pracovní migrace je důležitou oblastí ekonomického růstu, jenž může napomáhat k vyrovnání nesouladu mezi nabídkou a poptávkou pracovní síly na pracovním trhu, pomoci zaměstnavatelům k nalezení kvalitnější, kvalifikovanější, flexibilnější či motivovanější pracovní síly a přispívat k ekonomickému růstu zapojených zemí. Nejen z těchto důvodů je volný pohyb pracovníků jednou ze základních zásad EU a je podporován prostřednictvím Evropského sociálního fondu.

I když je pracovní mobilita bezesporu velmi důležitou oblastí ekonomického růstu jak jednotlivých členských států, tak i celé Evropské unie, nemohlo být téma pracovní migrace zcela dle původních představ zpracováno. Neexistuje totiž žádná databáze o migrujících pracovnících, jsou k dispozici jen obecné databáze o imigrantech a emigrantech, na základě kterých bylo možno zpracovat obecné ukazatele, tj. hrubou míru migrace, migrační saldo a index migračního salda, nejen všech věkových kategorií migrujících obyvatel, ale především obyvatel v produktivním věku.

Přesto se domnívám, že zpracování tak důležitého tématu nebylo nevyznamné, alespoň pro zjištění stavu datové základny.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- BARŠOVÁ, A., BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6.
- BIJAK, J. *Forecasting International Migration: selected theories, models, and methods*. CEFMR Working Paper. 4/2006. Central European Forum for Migration Research. ISBN 83-60462-03-8.
- CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: základní nárys a nový vývoj*. Praha: ETC Publishing, 1997. Manager - podnikatel. ISBN 80-86006-48-4.
- CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.
- JANKŮ, K., *Moderní migrace. Stěhování se zvláštním významem: Modern Migration. Movement with Special Significance*. Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Sociální studia 1/2006. S. 13-27. ISSN 1214-813X.
- Kolektiv autorů. *Migrace a rozvoj: Rozvojový potenciál mezinárodní migrace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2011. ISBN 978-80-87404-10-2.
- KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006. ISBN 80-7364-022-8.
- KLEGA, J., PÁNKOVÁ, L. *Migrace není legrace: manuál pro pedagogy 2. stupně ZŠ a SŠ*. 1. vyd. Olomouc: ARPOK, o. p. s., 2016. ISBN 978-80-906162-2-6.
- MASSEY, D. S. et al., *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. Population and Development Review, Vol. 19, No. 3 (September 1993).
- ŠTICA, P., *Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Ostrava: Moravapress, 2014. ISBN 978-80-87853-20-7.
- URBAN, L. *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde, 2002. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-330-0.

Odborné internetové publikace:

- BÁRTOVÁ, K., MIHOLOVÁ, K. *Druhy migrace. Dovedu to pochopit. „Migrace“ Příručka pro učitele.* [online]. [cit. 2019-07-26]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/media/publications/1091/file/050-aktualizovan-p-ru-ka-dovedu-to-pochopit-o-migraci.pdf>
- *Diskusní dokument o využití potenciálu globalizace.* Evropská komise COM (2017) 240 ze dne 10. května 2017. Evropská unie, 2017. ISBN 978-92-79-68222-3. doi: 10.2775/27765. [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_cs.pdf
- DRBOHLAV, D., UHEREK, Z. *Reflexe migračních teorií.* Dostupné z: <https://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/illegal/clanky/Uherek-Teorie.pdf>
- EUROZÓNA +. 16/2019. *Ekonomický vývoj v EU podle aktuálních statistik: Růst HDP.* Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Parlamentní institut. Červenec 2019. [online]. [cit. 2019-09-24]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=159158>
- HENIG, D., *Migrace.* AntropoWEBZIN. Plzeň: Katedra Antropologických a historických věd při FF, ZČU. Číslo 2-3/2007. ISSN 1801-8807. [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: http://antropologie.zcu.cz/media//webzin/AntropoWEBZIN%202-3_2007.pdf
- CHMELAŘ, A., VOLČÍK, S., NECHUTA, A., HARATYK P., HOLUB, O. *Pracovní mobilita v EU v české perspektivě.* OSTEU Podkladový materiál – 3/2016. Úřad vlády České republiky. Březen 2016. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/analyzy-EU/160331-Mobilita.pdf>
- MACHÁČEK, J., *Aktuální masová migrace do Evropy. Migrace a demokratické výzvy.* Sborník vybraných příspěvků z XLVI. konference České demokratické společnosti. [online]. [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.czechdemography.cz/res/archive/002/000320.pdf?seek=1485543409>
- *Mezinárodní politika* 10/2003. Ústav mezinárodních vztahů. ISSN 0543-7962. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/MP/MPArchive/2003/MP102003.pdf>
- OECD: Better policies for better lives. Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD Better Life Index: Country Reports.* OECD Better Life

- Initiative. Dostupné z: <https://www.oecd.org/newsroom/BLI2013-Country-Notes.pdf>
- PALÁT, M. *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií*. Sborník příspěvků. XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Mendelova univerzita v Brně. Hustopeče 2014. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-91. [online]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/48596005/091_2014.pdf
 - PÍTROVÁ, L. *Evropská dohoda. Informační podklad: č. 1.088*. Parlament České republiky: Kancelář Poslanecké sněmovny: Parlamentní institut: červen 1995, červen 2002. [online]. Dostupné z: <http://public.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=20459&pdf=1>
 - POPOVOVÁ, M. *2. Hlavní materiály: Ekonomické teorie a mezinárodní migrace*. MARATHON: Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení člověka ve světě, společnosti, v současném dění. Praha: R. Valenčík, 5/2010, číslo 97. ISSN 1211-8591.
 - PROCHÁZKOVÁ, C. *STATI. Vybrané teorie migrace a jejich význam při vytváření migračních politik*. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů. [online]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=aop&pdf=319.pdf>
 - RABUŠIC, L., BURJANEK, A. *Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace?* Brno: VÚPSV Praha: výzkumné centrum Brno, listopad 2003. Dostupné z: <http://praha.vupsv.cz/Fulltext/imigr.pdf>
 - STOJANOV, R., NOVOSÁK, J., DROBÍK, T., SIWEK, T. *Globalizace a její výzvy. Migrace jako globální fenomén*. In *Mezinárodní politika* 10/2006, [online]. [cit. 2018-07-19]. Dostupné z: http://www.stojanov.org/soubor/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf
 - SYROVÁTKA, M. *Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje*. MEZINÁRODNÍ VZTAHY 1/2008. [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: http://www.development.upol.cz/uploads/dokumenty/Syrovatka_HDI.pdf
 - SÝKORA, L. Kapitola 2. *Globalizace a její společenské a geografické důsledky*. s. 60 – 79. [online]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_2000_Globalizace.pdf

- ŠLOSARČÍK, I. *Přechodná období jako nástroj flexibility při rozšiřování Evropské unie*. MEZINÁRODNÍ VZTAHY 1/2004. [online]. [cit. 2018-08-22]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/view/104/102>
- VAVREJNOVÁ, M., *Mobilita pracovní síly před a po vstupu ČR do EU*. Acta Oeconomica Pragensia, 2004. [online]. [cit. 2019-06-13]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=aop&pdf=267.pdf>
- Zpravodaj - Odborné vzdělávání v zahraničí. č. 4/2002. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání. [online]. [cit. 2018-08-04]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/2002/zp0204a.pdf>
- Zvláštní zpráva č. 06. *Volný pohyb pracovníků – základní svboda je sice zajištěna, avšak lepší zaměření prostředků EU by napomohlo mobilitě pracovníků* (podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce SFEU). Evropský účetní dvůr, Evropská unie, 2018. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_06/SR_Labour_Mobility_CS.pdf

Internetové zdroje:

- Eurostat. *Your key to European statistics. Database.* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- *Evropský sociální fond (ESF). Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.* Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=325&>
- *Evropský srovnávací program.* Český statistický úřad. CZSO.cz. [online]. [cit. 2019-09-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program
- *Human Development Index (HDI).* UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>
- *Index lepšího života.* Stálá mise České republiky při OECD v Paříži. Aktualizováno: 23.10.2014. [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/oecd.paris/cz/zpravy_udalosti_aktuality/index_lepsiho_zivota.html
- *Index lidského rozvoje.* Enviwiki. [online]. [cit. 2019-10-04]. Dostupné z: https://www.enviwiki.cz/wiki/Index_lidsk%C3%A9ho_rozvoje
- *Index lidského rozvoje. Indikátory udržitelnosti. Hra o Zemi.* [online]. [cit. 2019-10-04]. Dostupné z: [http://www.hraozemi.cz/index-lidskeho-rozvoje-\(hdi\).html](http://www.hraozemi.cz/index-lidskeho-rozvoje-(hdi).html)
- *Lidský rozvoj (HDI). Úlohy na procvičování. Zábavný zeměpis. Zábavná geografie.* [online]. [cit. 2019-10-08]. Dostupné z: <https://www.geograf.in/cs/category.php?category=hdi>
- *Osa EURES Programu EaSI. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.* Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=cs>
- *Osa programu EaSI týkající se mikrofinancování a sociálního podnikání. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.* Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1084&langId=cs>
- *Osa PROGRESS Programu EaSI. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.* Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1082&langId=cs>

- *Pracovní migrace*. Univerzitní informační systém MENDELU. [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71617
- *Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)*. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=cs>
- *Real labour productivity, 2007, 2012 and 2017*. Eurostat. Statistics Explained. [online]. [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Real_labour_productivity,_2007,_2012_and_2017_FP18.png
- *Schengenský prostor a spolupráce*. EUR-Lex. Access to European Union law 2009. [online]. [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=LEGISSUM:l33020>
- *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci. Metodický portál RVP – Modul články* [online]. [cit. 2018-08-21]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZUH/9445/SOUDOBE-POZNATKY-A-TEORETICKE-PRISTUPY-K-MIGRACI.html/>
- *Table 2. Human Development Index Trends, 1990-2017*. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/composite/trends>
- *Tvoje první práce přes EURES*. Osa EURES programu EaSI. Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI). Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování. Evropská komise. [online]. [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1160&langId=cs>
- *Věcně o Evropě: Politiky EU: Ekonomika: Hospodářská a měnová unie*. Euroskop.cz. [online]. [cit. 2018-07-23]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie/>
- *Volný pohyb osob*. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 13. 5. 2011. [online]. [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/1280>
- *Vymezené pojmu integrace: Pedagog inkluze pro střední školy*. [online]. [cit. 2018-08-24]. Dostupné z: <http://www.pedagoginkluze.cz/51-vymezeni-pojmu-integrace>

- *Základní informace o EU: Mění se tvář Evropy – pád Berlínské zdi. Europa.eu. Oficiální internetové stránky Evropské unie: [online]. [cit. 2018-07-19]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1980-1989_cs*
- *Základní informace o vnitřním trhu. Euroskop.cz. Věcně o Evropě. : [online]. [cit. 2019-10-04]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrnim-trhu/>*

Seznam příloh

- Příloha 1:** HDP na obyvatele v EU mezi lety 2008 až 2018 (v PPS)
- Příloha 2:** Index lidského rozvoje v EU (HDI) mezi lety 2010 a 2017
- Příloha 3:** Vývoj HDP v EU-28 v letech 2014 až 2017 (v PPS)
- Příloha 4:** Vývoj HDI v EU-28 v letech 2014 až 2017
- Příloha 5:** Porovnání hodnot HDP (v PPS) a HDI v jednotlivých členských státech EU v roce 2017
- Příloha 6:** Průměrná roční míra inflace v EU-28 v letech 2008 až 2018 (v %)
- Příloha 7:** Míra nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva v letech 2008 až 2018 (v %)
- Příloha 8:** Průměrný hrubý hodinový příjem v roce 2006, 2010 a 2014 (v PPS)
- Příloha 9:** Produktivita práce v zemích EU v letech 2008 až 2018 (EU = 100)
- Příloha 10:** Index lepšího života v EU v roce 2019
- Příloha 11:** Hrubá míra migrace v členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 12:** Hrubá míra migrace obyvatelstva v produktivním věku 15-64 let ve členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 13:** Podíl hrubé míry migrace na celkovém počtu obyvatel v zemích EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 14:** Podíl hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v zemích EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 15:** Migrační saldo v členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 16:** Migrační saldo obyvatelstva v produktivním věku ve členských státech EU, v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 17:** Index migračního salda v členských státech EU v letech 2013 až 2017
- Příloha 18:** Index migračního salda produktivního obyvatelstva (15 – 64 let) v členských státech EU v letech 2013 až 2017
- Příloha 19:** Vývoj průměrného počtu dlouhodobých emigrantů odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 a 2017 (v tis. osob)
- Příloha 20:** Vývoj dlouhodobých emigrantů v produktivním věku odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 21:** Vývoj počtu dlouhodobých emigrantů odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

- Příloha 22:** Podíl počtu emigrantů v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel dané země v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 23:** Vývoj průměrného počtu dlouhodobých imigrantů přicházejících z členského státu do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 24:** Vývoj průměrného počtu dlouhodobých imigrantů v produktivním věku přicházejících z členského státu do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)
- Příloha 25:** Vývoj počtu dlouhodobých imigrantů přicházejících z členského státu EU do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 26:** Podíl počtu imigrantů v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel dané země v produktivním věku v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)
- Příloha 27:** Celkový počet imigrantů usazených ve vykazující zemi dle důvodu imigrace během roku 2014 (v tis. osob první generace migrantů)

Příloha 1: HDP na obyvatele v EU mezi lety 2008 až 2018 (v PPS)

Země / Rok	2008	2009	Meziroční změna (2008 - 2009)	2010	Meziroční změna (2009 - 2010)	2011	Meziroční změna (2010 - 2011)	2012	Meziroční změna (2011 - 2012)	2013	Meziroční změna (2012 - 2013)	2014	Meziroční změna (2013 - 2014)	2015	Meziroční změna (2014 - 2015)	2016	Meziroční změna (2015 - 2016)	2017	Meziroční změna (2016 - 2017)	2018	Meziroční změna (2017 - 2018)	Průměr 2008 - 2018
Lucembursko	262	255	-2.7%	257	0.8%	265	3.1%	260	-1.9%	261	0.4%	269	3.1%	266	-1.1%	260	-2.3%	253	-2.7%	254	0.4%	260
Irsko	134	129	-3.7%	130	0.8%	130	0.0%	131	0.8%	132	0.8%	136	3.0%	178	30.9%	177	-0.6%	181	2.3%	187	3.3%	150
Nizozemí	140	138	-1.4%	135	-2.2%	134	-0.7%	134	0.0%	135	0.7%	131	-3.0%	130	-0.8%	128	-1.5%	128	0.0%	129	0.8%	133
Rakousko	125	127	1.6%	126	-0.8%	128	1.6%	132	3.1%	131	-0.8%	130	-0.8%	129	-0.8%	128	-0.8%	127	-0.8%	127	0.0%	128
Dánsko	125	125	0.0%	129	3.2%	128	-0.8%	127	-0.8%	128	0.8%	128	0.0%	127	-0.8%	126	-0.8%	128	1.6%	126	-1.6%	127
Švédsko	127	123	-3.1%	125	1.6%	126	0.8%	127	0.8%	125	-1.6%	124	-0.8%	125	0.8%	122	-2.4%	121	-0.8%	121	0.0%	124
Německo	117	117	0.0%	120	2.6%	123	2.5%	124	0.8%	124	0.0%	126	1.6%	124	-1.6%	124	0.0%	124	0.0%	123	-0.8%	122
Belgie	115	118	2.6%	120	1.7%	119	-0.8%	121	1.7%	120	-0.8%	119	-0.8%	118	-0.8%	118	0.0%	116	-1.7%	115	-0.9%	118
Finsko	121	117	-3.3%	116	-0.9%	117	0.9%	115	-1.7%	113	-1.7%	110	-2.7%	109	-0.9%	109	0.0%	109	0.0%	110	0.9%	113
Velká Británie	110	108	-1.8%	108	0.0%	106	-1.9%	108	1.9%	108	0.0%	109	0.9%	109	0.0%	107	-1.8%	106	-0.9%	104	-1.9%	108
Francie	106	108	1.9%	108	0.0%	108	0.0%	107	-0.9%	108	0.9%	107	-0.9%	106	-0.9%	104	-1.9%	104	0.0%	104	0.0%	106
Itálie	106	106	0.0%	104	-1.9%	104	0.0%	101	-2.9%	98	-3.0%	96	-2.0%	95	-1.0%	97	2.1%	96	-1.0%	95	-1.0%	100
Průměr EU - 28	98.5	97.3	-1.2%	97.3	-0.1%	97.6	0.3%	97.8	0.2%	97.6	-0.1%	98.2	0.5%	99.6	1.4%	99.4	-0.2%	99.9	0.6%	100.7	0.8%	99
Španělsko	101	100	-1.0%	96	-4.0%	92	-4.2%	91	-1.1%	89	-2.2%	90	1.1%	91	1.1%	91	0.0%	92	1.1%	91	-1.1%	93
Kypř	105	105	0.0%	100	-4.8%	96	-4.0%	91	-5.2%	84	-7.7%	81	-3.6%	82	1.2%	84	2.4%	85	1.2%	87	2.4%	91
Malta	79	81	2.5%	83	2.5%	82	-1.2%	84	2.4%	85	1.2%	89	4.7%	93	4.5%	95	2.2%	98	3.2%	98	0.0%	88
Česká republika	84	85	1.2%	83	-2.4%	83	0.0%	82	-1.2%	84	2.4%	86	2.4%	87	1.2%	88	1.1%	89	1.1%	90	1.1%	86
Slovinsko	90	85	-5.6%	83	-2.4%	83	0.0%	82	-1.2%	82	0.0%	82	0.0%	82	0.0%	83	1.2%	85	2.4%	87	2.4%	84
Portugalsko	81	82	1.2%	82	0.0%	77	-6.1%	75	-2.6%	76	1.3%	77	1.3%	77	0.0%	77	0.0%	77	0.0%	76	-1.3%	78
Řecko	93	94	1.1%	85	-9.6%	75	-11.8%	72	-4.0%	72	0.0%	71	-1.4%	69	-2.8%	68	-1.4%	67	-1.5%	68	1.5%	76
Slovensko	71	71	0.0%	74	4.2%	74	0.0%	76	2.7%	76	0.0%	77	1.3%	77	0.0%	77	0.0%	76	-1.3%	78	2.6%	75
Estonsko	68	63	-7.4%	65	3.2%	71	9.2%	74	4.2%	75	1.4%	77	2.7%	76	-1.3%	77	1.3%	79	2.6%	81	2.5%	73
Litva	63	56	-11.1%	60	7.1%	66	10.0%	70	6.1%	73	4.3%	75	2.7%	75	0.0%	75	0.0%	78	4.0%	81	3.8%	70
Maďarsko	63	64	1.6%	65	1.6%	66	1.5%	66	0.0%	67	1.5%	68	1.5%	68	0.0%	67	-1.5%	68	1.5%	70	2.9%	67
Polsko	55	59	7.3%	62	5.1%	65	4.8%	67	3.1%	67	0.0%	67	0.0%	69	3.0%	68	-1.4%	70	2.9%	71	1.4%	65
Lotyšsko	59	52	-11.9%	53	1.9%	57	7.5%	60	5.3%	62	3.3%	63	1.6%	64	1.6%	64	0.0%	67	4.7%	70	4.5%	61
Chorvatsko	63	62	-1.6%	59	-4.8%	60	1.7%	60	0.0%	60	0.0%	59	-1.7%	59	0.0%	61	3.4%	62	1.6%	63	1.6%	61
Rumunsko	51	52	2.0%	51	-1.9%	52	2.0%	54	3.8%	54	0.0%	55	1.9%	56	1.8%	59	5.4%	63	6.8%	64	1.6%	56
Bulharsko	43	43	0.0%	44	2.3%	45	2.3%	46	2.2%	45	-2.2%	47	4.4%	47	0.0%	48	2.1%	49	2.1%	50	2.0%	46

Zdroj: Eurostat (online data source: tec00114)

Příloha 2: Index lidského rozvoje v EU (HDI) mezi lety 2010 a 2017

Země / Rok	2010	2012	Meziroční změna (2010 - 2012)	2014	Meziroční změna (2012 - 2014)	2015	Meziroční změna (2014 - 2015)	2016	Meziroční změna (2015 - 2016)	2017	Meziroční změna (2016 - 2017)	Průměr 2010 - 2017
Německo	0.921	0.928	0.8%	0.930	0.2%	0.933	0.3%	0.934	0.2%	0.936	0.2%	0.930
Dánsko	0.910	0.924	1.5%	0.928	0.5%	0.926	-0.2%	0.928	0.2%	0.929	0.2%	0.924
Nizozemí	0.910	0.921	1.2%	0.924	0.4%	0.926	0.2%	0.928	0.2%	0.931	0.3%	0.923
Irsko	0.909	0.902	-0.8%	0.921	2.1%	0.929	0.9%	0.934	0.6%	0.938	0.4%	0.922
Švédsko	0.905	0.908	0.2%	0.920	1.4%	0.929	1.0%	0.932	0.3%	0.933	0.1%	0.921
Velká Británie	0.905	0.898	-0.9%	0.919	2.4%	0.918	-0.1%	0.920	0.3%	0.922	0.1%	0.914
Finsko	0.903	0.908	0.5%	0.914	0.7%	0.915	0.1%	0.918	0.2%	0.920	0.2%	0.913
Belgie	0.903	0.905	0.3%	0.909	0.5%	0.913	0.4%	0.915	0.2%	0.916	0.2%	0.910
Rakousko	0.895	0.899	0.4%	0.901	0.3%	0.903	0.2%	0.906	0.3%	0.908	0.2%	0.902
Lucembursko	0.889	0.892	0.3%	0.895	0.3%	0.899	0.5%	0.903	0.5%	0.904	0.0%	0.897
Francie	0.882	0.886	0.5%	0.894	0.9%	0.898	0.4%	0.899	0.1%	0.901	0.2%	0.893
Slovinsko	0.882	0.877	-0.5%	0.887	1.1%	0.889	0.2%	0.894	0.6%	0.896	0.3%	0.887
Španělsko	0.865	0.873	0.9%	0.880	0.8%	0.885	0.6%	0.889	0.5%	0.891	0.2%	0.880
Česká republika	0.862	0.865	0.4%	0.879	1.6%	0.882	0.3%	0.885	0.3%	0.888	0.3%	0.877
Itálie	0.870	0.874	0.4%	0.874	0.0%	0.876	0.2%	0.878	0.2%	0.880	0.2%	0.876
Průměr EU - 28	0.862	0.867	0.6%	0.875	0.9%	0.879	0.5%	0.881	0.2%	0.884	0.3%	0.875
Malta	0.843	0.849	0.8%	0.862	1.5%	0.871	1.1%	0.875	0.4%	0.878	0.3%	0.863
Řecko	0.856	0.854	-0.2%	0.864	1.1%	0.866	0.2%	0.868	0.3%	0.870	0.2%	0.863
Estonsko	0.845	0.859	1.7%	0.864	0.6%	0.866	0.2%	0.868	0.2%	0.871	0.4%	0.862
Kypr	0.850	0.852	0.3%	0.856	0.5%	0.860	0.5%	0.867	0.8%	0.869	0.2%	0.859
Polsko	0.835	0.836	0.1%	0.842	0.7%	0.855	1.6%	0.860	0.6%	0.865	0.5%	0.849
Slovensko	0.829	0.842	1.5%	0.845	0.4%	0.851	0.7%	0.853	0.2%	0.855	0.3%	0.846
Litva	0.824	0.831	0.9%	0.851	2.4%	0.852	0.1%	0.855	0.3%	0.858	0.4%	0.845
Portugalsko	0.822	0.829	0.9%	0.839	1.3%	0.842	0.3%	0.845	0.4%	0.847	0.3%	0.837
Lotyšsko	0.816	0.824	1.0%	0.838	1.7%	0.841	0.4%	0.844	0.3%	0.847	0.4%	0.835
Maďarsko	0.823	0.830	0.9%	0.833	0.3%	0.834	0.2%	0.835	0.1%	0.838	0.3%	0.832
Chorvatsko	0.808	0.816	1.0%	0.824	0.9%	0.827	0.4%	0.828	0.1%	0.831	0.4%	0.822
Rumunsko	0.797	0.795	-0.2%	0.802	0.9%	0.805	0.4%	0.807	0.2%	0.811	0.5%	0.803
Bulharsko	0.779	0.786	0.9%	0.797	1.4%	0.807	1.3%	0.810	0.3%	0.813	0.4%	0.799

Zdroj: Table 2. Human Development Index Trends, 1990-2017. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20].

Příloha 3: Vývoj HDP v EU-28 v letech 2014 až 2017 (v PPS)

Země / Rok	2014	2015	2016	2017	Průměrné HDP
Luce mbursko	269	266	260	253	262
Irsko	136	178	177	181	168
Nizozemí	131	130	128	128	129
Rakousko	130	129	128	127	129
Dánsko	128	127	126	128	127
Německo	126	124	124	124	125
Švédsko	124	125	122	121	123
Belgie	119	118	118	116	118
Finsko	110	109	109	109	109
Velká Británie	109	109	107	106	108
Francie	107	106	104	104	105
EU-28	98	100	99	100	99
Itálie	96	95	97	96	96
Malta	89	93	95	98	94
Španělsko	90	91	91	92	91
Česká republika	86	87	88	89	88
Kypr	81	82	84	85	83
Slovinsko	82	82	83	85	83
Estonsko	77	76	77	79	77
Portugalsko	77	77	77	77	77
Slovensko	77	77	77	76	77
Litva	75	75	75	78	76
Řecko	71	69	68	67	69
Polsko	67	69	68	70	69
Maďarsko	68	68	67	68	68
Lotyšsko	63	64	64	67	65
Chorvatsko	59	59	61	62	60
Rumunsko	55	56	59	63	58
Bulharsko	47	47	48	49	48

Zdroj: Eurostat (online data source: tec00114)

Příloha 4: Vývoj HDI v EU-28 v letech 2014 až 2017

Země / Rok	2014	2015	2016	2017	Průměrné HDI
Německo	0.930	0.933	0.934	0.936	0.933
Irsko	0.921	0.929	0.934	0.938	0.931
Švédsko	0.920	0.929	0.932	0.933	0.928
Dánsko	0.928	0.926	0.928	0.929	0.928
Nizozemí	0.924	0.926	0.928	0.931	0.927
Velká Británie	0.919	0.918	0.920	0.922	0.920
Finsko	0.914	0.915	0.918	0.920	0.917
Belgie	0.909	0.913	0.915	0.916	0.913
Rakousko	0.901	0.903	0.906	0.908	0.904
Lucembursko	0.895	0.899	0.903	0.904	0.900
Francie	0.894	0.898	0.899	0.901	0.898
Slovinsko	0.887	0.889	0.894	0.896	0.891
Španělsko	0.880	0.885	0.889	0.891	0.886
Česká republika	0.879	0.882	0.885	0.888	0.883
EU-28	0.875	0.879	0.881	0.884	0.880
Itálie	0.874	0.876	0.878	0.880	0.877
Malta	0.862	0.871	0.875	0.878	0.872
Estonsko	0.864	0.866	0.868	0.871	0.867
Řecko	0.864	0.866	0.868	0.870	0.867
Kypr	0.856	0.860	0.867	0.869	0.863
Polsko	0.842	0.855	0.860	0.865	0.856
Litva	0.851	0.852	0.855	0.858	0.854
Slovensko	0.845	0.851	0.853	0.855	0.851
Portugalsko	0.839	0.842	0.845	0.847	0.843
Lotyšsko	0.838	0.841	0.844	0.847	0.842
Maďarsko	0.833	0.834	0.835	0.838	0.835
Chorvatsko	0.824	0.827	0.828	0.831	0.827
Bulharsko	0.797	0.807	0.810	0.813	0.807
Rumunsko	0.802	0.805	0.807	0.811	0.806

Zdroj: Table 2. Human Development Index Trends, 1990-2017. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20]

Příloha 5: Porovnání hodnot HDP (v PPS) a HDI v jednotlivých členských státech EU v roce 2017

Pořadí	Země / Rok	HDP 2017	Srovnání	Pořadí	Země / Rok	HDI 2017
1	Lucembursko	253	<	10	Lucembursko	0.904
3	Nizozemí	128	<	4	Nizozemí	0.931
4	Dánsko	128	<	5	Dánsko	0.929
5	Rakousko	127	<	9	Rakousko	0.908
12	Malta	98	<	16	Malta	0.878
13	Itálie	96	<	15	Itálie	0.880
16	Kypr	85	<	19	Kypr	0.869
19	Litva	78	<	21	Litva	0.858
20	Portugalsko	77	<	24	Portugalsko	0.847
21	Slovensko	76	<	22	Slovensko	0.855
23	Maďarsko	68	<	25	Maďarsko	0.838
26	Rumunsko	63	<	28	Rumunsko	0.811
8	Belgie	116	=	8	Belgie	0.916
11	Francie	104	=	11	Francie	0.901
2	Irsko	181	>	1	Irsko	0.938
6	Německo	124	>	2	Německo	0.936
7	Švédsko	121	>	3	Švédsko	0.933
9	Finsko	109	>	7	Finsko	0.920
10	Velká Británie	106	>	6	Velká Británie	0.922
14	Španělsko	92	>	13	Španělsko	0.891
15	Česká republika	89	>	14	Česká republika	0.888
17	Slovinsko	85	>	12	Slovinsko	0.896
18	Estonsko	79	>	17	Estonsko	0.871
22	Polsko	70	>	20	Polsko	0.865
24	Řecko	67	>	18	Řecko	0.870
25	Lotyšsko	67	>	23	Lotyšsko	0.847
27	Chorvatsko	62	>	26	Chorvatsko	0.831
28	Bulharsko	49	>	27	Bulharsko	0.813
	EU-28	100			EU-28	0.884

Zdroj: Eurostat (online data source: tec00114), Table 2. Human Development Index Trends, 1990-2017. UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. Human Development Reports. [online]. [cit. 2019-09-20]

Příloha 6: Průměrná roční míra inflace v EU-28 v letech 2008 až 2018 (v %)

Pořadí	Země / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Průměr
1	Irsko	3.1	-1.7	-1.6	1.2	1.9	0.5	0.3	0	-0.2	0.3	0.7	0.4
2	Kypr	4.4	0.2	2.6	3.5	3.1	0.4	-0.3	-1.5	-1.2	0.7	0.8	1.2
3	Řecko	4.2	1.3	4.7	3.1	1	-0.9	-1.4	-1.1	0	1.1	0.8	1.2
4	Portugalsko	2.7	-0.9	1.4	3.6	2.8	0.4	-0.2	0.5	0.6	1.6	1.2	1.2
5	Dánsko	3.6	1	2.2	2.7	2.4	0.5	0.4	0.2	0	1.1	0.7	1.3
6	Francie	3.2	0.1	1.7	2.3	2.2	1	0.6	0.1	0.3	1.2	2.1	1.3
7	Španělsko	4.1	-0.2	2	3	2.4	1.5	-0.2	-0.6	-0.3	2	1.7	1.4
8	Nizozemí	2.2	1	0.9	2.5	2.8	2.6	0.3	0.2	0.1	1.3	1.6	1.4
9	Švédsko	3.3	1.9	1.9	1.4	0.9	0.4	0.2	0.7	1.1	1.9	2	1.4
10	Německo	2.8	0.2	1.1	2.5	2.2	1.6	0.8	0.7	0.4	1.7	1.9	1.4
11	Itálie	3.5	0.8	1.6	2.9	3.3	1.2	0.2	0.1	-0.1	1.3	1.2	1.5
12	Slovensko	3.9	0.9	0.7	4.1	3.7	1.5	-0.1	-0.3	-0.5	1.4	2.5	1.6
13	Slovinsko	5.5	0.8	2.1	2.1	2.8	1.9	0.4	-0.8	-0.2	1.6	1.9	1.6
14	Chorvatsko	5.8	2.2	1.1	2.2	3.4	2.3	0.2	-0.3	-0.6	1.3	1.6	1.7
15	Finsko	3.9	1.6	1.7	3.3	3.2	2.2	1.2	-0.2	0.4	0.8	1.2	1.8
16	Lucembursko	4.1	0	2.8	3.7	2.9	1.7	0.7	0.1	0	2.1	2	1.8
	Průměr EU - 28	5.3	1.4	2.0	3.2	2.9	1.3	0.3	-0.1	0.2	1.7	1.9	1.8
17	Česká republika	6.3	0.6	1.2	2.2	3.5	1.4	0.4	0.3	0.6	2.4	2	1.9
19	Malta	4.7	1.8	2.0	2.5	3.2	1.0	0.8	1.2	0.9	1.3	1.7	1.9
20	Rakousko	3.2	0.4	1.7	3.6	2.6	2.1	1.5	0.8	1	2.2	2.1	1.9
21	Polsko	4.2	4	2.6	3.9	3.7	0.8	0.1	-0.7	-0.2	1.6	1.2	1.9
22	Belgie	4.5	0	2.3	3.4	2.6	1.2	0.5	0.6	1.8	2.2	2.3	1.9
23	Bulharsko	12	2.5	3	3.4	2.4	0.4	-1.6	-1.1	-1.3	1.2	2.6	2.1
24	Velká Británie	3.6	2.2	3.3	4.5	2.8	2.6	1.5	0	0.7	2.7	2.5	2.4
25	Lotyšsko	15.3	3.3	-1.2	4.2	2.3	0.0	0.7	0.2	0.1	2.9	2.6	2.8
26	Litva	11.1	4.2	1.2	4.1	3.2	1.2	0.2	-0.7	0.7	3.7	2.5	2.9
27	Maďarsko	6	4	4.7	3.9	5.7	1.7	0	0.1	0.4	2.4	2.9	2.9
28	Estonsko	10.6	0.2	2.7	5.1	4.2	3.2	0.5	0.1	0.8	3.7	3.4	3.1
28	Rumunsko	7.9	5.6	6.1	5.8	3.4	3.2	1.4	-0.4	-1.1	1.1	4.1	3.4

Zdroj: Eurostat (online data source: tec00118)

Příloha 7: Míra nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva v letech 2008 až 2018 (v %)

Pořadí	Země / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Průměr
1	Rakousko	4.1	5.3	4.8	4.6	4.9	5.4	5.6	5.7	6	5.5	4.9	5.2
2	Německo	7.4	7.6	7	5.8	5.4	5.2	5	4.6	4.1	3.8	3.4	5.4
3	Česká republika	4.4	6.7	7.3	6.7	7	7	6.1	5.1	4	2.9	2.2	5.4
4	Nizozemí	3.7	4.4	5	5	5.8	7.3	7.4	6.9	6	4.9	3.8	5.5
5	Lucembursko	4.9	5.1	4.6	4.8	5.1	5.9	6	6.5	6.3	5.6	5.5	5.5
6	Malta	6	6.9	6.8	6.4	6.2	6.1	5.7	5.4	4.7	4	3.7	5.6
7	Dánsko	3.4	6	7.5	7.6	7.5	7	6.6	6.2	6.2	5.7	5	6.2
8	Rumunsko	5.6	6.5	7	7.2	6.8	7.1	6.8	6.8	5.9	4.9	4.2	6.3
9	Velká Británie	5.6	7.6	7.8	8.1	7.9	7.5	6.1	5.3	4.8	4.3	4	6.3
10	Švédsko	6.2	8.3	8.6	7.8	8	8	7.9	7.4	6.9	6.7	6.3	7.5
11	Slovinsko	4.4	5.9	7.3	8.2	8.9	10.1	9.7	9	8	6.6	5.1	7.6
12	Belgie	7	7.9	8.3	7.2	7.6	8.4	8.5	8.5	7.8	7.1	6	7.7
13	Polsko	7.1	8.1	9.7	9.7	10.1	10.3	9	7.5	6.2	4.9	3.9	7.9
14	Maďarsko	7.8	10	11.2	11	11	10.2	7.7	6.8	5.1	4.2	3.7	8.1
15	Finsko	6.4	8.2	8.4	7.8	7.7	8.2	8.7	9.4	8.8	8.6	7.4	8.1
16	Estonsko	5.5	13.5	16.7	12.3	10	8.6	7.4	6.2	6.8	5.8	5.4	8.9
17	Bulharsko	5.6	6.8	10.3	11.3	12.3	13.0	11.4	9.2	7.6	6.2	5.2	9.0
19	Francie	7.4	9.1	9.3	9.2	9.8	10.3	10.3	10.4	10.1	9.4	9.1	9.5
	Průměr EU - 28	6.4	8.9	10.2	10.1	10.8	8.5	10.5	9.6	8.7	7.6	6.6	8.9
20	Itálie	6.7	7.7	8.4	8.4	10.7	12.1	12.7	11.9	11.7	11.2	10.6	10.2
21	Kypr	3.7	5.4	6.3	7.9	11.9	15.9	16.1	15	13	11.1	8.4	10.4
22	Litva	5.8	13.8	17.8	15.4	13.4	11.8	10.7	9.1	7.9	7.1	6.2	10.8
23	Irsko	6.8	12.6	14.6	15.4	15.5	13.8	11.9	10	8.4	6.7	5.8	11.0
24	Slovensko	9.6	12.1	14.5	13.7	14	14.2	13.2	11.5	9.7	8.1	6.5	11.6
25	Portugalsko	8.8	10.7	12	12.9	15.8	16.4	14.1	12.6	11.2	9	7	11.9
26	Lotyšsko	7.7	17.5	19.5	16.2	15	11.9	10.8	9.9	9.6	8.7	7.4	12.2
27	Chorvatsko	8.6	9.3	11.8	13.7	15.8	17.4	17.2	16.1	13.4	11	8.4	13.0
28	Řecko	7.8	9.6	12.7	17.9	24.5	27.5	26.5	24.9	23.6	21.5	19.3	19.6
28	Španělsko	11.3	17.9	19.9	21.4	24.8	26.1	24.5	22.1	19.6	17.2	15.3	20.0

Zdroj: Eurostat (online data source: [une_rt_a])

Příloha 8: Průměrný hrubý hodinový příjem v roce 2006, 2010 a 2014 (v PPS)

Země / Rok	2006	2010	2014	Meziroční změna 2010 - 2014	Průměr 2006 - 2014
Dánsko	15.27	18.1	18.34	1.3%	17.24
Irsko	13.91	16.51	16.49	-0.1%	15.64
Německo	14.42	14.73	15.44	4.6%	14.86
Luce mbursko	13.99	14.74	15.26	3.4%	14.66
Belgie	13.16	14.79	15.93	7.2%	14.63
Nizozemí	11.97	13.85	14.57	4.9%	13.46
Švédsko	11.85	12.88	14.71	12.4%	13.15
Finsko	11.76	13.36	14.1	5.2%	13.07
Francie	11.94	12.23	13.87	11.8%	12.68
Velká Británie	13.24	12.29	12.19	-0.8%	12.57
Rakousko	11.08	11.74	13.25	11.4%	12.02
Itálie	10.66	11.6	12.13	4.4%	11.46
Španělsko	8.94	10	10.65	6.1%	9.86
Průměr EU - 28	8.53	9.80	10.35	5.9%	9.56
Řecko	8.94	9.84	9.36	-5.1%	9.38
Kypr	5.82	10.35	9.27	-11.7%	8.48
Slovinsko	7.34	8.56	8.96	4.5%	8.29
Malta	4.09	10.2	10.48	2.7%	8.26
Chorvatsko	:	6.9	7.41	6.9%	7.16
Polsko	5.42	6.73	7.69	12.5%	6.61
Česká republika	5.85	6.34	7.15	11.3%	6.45
Portugalsko	5.8	6.1	6.26	2.6%	6.05
Estonsko	4.56	5.96	6.49	8.2%	5.67
Maďarsko	4.44	5.63	6.24	9.8%	5.44
Slovensko	3.7	5.87	6.49	9.6%	5.35
Litva	3.96	4.55	4.95	8.1%	4.49
Lotyšsko	3.4	3.14	4.78	34.3%	3.77
Rumunsko	2.78	3.91	3.82	-2.4%	3.50
Bulharsko	2.09	3.42	3.48	1.7%	3.00

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu (online data source: [earn_ses_pub2s])

: nedostupná data

Příloha 9: Produktivita práce v zemích EU v letech 2008 až 2018 (EU = 100)

Země / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Průměr 2008 - 2018	Průměr 2013 - 2017
Luce mbursko	182	178	177	181	177	178	184	183	185	179	177	180	182
Irsko	119	124	136	137	139	134	136	174	170	173	178	147	157
Belgie	137	138	140	137	138	137	139	140	140	139	.	138	139
Dánsko	127	128	134	132	132	133	134	134	133	136	135	132	134
Nizozemí	141	137	134	132	132	133	130	129	126	126	126	131	129
Francie	127	127	126	125	123	125	125	124	124	125	126	125	125
Německo	123	122	121	123	122	122	124	123	124	124	123	123	123
Švédsko	123	121	120	119	119	117	116	117	114	113	113	117	115
Rakousko	115	117	115	114	117	117	118	119	120	118	118	117	118
Finsko	118	115	114	114	111	110	109	109	110	111	110	112	110
Itálie	107	108	106	106	105	104	103	102	103	102	101	104	103
Velká Británie	109	106	107	104	103	102	101	102	100	99	99	103	101
Průměr EU - 28	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Španělsko	99	102	99	98	99	100	100	99	98	98	96	99	99
Slovinsko	84	79	79	81	81	80	79	78	80	83	84	81	80
Kypr	85	86	82	80	79	78	76	76	76	76	76	79	76
Slovensko	74	74	77	76	77	78	78	78	77	76	77	77	77
Malta	72	72	74	74	74	74	77	80	79	82	81	76	78
Česká republika	73	74	71	71	71	71	73	75	74	75	76	73	74
Řecko	79	78	74	70	69	69	70	67	66	64	64	70	67
Portugalsko	69	70	70	68	68	70	69	68	68	67	65	68	68
Maďarsko	60	61	70	70	69	69	67	66	63	64	66	66	66
Estonsko	57	61	63	63	64	65	66	64	65	66	71	64	65
Chorvatsko	61	59	57	60	62	63	61	63	65	65	65	62	63
Litva	57	55	58	62	63	65	65	63	61	65	66	62	64
Polsko	50	53	57	59	60	59	59	59	59	61	63	58	60
Lotyšsko	47	48	50	52	54	53	55	55	56	58	59	53	55
Rumunsko	47	48	48	49	50	51	52	54	57	60	62	52	55
Bulharsko	39	40	41	43	44	43	44	44	46	46	47	43	45

Zdroj: *Real labour productivity, 2007, 2012 and 2017*. Eurostat. Statistics Explained. [online]. [cit. 2019-09-10].

: nedostupná data

Příloha 10: Index lepšího života v EU v roce 2019

Země / Oblast	Bydlení	Příjem domácností	Práce	Kvalita sociálních sítí	Vzdělávání	Živ. prostředí	Občanská angažovanost	Zdraví	Spokojenost se životem	Bezpečnost	Work-life balance	BLI 2019
Švédsko	6.1	4.6	7.1	7.6	8.2	9.7	8.7	8.8	9.3	8.2	8.7	7.9
Dánsko	5.9	3.9	7.5	8.4	7.4	8.9	7.0	7.2	9.1	8.7	9.8	7.6
Nizozemí	6.9	5.5	8.1	8.4	7.1	6.9	5.2	8.3	9.0	8.3	9.4	7.6
Velká Británie	6.1	5.5	7.7	8.8	5.9	9.5	7.0	8.3	6.9	9.5	7.2	7.5
Finsko	6.1	3.5	6.5	7.6	9.5	8.8	6.0	7.3	8.8	9.1	8.2	7.4
Rakousko	5.9	5.2	7.9	8.4	6.2	7.8	6.4	7.6	8.7	9.2	7.2	7.3
Irsko	7.8	3.6	6.2	9.9	6.6	8.8	5.6	8.7	7.0	9.1	7.0	7.3
Lucembursko	6.1	7.3	8.2	7.1	4.4	8.5	6.8	7.8	7.3	8.2	8.5	7.3
Belgie	7.1	6.0	6.7	7.6	7.4	6.8	5.8	7.7	7.2	7.4	9.1	7.2
Německo	6.1	5.2	7.3	9.0	7.7	9.3	4.4	7.0	6.0	8.6	8.1	7.2
Francie	6.3	5.1	6.1	8.0	5.5	7.9	4.4	7.9	6.3	8.2	8.1	6.7
Průměr EU - 28	6.1	4.6	7.1	7.6	8.2	9.7	8.7	8.8	9.3	8.2	8.7	6.5
Slovinsko	5.6	2.1	6.2	7.6	7.5	7.0	6.3	6.4	4.4	8.8	7.7	6.3
Španělsko	6.7	2.9	3.9	8.0	4.8	6.2	5.1	8.6	5.1	8.6	9.0	6.3
Itálie	5.3	5.3	5.8	7.7	5.0	6.8	5.0	7.6	3.9	8.0	7.5	6.2
Česká republika	4.5	1.6	5.9	6.4	7.4	7.7	4.2	5.5	5.3	8.9	7.2	5.9
Polsko	3.1	1.0	5.2	7.1	7.8	5.3	5.5	4.9	3.8	9.6	7.0	5.5
Slovensko	3.9	1.2	3.9	6.4	6.4	7.9	3.7	5.1	3.9	9.0	7.8	5.4
Portugalsko	6.5	2.6	4.9	4.8	4.2	7.6	3.5	5.8	1.0	7.9	7.5	5.1
Maďarsko	3.6	0.9	4.2	6.8	6.8	7.1	3.0	4.1	0.0	8.8	8.3	4.9
Řecko	3.6	2.1	4.1	3.2	6.0	4.6	4.0	8.0	1.3	8.7	7.8	4.9
Estonsko	3.8	0.5	4.1	5.2	7.5	7.7	2.4	4.2	2.2	7.1	7.4	4.7
Bulharsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Chorvatsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Kypr	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Lotyšsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Litva	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Malta	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Rumunsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

: nedostupná data (členská země EU, jenž není členem Mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)

Zdroj: OECD: Better policies for better lives. Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD Better Life Index: Country Reports*. OECD Better Life Initiative. Dostupné z:

<https://www.oecd.org/newsroom/BLI2013-Country-Notes.pdf>

Příloha 11: Hrubá míra migrace v členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2017
Německo	441,795	542,932	598,403	561,324	586,934	546,278
Velká Británie	279,510	352,945	354,864	365,862	386,772	347,991
Španělsko	254,575	245,562	230,646	236,446	284,205	250,287
Francie	107,535	105,211	106,944	105,181	96,343	104,243
Belgie	101,061	101,164	97,403	96,946	99,374	99,190
Nizozemí	83,232	90,773	91,424	97,431	107,270	94,026
Rakousko	84,410	91,661	96,033	96,063	95,509	92,735
Itálie	96,518	90,090	84,366	82,829	80,671	86,895
Průměr EU - 28	60,508	66,706	69,480	69,172	72,425	67,658
Polsko	43,561	44,240	63,715	40,633	44,631	47,356
Irsko	44,175	45,800	47,373	47,698	48,008	46,611
Dánsko	36,635	40,309	41,330	44,882	48,155	42,262
Švédsko	39,320	40,081	41,974	42,949	42,440	41,353
Řecko	27,361	27,059	28,066	37,533	31,166	30,237
Lucembursko	22,595	23,963	24,351	24,972	25,930	24,362
Česká republika	16,165	20,045	18,335	36,556	20,277	22,276
Maďarsko	20,564	18,439	17,653	17,700	17,694	18,410
Kypr	15,410	10,817	8,933	10,952	14,174	12,057
Finsko	12,376	12,427	10,755	10,555	10,341	11,291
Malta	5,682	8,117	10,502	12,201	14,254	10,151
Rumunsko	2,399	1,680	12,126	6,204	15,320	7,546
Portugalsko	2,633	3,931	6,679	7,650	7,930	5,765
Slovensko	5,368	5,643	5,111	5,602	5,732	5,491
Estonsko	234	258	5,357	5,966	6,701	3,703
Chorvatsko	2,551	2,828	2,607	2,805	2,862	2,731
Slovensko	1,990	2,003	3,139	3,049	2,341	2,504
Bulharsko	2,842	2,374	2,111	2,062	1,304	2,139
Lotyšsko	1,385	1,376	1,800	1,043	1,203	1,361
Litva	849	721	915	891	772	830

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 12: Hrubá míra migrace obyvatelstva v produktivním věku 15-64 let ve členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2017
Německo	384,901	468,204	513,617	481,905	508,009	471,327
Španělsko	203,440	195,933	181,884	183,033	219,659	196,790
Nizozemí	74,338	81,378	82,146	88,048	97,500	84,682
Belgie	82,475	82,352	79,648	79,376	81,324	81,035
Itálie	81,983	76,204	70,688	69,374	67,164	73,083
Průměr EU - 28	55,379	59,999	62,433	61,059	64,646	60,703
Dánsko	33,746	36,955	38,052	41,387	44,439	38,916
Polsko	34,583	34,830	49,472	31,218	34,444	36,909
Švédsko	32,789	33,268	35,182	36,119	35,833	34,638
Lucembursko	18,322	19,738	20,159	20,756	21,556	20,106
Česká republika	13,952	17,106	15,352	30,431	16,931	18,754
Maďarsko	17,611	15,512	14,503	14,681	14,606	15,383
Finsko	10,231	10,416	9,022	8,869	8,692	9,446
Estonsko	188	222	4,933	5,531	6,221	3,419
Slovensko	1,778	1,813	2,886	2,769	2,142	2,278
Chorvatsko	1,998	2,132	1,955	2,084	2,166	2,067
Bulharsko	2,495	2,056	1,804	1,759	1,149	1,853
Lotyšsko	1,245	1,223	1,652	933	1,097	1,230
Litva	752	639	843	786	702	744

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 13: Podíl hrubé míry migrace na celkovém počtu obyvatel v zemích EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)

Země / Rok	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný podíl hrubé míry migrace na obyvatelstvu dané země
	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	
Lucembursko	22,595	537,039	4.21%	23,963	549,680	4.36%	24,351	562,958	4.33%	24,972	576,249	4.33%	25,930	590,667	4.39%	4.32%
Malta	5,682	422,509	1.34%	8,117	429,424	1.89%	10,502	439,691	2.39%	12,201	450,415	2.71%	14,254	460,297	3.10%	2.29%
Kypr	15,410	865,878	1.78%	10,817	858,000	1.26%	8,933	847,008	1.05%	10,952	848,319	1.29%	14,174	854,802	1.66%	1.41%
Rakousko	84,410	8,451,860	1.00%	91,661	8,507,786	1.08%	96,033	8,584,926	1.12%	96,063	8,700,471	1.10%	95,509	8,772,865	1.09%	1.08%
Irsko	44,175	4,609,779	0.96%	45,800	4,637,852	0.99%	47,373	4,677,627	1.01%	47,698	4,726,286	1.01%	48,008	4,784,383	1.00%	0.99%
Belgie	101,061	11,137,974	0.91%	101,164	11,180,840	0.90%	97,403	11,237,274	0.87%	96,946	11,311,117	0.86%	99,374	11,351,727	0.88%	0.88%
Dánsko	36,635	5,602,628	0.65%	40,309	5,627,235	0.72%	41,330	5,659,715	0.73%	44,882	5,707,251	0.79%	48,155	5,748,769	0.84%	0.74%
Německo	441,795	80,523,746	0.55%	542,932	80,767,463	0.67%	598,403	81,197,537	0.74%	561,324	82,175,684	0.68%	586,934	82,521,653	0.71%	0.67%
Nizozemí	83,232	16,779,575	0.50%	90,773	16,829,289	0.54%	91,424	16,900,726	0.54%	97,431	16,979,120	0.57%	107,270	17,081,507	0.63%	0.56%
Španělsko	254,575	46,727,890	0.54%	245,562	46,512,199	0.53%	230,646	46,449,565	0.50%	236,446	46,440,099	0.51%	284,205	46,528,024	0.61%	0.54%
Velká Británie	279,510	63,905,342	0.44%	352,945	64,351,203	0.55%	354,864	64,853,393	0.55%	365,862	65,379,044	0.56%	386,772	65,844,142	0.59%	0.54%
Švédsko	39,320	9,555,893	0.41%	40,081	9,644,864	0.42%	41,974	9,747,355	0.43%	42,949	9,851,017	0.44%	42,440	9,995,163	0.42%	0.42%
Průměr EU - 28	60,508	20,760,009	0.29%	66,706	20,824,653	0.32%	69,480	20,929,815	0.33%	69,172	21,095,423	0.33%	72,425	21,211,166	0.34%	0.32%
Estonsko	234	1,320,174	0.02%	258	1,315,819	0.02%	5,357	1,314,870	0.41%	5,966	1,315,944	0.45%	6,701	1,315,635	0.51%	0.28%
Řecko	27,361	11,003,615	0.25%	27,059	10,926,807	0.25%	28,066	10,858,018	0.26%	37,533	10,783,748	0.35%	31,166	10,768,193	0.29%	0.28%
Slovensko	5,368	2,058,821	0.26%	5,643	2,061,085	0.27%	5,111	2,062,874	0.25%	5,602	2,064,188	0.27%	5,732	2,065,895	0.28%	0.27%
Česká republika	16,165	10,516,125	0.15%	20,045	10,512,419	0.19%	18,335	10,538,275	0.17%	36,556	10,553,843	0.35%	20,277	10,578,820	0.19%	0.21%
Finsko	12,376	5,426,674	0.23%	12,427	5,451,270	0.23%	10,755	5,471,753	0.20%	10,555	5,487,308	0.19%	10,341	5,503,297	0.19%	0.21%
Maďarsko	20,564	9,908,798	0.21%	18,439	9,877,365	0.19%	17,653	9,855,571	0.18%	17,700	9,830,485	0.18%	17,694	9,797,561	0.18%	0.19%
Francie	107,535	65,600,350	0.16%	105,211	66,165,980	0.16%	106,944	66,458,153	0.16%	105,181	66,638,391	0.16%	96,343	66,804,121	0.14%	0.16%
Itálie	96,518	59,685,227	0.16%	90,090	60,782,668	0.15%	84,366	60,795,612	0.14%	82,829	60,665,551	0.14%	80,671	60,589,445	0.13%	0.14%
Polsko	43,561	38,062,535	0.11%	44,240	38,017,856	0.12%	63,715	38,005,614	0.17%	40,633	37,967,209	0.11%	44,631	37,972,964	0.12%	0.12%
Lotyšsko	1,385	2,023,825	0.07%	1,376	2,001,468	0.07%	1,800	1,986,096	0.09%	1,043	1,968,957	0.05%	1,203	1,950,116	0.06%	0.07%
Chorvatsko	2,551	4,262,140	0.06%	2,828	4,246,809	0.07%	2,607	4,225,316	0.06%	2,805	4,190,669	0.07%	2,862	4,154,213	0.07%	0.06%
Portugalsko	2,633	10,487,289	0.03%	3,931	10,427,301	0.04%	6,679	10,374,822	0.06%	7,650	10,341,330	0.07%	7,930	10,309,573	0.08%	0.06%
Slovensko	1,990	5,410,836	0.04%	2,003	5,415,949	0.04%	3,139	5,421,349	0.06%	3,049	5,426,252	0.06%	2,341	5,435,343	0.04%	0.05%
Rumunsko	2,399	20,020,074	0.01%	1,680	19,947,311	0.01%	12,126	19,870,647	0.06%	6,204	19,760,585	0.03%	15,320	19,644,350	0.08%	0.04%
Bulharsko	2,842	7,284,552	0.04%	2,374	7,245,677	0.03%	2,111	7,202,198	0.03%	2,062	7,153,784	0.03%	1,304	7,101,859	0.02%	0.03%
Litva	849	2,971,905	0.03%	721	2,943,472	0.02%	915	2,921,262	0.03%	891	2,888,558	0.03%	772	2,847,904	0.03%	0.03%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

Příloha 14: Podíl hrubé míry migrace obyvatelstva v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v zemích EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %)

Země / Rok	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný podíl hrubé míry migrace na obyvatelstvu dané země
	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	Hrubá míra migrace	Počet obyvatel	Podíl migrace z celk. počtu obyvatel	
Lucembursko	18,322	876,079	2.09%	19,738	875,452	2.25%	20,159	875,349	2.30%	20,756	875,691	2.37%	21,556	874,509	2.46%	2.30%
Belgie	82,475	7,286,902	1.13%	82,352	7,286,350	1.13%	79,648	7,295,584	1.09%	79,376	7,326,873	1.08%	81,324	7,328,664	1.11%	1.11%
Španělsko	203,440	18,974,696	1.07%	195,933	18,461,333	1.06%	181,884	18,053,983	1.01%	183,033	17,711,442	1.03%	219,659	17,431,071	1.26%	1.09%
Dánsko	33,746	3,625,231	0.93%	36,955	3,631,831	1.02%	38,052	3,645,939	1.04%	41,387	3,672,555	1.13%	44,439	3,692,029	1.20%	1.06%
Nizozemí	74,338	8,519,824	0.87%	81,378	8,515,879	0.96%	82,146	8,561,360	0.96%	88,048	8,635,669	1.02%	97,500	8,712,774	1.12%	0.99%
Německo	384,901	53,125,688	0.72%	468,204	53,272,221	0.88%	513,617	53,422,103	0.96%	481,905	53,994,380	0.89%	508,009	53,963,380	0.94%	0.88%
Švédsko	32,789	4,882,670	0.67%	33,268	4,903,246	0.68%	35,182	4,932,822	0.71%	36,119	4,965,075	0.73%	35,833	5,027,106	0.71%	0.70%
Průměr EU - 28	55,379	14,458,019	0.38%	59,999	13,032,539	0.46%	62,433	12,996,090	0.48%	61,059	12,984,219	0.47%	64,646	12,935,560	0.50%	0.46%
Finsko	10,231	2,419,772	0.42%	10,416	2,431,186	0.43%	9,022	2,435,479	0.37%	8,869	2,433,223	0.36%	8,692	2,434,305	0.36%	0.39%
Maďarsko	17,611	4,400,351	0.40%	15,512	4,343,661	0.36%	14,503	4,257,483	0.34%	14,681	4,166,212	0.35%	14,606	4,074,899	0.36%	0.36%
Česká republika	13,952	7,188,211	0.19%	17,106	7,109,420	0.24%	15,352	7,056,824	0.22%	30,431	6,997,715	0.43%	16,931	6,942,623	0.24%	0.27%
Polsko	34,583	19,887,309	0.17%	34,830	19,692,461	0.18%	49,472	19,477,569	0.25%	31,218	19,236,309	0.16%	34,444	18,982,915	0.18%	0.19%
Litva	752	1,233,932	0.06%	639	1,216,228	0.05%	843	1,193,901	0.07%	786	1,168,401	0.07%	702	1,138,818	0.06%	0.06%
Bulharsko	2,495	4,899,092	0.05%	2,056	4,831,866	0.04%	1,804	4,763,673	0.04%	1,759	4,693,792	0.04%	1,149	4,628,724	0.02%	0.04%
Slovensko	1,778	8,926,906	0.02%	1,813	8,908,328	0.02%	2,886	8,863,133	0.03%	2,769	8,827,443	0.03%	2,142	8,779,108	0.02%	0.03%
Estonsko	188	30,316,473	0.00%	222	30,284,616	0.00%	4,933	30,192,157	0.02%	5,531	30,127,039	0.02%	6,221	29,982,447	0.02%	0.01%
Chorvatsko	1,998	23,154,976	0.01%	2,132	23,225,725	0.01%	1,955	23,185,351	0.01%	2,084	23,076,836	0.01%	2,166	22,982,494	0.01%	0.01%
Lotyšsko	1,245	22,022,295	0.01%	1,223	22,563,360	0.01%	1,652	22,720,815	0.01%	933	22,823,073	0.00%	1,097	22,928,653	0.00%	0.01%
Itálie	81,983	38,503,932	0.21%	76,204	-	-	70,688	-	-	69,374	-	-	67,164	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

: nedostupná data

Příloha 15: Migrační saldo v členských státech EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %))

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2017	Meziroční růst 2013 - 2017
Německo	266,211	288,886	321,761	245,786	203,072	265,143	-31%
Velká Británie	123,382	174,263	183,618	132,924	98,602	142,558	-25%
Francie	73,961	62,077	61,606	60,283	52,585	62,102	-41%
Itálie	58,448	46,050	42,618	42,557	41,521	46,239	-41%
Rakousko	36,028	42,343	41,561	33,335	33,197	37,293	-9%
Nizozemí	21,090	26,105	28,716	30,325	37,876	28,822	44%
Belgie	26,799	27,668	26,277	20,764	20,928	24,487	-28%
Průměr EU - 28	21,054	24,424	26,911	22,894	19,917	23,040	-6%
Švédsko	13,552	16,051	17,546	18,067	17,506	16,544	23%
Česká republika	11,871	9,459	10,675	22,738	12,895	13,528	8%
Irsko	3,521	7,834	11,407	10,086	9,006	8,371	61%
Lucembursko	8,403	9,129	8,487	6,952	7,394	8,073	-14%
Dánsko	5,967	7,385	8,522	5,056	3,035	5,993	-97%
Polsko	15,701	10,234	-4,925	4,939	675	5,325	-2226%
Malta	2,550	3,817	5,034	5,749	9,238	5,278	72%
Finsko	7,946	6,559	4,493	3,589	2,587	5,035	-207%
Portugalsko	689	2,837	6,025	6,786	7,276	4,723	91%
Maďarsko	332	2,635	3,445	3,364	4,670	2,889	93%
Rumunsko	-351	706	4,364	5,056	3,168	2,589	111%
Slovensko	1,946	1,945	3,079	2,929	2,323	2,444	16%
Řecko	2,611	4,883	4,922	-4,287	3,194	2,265	18%
Chorvatsko	1,135	1,840	1,777	1,619	1,512	1,577	25%
Kypr	-2,080	-3,319	3,275	3,756	4,456	1,218	147%
Estonsko	60	58	1,019	1,056	2,409	920	98%
Slovinsko	1,190	887	413	1,176	898	913	-33%
Litva	493	595	711	611	628	608	21%
Bulharsko	410	510	759	558	-6	446	6933%
Lotyšsko	433	476	-478	-43	293	136	-48%
Španělsko	-73,733	-45,626	-18,298	-3,818	-5,375	-29,370	-1272%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 16: Migrační saldo obyvatelstva v produktivním věku ve členských státech EU, v letech 2013 až 2017 (v tis. osob, v %))

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2017	Meziroční růst 2013 - 2017
Německo	229,445	242,154	267,239	205,217	171,643	223,140	-34%
Itálie	50,823	40,164	36,848	36,674	35,488	39,999	-43%
Nizozemí	18,788	24,022	26,344	28,466	35,770	26,678	47%
Belgie	21,497	22,606	21,556	17,152	17,892	20,141	-20%
Průměr EU - 28	17,515	19,339	21,533	19,437	17,181	19,001	-2%
Švédsko	12,021	14,148	15,482	16,007	15,635	14,659	23%
Česká republika	10,610	8,486	9,396	19,695	11,141	11,866	5%
Lucembursko	6,918	7,672	7,113	5,998	6,242	6,789	-11%
Dánsko	5,254	6,393	7,594	4,391	2,499	5,226	-110%
Finsko	6,501	5,490	3,844	3,145	2,320	4,260	-180%
Polsko	12,073	7,742	-2,878	4,120	-2	4,211	-603550%
Maďarsko	-105	2,424	3,483	3,375	4,306	2,697	102%
Slovensko	1,738	1,765	2,834	2,655	2,124	2,223	18%
Chorvatsko	826	1,302	1,267	1,144	1,048	1,117	21%
Estonsko	44	70	901	1,027	2,289	866	98%
Litva	446	529	671	598	568	562	21%
Bulharsko	215	274	548	381	-53	273	-306%
Lotyšsko	441	427	-480	-47	267	122	-65%
Španělsko	-62,264	-37,567	-14,166	-127	87	-22,807	71468%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 17: Index migračního salda v členských státech EU
v letech 2013 až 2017

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
Slovensko	0.98	0.97	0.98	0.96	0.99	0.98
Portugalsko	0.26	0.72	0.90	0.89	0.92	0.74
Litva	0.58	0.83	0.78	0.69	0.81	0.74
Česká republika	0.73	0.47	0.58	0.62	0.64	0.61
Francie	0.69	0.59	0.58	0.57	0.55	0.59
Chorvatsko	0.44	0.65	0.68	0.58	0.53	0.58
Itálie	0.61	0.51	0.51	0.51	0.51	0.53
Malta	0.45	0.47	0.48	0.47	0.65	0.50
Německo	0.60	0.53	0.54	0.44	0.35	0.49
Finsko	0.64	0.53	0.42	0.34	0.25	0.44
Velká Británie	0.44	0.49	0.52	0.36	0.25	0.41
Rakousko	0.43	0.46	0.43	0.35	0.35	0.40
Švédsko	0.34	0.40	0.42	0.42	0.41	0.40
Průměr EU-28	0.33	0.37	0.37	0.37	0.36	0.36
Luce mbursko	0.37	0.38	0.35	0.28	0.29	0.33
Rumunsko	-0.15	0.42	0.36	0.81	0.21	0.33
Nizozemí	0.25	0.29	0.31	0.31	0.35	0.30
Belgie	0.27	0.27	0.27	0.21	0.21	0.25
Estonsko	0.26	0.22	0.19	0.18	0.36	0.24
Bulharsko	0.14	0.21	0.36	0.27	0.00	0.20
Irsko	0.08	0.17	0.24	0.21	0.19	0.18
Slovinsko	0.22	0.16	0.08	0.21	0.16	0.17
Maďarsko	0.02	0.14	0.20	0.19	0.26	0.16
Dánsko	0.16	0.18	0.21	0.11	0.06	0.15
Polsko	0.36	0.23	-0.08	0.12	0.02	0.13
Lotyšsko	0.31	0.35	-0.27	-0.04	0.24	0.12
Kypr	-0.13	-0.31	0.37	0.34	0.31	0.12
Řecko	0.10	0.18	0.18	-0.11	0.10	0.09
Španělsko	-0.29	-0.19	-0.08	-0.02	-0.02	-0.12

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 18: Index migračního salda produktivního obyvatelstva
(15 – 64 let) v členských státech EU v letech 2013 až 2017

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2017
Slovensko	0.98	0.97	0.98	0.96	0.99	0.98
Litva	0.59	0.83	0.80	0.76	0.81	0.76
Česká republika	0.76	0.50	0.61	0.65	0.66	0.63
Itálie	0.62	0.53	0.52	0.53	0.53	0.55
Chorvatsko	0.41	0.61	0.65	0.55	0.48	0.54
Německo	0.60	0.52	0.52	0.43	0.34	0.48
Finsko	0.64	0.53	0.43	0.35	0.27	0.44
Švédsko	0.37	0.43	0.44	0.44	0.44	0.42
Luce mbursko	0.38	0.39	0.35	0.29	0.29	0.34
Průměr EU - 28	0.32	0.32	0.34	0.32	0.27	0.31
Nizozemí	0.25	0.30	0.32	0.32	0.37	0.31
Estonsko	0.23	0.32	0.18	0.19	0.37	0.26
Belgie	0.26	0.27	0.27	0.22	0.22	0.25
Maďarsko	-0.01	0.16	0.24	0.23	0.29	0.18
Bulharsko	0.09	0.13	0.30	0.22	-0.05	0.14
Dánsko	0.16	0.17	0.20	0.11	0.06	0.14
Polsko	0.35	0.22	-0.06	0.13	0.00	0.13
Lotyšsko	0.35	0.35	-0.29	-0.05	0.24	0.12
Španělsko	-0.31	-0.19	-0.08	0.00	0.00	-0.12

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu (online data source: [migr_emi1ctz], [migr_imm1ctz])

Příloha 19: Vývoj průměrného počtu dlouhodobých emigrantů odcházející z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 a 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2018
Německo	87,792	127,023	138,321	157,769	191,931	140,567
Španělsko	164,154	145,594	124,472	120,132	144,790	139,828
Velká Británie	78,064	89,341	85,623	116,469	144,085	102,716
Belgie	37,131	36,748	35,563	38,091	39,223	37,351
Nizozemí	31,071	32,334	31,354	33,553	34,697	32,602
Rakousko	24,191	24,659	27,236	31,364	31,156	27,721
Průměr EU - 28	20,432	21,896	22,045	23,966	27,192	23,106
Francie	16,787	21,567	22,669	22,449	21,879	21,070
Polsko	13,930	17,003	34,320	17,847	21,978	21,016
Itálie	19,035	22,020	20,874	20,136	19,575	20,328
Irsko	20,327	18,983	17,983	18,806	19,501	19,120
Dánsko	15,334	16,462	16,404	19,913	22,560	18,135
Řecko	12,375	11,088	11,572	20,910	13,986	13,986
Švédsko	12,884	12,015	12,214	12,441	12,467	12,404
Luce mbursko	7,096	7,417	7,932	9,010	9,268	8,145
Maďarsko	10,116	7,902	7,104	7,168	6,512	7,760
Kypr	8,745	7,068	2,829	3,598	4,859	5,420
Česká republika	2,147	5,293	3,830	6,909	3,691	4,374
Finsko	2,215	2,934	3,131	3,483	3,877	3,128
Rumunsko	1,375	487	3,881	574	6,076	2,479
Malta	1,566	2,150	2,734	3,226	2,508	2,437
Slovinsko	2,089	2,378	2,349	2,213	2,417	2,289
Estonsko	87	100	2,169	2,455	2,146	1,391
Bulharsko	1,216	932	676	752	655	846
Lotyšsko	476	450	1,139	543	455	613
Chorvatsko	708	494	415	593	675	577
Portugalsko	972	547	327	432	327	521
Litva	178	63	102	140	72	111
Slovensko	22	29	30	60	9	30

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Příloha 20: Vývoj dlouhodobých emigrantů v produktivním věku odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2018
Německo	77,728	113,025	123,189	138,344	168,183	124,094
Španělsko	132,852	116,750	98,025	91,580	109,786	109,799
Belgie	30,489	29,873	29,046	31,112	31,716	30,447
Nizozemí	27,775	28,678	27,901	29,791	30,865	29,002
Průměr EU	67,211	72,082	69,540	72,707	85,138	73,335
Dánsko	14,246	15,281	15,229	18,498	20,970	16,845
Itálie	15,580	18,020	16,920	16,350	15,838	16,542
Polsko	11,255	13,544	26,175	13,549	17,223	16,349
Švédsko	10,384	9,560	9,850	10,056	10,099	9,990
Luce mbursko	5,702	6,033	6,523	7,379	7,657	6,659
Maďarsko	8,858	6,544	5,510	5,653	5,150	6,343
Česká republika	1,671	4,310	2,978	5,368	2,895	3,444
Finsko	1,865	2,463	2,589	2,862	3,186	2,593
Estonsko	72	76	2,016	2,252	1,966	1,276
Bulharsko	1,140	891	628	689	601	790
Lotyšsko	402	398	1,066	490	415	554
Chorvatsko	586	415	344	470	559	475
Litva	153	55	86	94	67	91
Slovensko	20	24	26	57	9	27

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Příloha 21: Vývoj počtu dlouhodobých emigrantů odcházejících z vykazující země do jiného členského státu EU v letech 2013 až 2017

(v tis. osob)

Země / Rok / Počet emigrantů	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný celkový počet emigrantů 2013 - 2018
	Celkový počet emigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet emigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet emigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet emigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet emigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	
Německo	87,792	77,728	88.5%	127,023	113,025	89.0%	138,321	123,189	89.1%	157,769	138,344	87.7%	191,931	168,183	87.6%	140,567
Španělsko	164,154	132,852	80.9%	145,594	116,750	80.2%	124,472	98,025	78.8%	120,132	91,580	76.2%	144,790	109,786	75.8%	139,828
Velká Británie	78,064	:	:	89,341	:	:	85,623	:	:	116,469	:	:	144,085	:	:	102,716
Belgie	37,131	30,489	82.1%	36,748	29,873	81.3%	35,563	29,046	81.7%	38,091	31,112	81.7%	39,223	31,716	80.9%	37,351
Nizozemí	31,071	27,775	89.4%	32,334	28,678	88.7%	31,354	27,901	89.0%	33,553	29,791	88.8%	34,697	30,865	89.0%	32,602
Rakousko	24,191	:	:	24,659	:	:	27,236	:	:	31,364	:	:	31,156	:	:	27,721
Průměr EU - 28	20,432	18,932	84.9%	21,896	20,330	84.3%	22,045	20,450	84.6%	23,966	20,811	83.4%	27,192	23,733	85.5%	23,106
Francie	16,787	:	:	21,567	:	:	22,669	:	:	22,449	:	:	21,879	:	:	21,070
Polsko	13,930	11,255	80.8%	17,003	13,544	79.7%	34,320	26,175	76.3%	17,847	13,549	75.9%	21,978	17,223	78.4%	21,016
Itálie	19,035	15,580	81.8%	22,020	18,020	81.8%	20,874	16,920	81.1%	20,136	16,350	81.2%	19,575	15,838	80.9%	20,328
Irsko	20,327	:	:	18,983	:	:	17,983	:	:	18,806	:	:	19,501	:	:	19,120
Dánsko	15,334	14,246	92.9%	16,462	15,281	92.8%	16,404	15,229	92.8%	19,913	18,498	92.9%	22,560	20,970	93.0%	18,135
Řecko	12,375	:	:	11,088	:	:	11,572	:	:	20,910	:	:	13,986	:	:	13,986
Švédsko	12,884	10,384	80.6%	12,015	9,560	79.6%	12,214	9,850	80.6%	12,441	10,056	80.8%	12,467	10,099	81.0%	12,404
Lucembursko	7,096	5,702	80.4%	7,417	6,033	81.3%	7,932	6,523	82.2%	9,010	7,379	81.9%	9,268	7,657	82.6%	8,145
Maďarsko	10,116	8,858	87.6%	7,902	6,544	82.8%	7,104	5,510	77.6%	7,168	5,653	78.9%	6,512	5,150	79.1%	7,760
Kypř	8,745	:	:	7,068	:	:	2,829	:	:	3,598	:	:	4,859	:	:	5,420
Česká republika	2,147	1,671	77.8%	5,293	4,310	81.4%	3,830	2,978	77.8%	6,909	5,368	77.7%	3,691	2,895	78.4%	4,374
Finsko	2,215	1,865	84.2%	2,934	2,463	83.9%	3,131	2,589	82.7%	3,483	2,862	82.2%	3,877	3,186	82.2%	3,128
Rumunsko	1,375	:	:	487	:	:	3,881	:	:	574	:	:	6,076	:	:	2,479
Malta	1,566	:	:	2,150	:	:	2,734	:	:	3,226	:	:	2,508	:	:	2,437
Slovinsko	2,089	:	:	2,378	:	:	2,349	:	:	2,213	:	:	2,417	:	:	2,289
Estonsko	87	72	82.8%	100	76	76.0%	2,169	2,016	92.9%	2,455	2,252	91.7%	2,146	1,966	91.6%	1,391
Bulharsko	1,216	1,140	93.8%	932	891	95.6%	676	628	92.9%	752	689	91.6%	655	601	91.8%	846
Lotyšsko	476	402	84.5%	450	398	88.4%	1,139	1,066	93.6%	543	490	90.2%	455	415	91.2%	613
Chorvatsko	708	586	82.8%	494	415	84.0%	415	344	82.9%	593	470	79.3%	675	559	82.8%	577
Portugalsko	972	:	:	547	:	:	327	:	:	432	:	:	327	:	:	521
Litva	178	153	86.0%	63	55	87.3%	102	86	84.3%	140	94	67.1%	72	67	93.1%	111
Slovensko	22	20	90.9%	29	24	82.8%	30	26	86.7%	60	57	95.0%	9	9	100.0%	30

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

: nedostupná data

Příloha 22: Podíl počtu emigrantů v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel dané země v produktivním věku v letech 2013 až 2017
(v tis. osob)

Země / Rok	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný podíl emigrantů 2013 - 2017
	Počet emigrantů	Počet obyvatel	% Emigrantů z celk. Počtu obyvatel	Počet emigrantů	Počet obyvatel	% Emigrantů z celk. Počtu obyvatel	Počet emigrantů	Počet obyvatel	% Emigrantů z celk. Počtu obyvatel	Počet emigrantů	Počet obyvatel	% Emigrantů z celk. Počtu obyvatel	Počet emigrantů	Počet obyvatel	% Emigrantů z celk. Počtu obyvatel	
Lucembursko	5,702	876,079	0.65%	6,033	875,452	0.69%	6,523	875,349	0.75%	7,379	875,691	0.84%	7,657	874,509	0.88%	0.76%
Španělsko	132,852	18,974,696	0.70%	116,750	18,461,333	0.63%	98,025	18,053,983	0.54%	91,580	17,711,442	0.52%	109,786	17,431,071	0.63%	0.60%
Dánsko	14,246	3,625,231	0.39%	15,281	3,631,831	0.42%	15,229	3,645,939	0.42%	18,498	3,672,555	0.50%	20,970	3,692,029	0.57%	0.46%
Belgie	30,489	7,286,902	0.42%	29,873	7,286,350	0.41%	29,046	7,295,584	0.40%	31,112	7,326,873	0.42%	31,716	7,328,664	0.43%	0.42%
Nizozemí	27,775	8,519,824	0.33%	28,678	8,515,879	0.34%	27,901	8,561,360	0.33%	29,791	8,635,669	0.34%	30,865	8,712,774	0.35%	0.34%
Německo	77,728	53,125,688	0.15%	113,025	53,272,221	0.21%	123,189	53,422,103	0.23%	138,344	53,994,380	0.26%	168,183	53,963,380	0.31%	0.23%
Švédsko	10,384	4,882,670	0.21%	9,560	4,903,246	0.19%	9,850	4,932,822	0.20%	10,056	4,965,075	0.20%	10,099	5,027,106	0.20%	0.20%
Průměr EU	18,932	14,458,019	0.18%	20,330	13,032,539	0.19%	20,450	12,996,090	0.19%	20,811	12,984,219	0.21%	23,733	12,935,560	0.22%	0.20%
Maďarsko	8,858	4,400,351	0.20%	6,544	4,343,661	0.15%	5,510	4,257,483	0.13%	5,653	4,166,212	0.14%	5,150	4,074,899	0.13%	0.15%
Finsko	1,865	2,419,772	0.08%	2,463	2,431,186	0.10%	2,589	2,435,479	0.11%	2,862	2,433,223	0.12%	3,186	2,434,305	0.13%	0.11%
Polsko	11,255	19,887,309	0.06%	13,544	19,692,461	0.07%	26,175	19,477,569	0.13%	13,549	19,236,309	0.07%	17,223	18,982,915	0.09%	0.08%
Česká republika	1,671	7,188,211	0.02%	4,310	7,109,420	0.06%	2,978	7,056,824	0.04%	5,368	6,997,715	0.08%	2,895	6,942,623	0.04%	0.05%
Itálie	15,580	38,503,932	0.04%	18,020	:	:	16,920	:	:	16,350	:	:	15,838	:	:	0.04%
Bulharsko	1,140	4,899,092	0.02%	891	4,831,866	0.02%	628	4,763,673	0.01%	689	4,693,792	0.01%	601	4,628,724	0.01%	0.02%
Litva	153	1,233,932	0.01%	55	1,216,228	0.00%	86	1,193,901	0.01%	94	1,168,401	0.01%	67	1,138,818	0.01%	0.01%
Estonsko	72	30,316,473	0.00%	76	30,284,616	0.00%	2,016	30,192,157	0.01%	2,252	30,127,039	0.01%	1,966	29,982,447	0.01%	0.00%
Lotyšsko	402	22,022,295	0.00%	398	22,563,360	0.00%	1,066	22,720,815	0.00%	490	22,823,073	0.00%	415	22,928,653	0.00%	0.00%
Chorvatsko	586	23,154,976	0.00%	415	23,225,725	0.00%	344	23,185,351	0.00%	470	23,076,836	0.00%	559	22,982,494	0.00%	0.00%
Slovensko	20	8,926,906	0.00%	24	8,908,328	0.00%	26	8,863,133	0.00%	57	8,827,443	0.00%	9	8,779,108	0.00%	0.00%

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_emi_lctz], [demo_pjangroup])

: nedostupná data

Příloha 23: Vývoj průměrného počtu dlouhodobých imigrantů přicházejících z členského státu do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2018
Německo	354,003	415,909	460,082	403,555	395,003	405,710
Velká Británie	201,446	263,604	269,241	249,393	242,687	245,274
Španělsko	90,421	99,968	106,174	116,314	139,415	110,458
Francie	90,748	83,644	84,275	82,732	74,464	83,173
Itálie	77,483	68,070	63,492	62,693	61,096	66,567
Rakousko	60,219	67,002	68,797	64,699	64,353	65,014
Belgie	63,930	64,416	61,840	58,855	60,151	61,838
Nizozemí	52,161	58,439	60,070	63,878	72,573	61,424
Průměr EU - 28	42,166	47,120	49,845	47,605	47,748	46,897
Švédsko	26,436	28,066	29,760	30,508	29,973	28,949
Irsko	23,848	26,817	29,390	28,892	28,507	27,491
Polsko	29,631	27,237	29,395	22,786	22,653	26,340
Dánsko	21,301	23,847	24,926	24,969	25,595	24,128
Česká republika	14,018	14,752	14,505	29,647	16,586	17,902
Řecko	14,986	15,971	16,494	16,623	17,180	16,251
Lucembursko	15,499	16,546	16,419	15,962	16,662	16,218
Maďarsko	10,448	10,537	10,549	10,532	11,182	10,650
Finsko	10,161	9,493	7,624	7,072	6,464	8,163
Malta	4,116	5,967	7,768	8,975	11,746	7,714
Kypr	6,665	3,749	6,104	7,354	9,315	6,637
Portugalsko	1,661	3,384	6,352	7,218	7,603	5,244
Rumunsko	1,024	1,193	8,245	5,630	9,244	5,067
Slovinsko	3,279	3,265	2,762	3,389	3,315	3,202
Slovensko	1,968	1,974	3,109	2,989	2,332	2,474
Estonsko	147	158	3,188	3,511	4,555	2,312
Chorvatsko	1,843	2,334	2,192	2,212	2,187	2,154
Bulharsko	1,626	1,442	1,435	1,310	649	1,292
Lotyšsko	909	926	661	500	748	749
Litva	671	658	813	751	700	719

Zdroj: : Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz])

Příloha 24: Vývoj průměrného počtu dlouhodobých imigrantů v produktivním věku přicházejících z členského státu do vykazující země v letech 2013 až 2017 (v tis. osob)

Země / Rok	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr 2013 - 2018
Německo	307,173	355,179	390,428	343,561	339,826	347,233
Španělsko	70,588	79,183	83,859	91,453	109,873	86,991
Itálie	66,403	58,184	53,768	53,024	51,326	56,541
Nizozemí	46,563	52,700	54,245	58,257	66,635	55,680
Belgie	51,986	52,479	50,602	48,264	49,608	50,588
Průměr EU	33,928	37,192	40,186	37,969	39,772	37,809
Švédsko	22,405	23,708	25,332	26,063	25,734	24,648
Dánsko	19,500	21,674	22,823	22,889	23,469	22,071
Polsko	23,328	21,286	23,297	17,669	17,221	20,560
Česká republika	12,281	12,796	12,374	25,063	14,036	15,310
Lucembursko	12,620	13,705	13,636	13,377	13,899	13,447
Maďarsko	8,753	8,968	8,993	9,028	9,456	9,040
Finsko	8,366	7,953	6,433	6,007	5,506	6,853
Kypr	6,176	3,318	5,516	6,710	8,415	6,027
Portugalsko	1,311	2,715	4,977	5,722	5,970	4,139
Slovensko	1,758	1,789	2,860	2,712	2,133	2,250
Estonsko	116	146	2,917	3,279	4,255	2,143
Chorvatsko	1,412	1,717	1,611	1,614	1,607	1,592
Bulharsko	1,355	1,165	1,176	1,070	548	1,063
Lotyšsko	843	825	586	443	682	676
Litva	599	584	757	692	635	653

Zdroj: : Eurostat (online data source: [migr_emi1ctz])

Příloha 25: Vývoj počtu dlouhodobých imigrantů přicházejících z členského státu EU do vykazující země v letech 2013 až 2017

(v tis. osob, v %)

Země / Rok / Počet imigrantů	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný celkový počet emigrantů 2013 - 2018
	Celkový počet imigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet imigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet imigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet imigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	Celkový počet imigrantů	Ekonomicky aktivní	% Ek. aktivní /celkový počet	
Německo	354,003	307,173	86.8%	415,909	355,179	85.4%	460,082	390,428	84.9%	403,555	343,561	85.1%	395,003	339,826	86.0%	405,710
Velká Británie	201,446	:	:	263,604	:	:	269,241	:	:	249,393	:	:	242,687	:	:	245,274
Španělsko	90,421	70,588	78.1%	99,968	79,183	79.2%	106,174	83,859	79.0%	116,314	91,453	78.6%	139,415	109,873	78.8%	110,458
Francie	90,748	:	:	83,644	:	:	84,275	:	:	82,732	62,736	75.8%	74,464	56,153	75.4%	83,173
Itálie	77,483	66,403	85.7%	68,070	58,184	85.5%	63,492	53,768	84.7%	62,693	53,024	84.6%	61,096	51,326	84.0%	66,567
Rakousko	60,219	:	:	67,002	:	:	68,797	:	:	64,699	:	:	64,353	:	:	65,014
Belgie	63,930	51,986	81.3%	64,416	52,479	81.5%	61,840	50,602	81.8%	58,855	48,264	82.0%	60,151	49,608	82.5%	61,838
Nizozemí	52,161	46,563	89.3%	58,439	52,700	90.2%	60,070	54,245	90.3%	63,878	58,257	91.2%	72,573	66,635	91.8%	61,424
Průměr EU - 28	110,269	108,543	84.2%	124,785	119,545	84.3%	130,665	126,580	84.1%	122,682	109,549	82.9%	123,529	112,237	83.1%	46,897
Švédsko	26,436	22,405	84.8%	28,066	23,708	84.5%	29,760	25,332	85.1%	30,508	26,063	85.4%	29,973	25,734	85.9%	28,949
Irsko	23,848	:	:	26,817	:	:	29,390	:	:	28,892	:	:	28,507	:	:	27,491
Polsko	29,631	23,328	78.7%	27,237	21,286	78.2%	29,395	23,297	79.3%	22,786	17,669	77.5%	22,653	17,221	76.0%	26,340
Dánsko	21,301	19,500	91.5%	23,847	21,674	90.9%	24,926	22,823	91.6%	24,969	22,889	91.7%	25,595	23,469	91.7%	24,128
Česká republika	14,018	12,281	87.6%	14,752	12,796	86.7%	14,505	12,374	85.3%	29,647	25,063	84.5%	16,586	14,036	84.6%	17,902
Řecko	14,986	:	:	15,971	:	:	16,494	:	:	16,623	:	:	17,180	:	:	16,251
Luceembursko	15,499	12,620	81.4%	16,546	13,705	82.8%	16,419	13,636	83.1%	15,962	13,377	83.8%	16,662	13,899	83.4%	16,218
Maďarsko	10,448	8,753	83.8%	10,537	8,968	85.1%	10,549	8,993	85.2%	10,532	9,028	85.7%	11,182	9,456	84.6%	10,650
Finsko	10,161	8,366	82.3%	9,493	7,953	83.8%	7,624	6,433	84.4%	7,072	6,007	84.9%	6,464	5,506	85.2%	8,163
Malta	4,116	:	:	5,967	:	:	7,768	:	:	8,975	:	:	11,746	:	:	7,714
Kypr	6,665	6,176	92.7%	3,749	3,318	88.5%	6,104	5,516	90.4%	7,354	6,710	91.2%	9,315	8,415	90.3%	6,637
Portugalsko	1,661	1,311	78.9%	3,384	2,715	80.2%	6,352	4,977	78.4%	7,218	5,722	79.3%	7,603	5,970	78.5%	5,244
Rumunsko	1,024	:	:	1,193	:	:	8,245	:	:	5,630	:	:	9,244	:	:	5,067
Slovensko	3,279	:	:	3,265	:	:	2,762	:	:	3,389	:	:	3,315	:	:	3,202
Slovensko	1,968	1,758	89.3%	1,974	1,789	90.6%	3,109	2,860	92.0%	2,989	2,712	90.7%	2,332	2,133	91.5%	2,474
Estonsko	147	116	78.9%	158	146	92.4%	3,188	2,917	91.5%	3,511	3,279	93.4%	4,555	4,255	93.4%	2,312
Chorvatsko	1,843	1,412	76.6%	2,334	1,717	73.6%	2,192	1,611	73.5%	2,212	1,614	73.0%	2,187	1,607	73.5%	2,154
Bulharsko	1,626	1,355	83.3%	1,442	1,165	80.8%	1,435	1,176	82.0%	1,310	1,070	81.7%	649	548	84.4%	1,292
Lotyšsko	909	843	92.7%	926	825	89.1%	661	586	88.7%	500	443	88.6%	748	682	91.2%	749
Litva	671	599	89.3%	658	584	88.8%	813	757	93.1%	751	692	92.1%	700	635	90.7%	719

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz])

: nedostupná data

Příloha 26: Podíl počtu imigrantů v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel dané země v produktivním věku v letech 2013 až 2017

(v tis. osob, v %)

Země / Rok	2013			2014			2015			2016			2017			Průměrný podíl imigrantů 2013 - 2017
	Počet imigrantů	Počet obyvatel	% imigrantů z celk. počtu obyvatel	Počet imigrantů	Počet obyvatel	% imigrantů z celk. počtu obyvatel	Počet imigrantů	Počet obyvatel	% imigrantů z celk. počtu obyvatel	Počet imigrantů	Počet obyvatel	% imigrantů z celk. počtu obyvatel	Počet imigrantů	Počet obyvatel	% imigrantů z celk. počtu obyvatel	
Lucembursko	12,620	876,079	1.44%	13,705	875,452	1.57%	13,636	875,349	1.56%	13,377	875,691	1.53%	13,899	874,509	1.59%	1.54%
Belgie	51,986	7,286,902	0.71%	52,479	7,286,350	0.72%	50,602	7,295,584	0.69%	48,264	7,326,873	0.66%	49,608	7,328,664	0.68%	0.69%
Německo	307,173	53,125,688	0.58%	355,179	53,272,221	0.67%	390,428	53,422,103	0.73%	343,561	53,994,380	0.64%	339,826	53,963,380	0.63%	0.65%
Nizozemí	46,563	8,519,824	0.55%	52,700	8,515,879	0.62%	54,245	8,561,360	0.63%	58,257	8,635,669	0.67%	66,635	8,712,774	0.76%	0.65%
Dánsko	19,500	3,625,231	0.54%	21,674	3,631,831	0.60%	22,823	3,645,939	0.63%	22,889	3,672,555	0.62%	23,469	3,692,029	0.64%	0.60%
Švédsko	22,405	4,882,670	0.46%	23,708	4,903,246	0.48%	25,332	4,932,822	0.51%	26,063	4,965,075	0.52%	25,734	5,027,106	0.51%	0.50%
Španělsko	70,588	18,974,696	0.37%	79,183	18,461,333	0.43%	83,859	18,053,983	0.46%	91,453	17,711,442	0.52%	109,873	17,431,071	0.63%	0.48%
Průměr EU	36,447	14,458,019	0.32%	39,669	13,032,539	0.35%	41,983	12,996,090	0.36%	40,248	12,984,219	0.37%	40,914	12,935,560	0.37%	0.35%
Finsko	8,366	2,419,772	0.35%	7,953	2,431,186	0.33%	6,433	2,435,479	0.26%	6,007	2,433,223	0.25%	5,506	2,434,305	0.23%	0.28%
Česká republika	12,281	7,188,211	0.17%	12,796	7,109,420	0.18%	12,374	7,056,824	0.18%	25,063	6,997,715	0.36%	14,036	6,942,623	0.20%	0.22%
Maďarsko	8,753	4,400,351	0.20%	8,968	4,343,661	0.21%	8,993	4,257,483	0.21%	9,028	4,166,212	0.22%	9,456	4,074,899	0.23%	0.21%
Itálie	66,403	38,503,932	0.17%	58,184	:	:	53,768	:	:	53,024	:	:	51,326	:	:	0.17%
Polsko	23,328	19,887,309	0.12%	21,286	19,692,461	0.11%	23,297	19,477,569	0.12%	17,669	19,236,309	0.09%	17,221	18,982,915	0.09%	0.11%
Litva	599	1,233,932	0.05%	584	1,216,228	0.05%	757	1,193,901	0.06%	692	1,168,401	0.06%	635	1,138,818	0.06%	0.05%
Slovensko	1,758	8,926,906	0.02%	1,789	8,908,328	0.02%	2,860	8,863,133	0.03%	2,712	8,827,443	0.03%	2,133	8,779,108	0.02%	0.03%
Bulharsko	1,355	4,899,092	0.03%	1,165	4,831,866	0.02%	1,176	4,763,673	0.02%	1,070	4,693,792	0.02%	548	4,628,724	0.01%	0.02%
Estonsko	116	30,316,473	0.00%	146	30,284,616	0.00%	2,917	30,192,157	0.01%	3,279	30,127,039	0.01%	4,255	29,982,447	0.01%	0.01%
Chorvatsko	1,412	23,154,976	0.01%	1,717	23,225,725	0.01%	1,611	23,185,351	0.01%	1,614	23,076,836	0.01%	1,607	22,982,494	0.01%	0.01%
Lotyšsko	843	22,022,295	0.00%	825	22,563,360	0.00%	586	22,720,815	0.00%	443	22,823,073	0.00%	682	22,928,653	0.00%	0.00%

Zdroj: Eurostat (online data source: [migr_imm1ctz], [demo_pjangroup])

: nedostupná data

Příloha 27: Celkový počet imigrantů usazených ve vykazující zemi dle důvodu imigrace během roku 2014 (v tis. osob první generace migrantů)

Země / Důvod imigrace	Celkem	Rodinné důvody	Studijní důvody	Pracovní důvody (práce nalezená již před odchodem ze země)	Pracovní důvody (práce nenalezená před odchodem ze země)	Mezinárodní ochrana či azyl	Jiné	Bez odpovědi
Německo	5,501	2,544	167	492	800	313	872	313
Velká Británie	4,957	2,314	534	606	1,069	178	235	20
Francie	3,208	2,243	237	150	276	140	157	:
Španělsko	2,500	1,164	63	277	712	12	234	38
Itálie	2,323	1,259	53	199	764	7	38	:
Švédsko	979	564	37	54	35	199	66	24
Průměr EU - 28	3,245	1,681	182	296	609	141	267	99
Belgie	920	496	45	102	101	57	66	52
Rakousko	734	402	47	79	118	55	34	:
Portugalsko	482	378	12	11	31	13	29	8
Chorvatsko	271	170	12	15	31	40	:	:
Řecko	238	56	3	6	75	:	22	77
Česká republika	172	104	13	26	20	2	8	:
Lucembursko	167	73	:	51	26	:	12	4
Finsko	126	80	6	14	5	7	11	3
Maďarsko	121	54	7	12	30	:	14	4
Slovinsko	109	55	7	17	23	3	3	:
Kypr	87	41	1	15	24	:	6	:
Litva	55	41	:	6	5	:	:	:
Polsko	49	29	9	:	5	:	:	:
Lotyšsko	45	38	:	:	:	:	:	:
Estonsko	42	37	:	:	:	:	:	:
Slovensko	28	26	:	:	:	:	:	:
Bulharsko	16	9	:	:	:	:	:	:
Malta	13	5	:	1	:	:	6	:
Rumunsko	7	:	:	:	:	:	:	:
Nizozemí	:	:	:	:	:	:	:	:
Dánsko	:	:	:	:	:	:	:	:
Irsko	:	:	:	:	:	:	:	:

Zdroj: Eurostat (online data source: [lfsa_14b1dr])

: nedostupná data

